

ROCZNE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE
FINANSOWE GRUPY KAPITAŁOWEJ
BANKU HANDLOWEGO W WARSZAWIE S.A.
ZA OKRES KOŃCZĄCY SIĘ 31 GRUDNIA 2007 ROKU

MARZEC 2008

WYBRANE DANE FINANSOWE	w tys. zł		w tys. EUR**	
	2007 rok	2006 rok	2007 rok	2006 rok
Przychody z tytułu odsetek	1 976 851	1 632 218	523 420	418 614
Przychody z tytułu prowizji	871 142	721 612	230 656	185 071
Zysk (strata) brutto	1 034 225	832 114	273 836	213 412
Zysk (strata) netto	824 215	657 056	218 231	168 515
Zmiana stanu środków pieniężnych	2 425 161	315 822	677 041	82 434
Aktywa razem	38 907 984	35 990 735	10 862 084	9 394 115
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	-	250 113	-	65 283
Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	28 000 003	25 991 136	7 816 863	6 784 072
Kapitał własny	5 603 084	5 417 803	1 564 233	1 414 127
Kapitał zakładowy	522 638	522 638	145 907	136 416
Liczba akcji (w szt.)	130 659 600	130 659 600	130 659 600	130 659 600
Wartość księgowa na jedną akcję (w zł / EUR)	42,88	41,47	11,97	10,82
Współczynnik wypłacalności (w %)	12,86	14,10	12,86	14,10
Zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (w zł / EUR)	6,31	5,03	1,67	1,29
Rozwodniony zysk (strata) na jedną akcję (w zł / EUR)	6,31	5,03	1,67	1,29
Zadeklarowana lub wypłacona dywidenda na jedną akcję (w zł / EUR)*	-	4,10	-	1,07

*Przedstawione wskaźniki dotyczą wypłaconej dywidendy w 2007 roku z podziału zysku za 2006 rok. Do dnia podpisania niniejszego sprawozdania finansowego Zarząd Banku nie podjął jeszcze decyzji proponowanej kwoty przeznaczonej na wypłatę dywidendy z podziału zysku za 2007 rok.

**Kursy użyte do przeliczenia złotych na euro: pozycje bilansowe wg średniego kursu NBP na dzień 31 grudnia 2007 roku – 3,5820 zł (na dzień 31 grudnia 2006 roku: 3,8312 zł); pozycje rachunku zysków i strat wg kursu stanowiącego średnią arytmetyczną kursów NBP na koniec każdego miesiąca 2007 roku – 3,7768 zł (2006 roku: 3,8991 zł).

SPIS TREŚCI

<i>Skonsolidowany rachunek zysków i strat</i>	6
<i>Skonsolidowany bilans</i>	7
<i>Skonsolidowane zestawienie zmian w kapitale własnym</i>	8
<i>Skonsolidowany rachunek przepływów pieniężnych</i>	9
<i>Noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego</i>	10
1. Informacje ogólne o Banku i Grupie Kapitałowej	10
2. Znaczące zasady rachunkowości	11
3. Sprawozdawczość dotycząca segmentów działalności	25
4. Wynik z tytułu odsetek	27
5. Wynik z tytułu prowizji	27
6. Przychody z tytułu dywidend	28
7. Wynik na handlowych instrumentach finansowych i rewaluacji	28
8. Wynik na inwestycyjnych dłużnych papierach wartościowych	29
9. Wynik na inwestycyjnych instrumentach kapitałowych	29
10. Wynik na pozostałych przychodach i kosztach operacyjnych	29
11. Koszty działania banku i koszty ogólnego zarządu	29
12. Amortyzacja środków trwałych oraz wartości niematerialnych	30
13. Wynik z tytułu zbycia aktywów trwałych	30
14. Zmiana stanu odpisów (netto) na utratę wartości	31
15. Podatek dochodowy	31
16. Zysk przypadający na jedną akcję	32
17. Kasa, operacje z Bankiem Centralnym	32
18. Aktywa i zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	33
19. Dłużne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	36
20. Inwestycje kapitałowe wyceniane metodą praw własności	37
21. Pozostałe inwestycje kapitałowe	38
22. Kredyty, pożyczki i inne należności	43
23. Utrata wartości kredytów, pożyczek i innych należności	44
24. Rzeczowe aktywa trwale	45
25. Wartości niematerialne	47
26. Test utraty wartości dla wartości firmy	47
27. Aktywa i zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	48
28. Inne aktywa	51
29. Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży	51
30. Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	52

31. Rezerwy	53
32. Inne zobowiązania	53
33. Kapitały	54
34. Transakcje repo oraz reverse repo	56
35. Wartość godziwa	57
36. Zobowiązania warunkowe	59
37. Aktywa stanowiące zabezpieczenie	61
38. Działalność powiernicza	62
39. Leasing operacyjny	62
40. Rachunek przepływów pieniężnych	63
41. Jednostki powiązane	63
42. Świadczenia na rzecz pracowników	65
43. Zdarzenia po dacie bilansowej	69
44. Zarządzanie ryzykiem	69
45. Adekwatność kapitałowa	89
46. Oświadczenia Zarządu Banku	89

Skonsolidowany rachunek zysków i strat

<i>w tys. zł</i>	<i>Za okres</i>	<i>2007</i>	<i>2006</i>
	<i>Nota</i>		
Przychody z tytułu odsetek i przychody o podobnym charakterze	4	1 976 851	1 632 218
Koszty odsetek i podobne koszty	4	(772 431)	(605 817)
Wynik z tytułu odsetek	4	1 204 420	1 026 401
Przychody z tytułu opłat i prowizji	5	871 142	721 612
Koszty opłat i prowizji	5	(134 459)	(103 710)
Wynik z tytułu prowizji	5	736 683	617 902
Przychody z tytułu dywidend	6	5 940	3 659
Wynik na handlowych instrumentach finansowych i rewaluacji	7	422 520	315 906
Wynik na inwestycyjnych dłużnych papierach wartościowych	8	30 086	36 571
Wynik na inwestycyjnych instrumentach kapitałowych	9	47 489	95 846
Pozostałe przychody operacyjne		107 724	128 373
Pozostałe koszty operacyjne		(42 659)	(39 617)
Wynik na pozostałych przychodach i kosztach operacyjnych	10	65 065	88 756
Koszty działania banku i koszty ogólnego zarządu	11	(1 413 707)	(1 371 372)
Amortyzacja środków trwałych oraz wartości niematerialnych	12	(108 837)	(130 186)
Wynik z tytułu zbycia aktywów trwałych	13	596	118 316
Zmiana stanu odpisów (netto) na utratę wartości	14	52 556	22 535
Zysk operacyjny		1 042 811	824 334
Udział w zyskach (stratach) netto podmiotów wycenianych metodą praw własności		(8 586)	7 780
Zysk brutto		1 034 225	832 114
Podatek dochodowy	15	(210 010)	(175 058)
Zysk netto		824 215	657 056
Średnia ważona liczba akcji zwykłych (w szt.)	16	130 659 600	130 659 600
Zysk na jedną akcję (w zł)	16	6,31	5,03
Rozwodniony zysk na jedną akcję (w zł)	16	6,31	5,03
W tym:			
Zysk netto należny udziałowcom jednostki dominującej		824 215	657 056
Zysk netto należny udziałowcom mniejszościowym		-	-

Noty objaśniające zamieszczone na stronach 10-90 stanowią integralną część skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Skonsolidowany bilans

	Stan na dzień	31.12.2007	31.12.2006
<i>w tys. zł</i>	<i>Nota</i>		
AKTYWA			
Kasa, operacje z Bankiem Centralnym	17	3 321 503	535 623
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	18	5 135 708	4 556 471
Dłużne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	19	6 467 638	8 247 313
Inwestycje kapitałowe wyceniane metodą praw własności	20	58 388	67 910
Pozostałe inwestycje kapitałowe	21	21 909	54 618
Kredyty, pożyczki i inne należności	22	21 205 373	19 516 218
<i>od sektora finansowego</i>		8 718 832	9 319 272
<i>od sektora niefinansowego</i>		12 486 541	10 196 946
Rzeczowe aktywa trwałe	24	612 797	638 246
<i>nieruchomości i wyposażenie</i>		587 769	628 860
<i>nieruchomości stanowiące inwestycje</i>		25 028	9 386
Wartości niematerialne	25	1 284 078	1 285 753
Aktywa z tytułu podatku dochodowego	27	374 468	274 124
Inne aktywa	28	413 477	801 920
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	29	12 645	12 539
A k t y w a r a z e m		38 907 984	35 990 735
PASYWA			
Zobowiązania wobec Banku Centralnego		-	250 113
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	18	4 373 146	3 316 847
Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	30	28 000 003	25 991 136
<i>depozyty</i>		26 896 411	25 036 782
<i>sektora finansowego</i>		7 085 042	6 156 605
<i>sektora niefinansowego</i>		19 811 369	18 880 177
<i>pozostałe zobowiązania</i>		1 103 592	954 354
Rezerwy	31	37 548	44 378
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	27	101 889	5 687
Inne zobowiązania	32	792 314	964 771
Z o b o w i ą z a n i a r a z e m		33 304 900	30 572 932
KAPITAŁY			
Kapitał zakładowy	33	522 638	522 638
Kapitał zapasowy	33	3 028 809	3 027 470
Kapitał z aktualizacji wyceny	33	(182 450)	(81 501)
Pozostałe kapitały rezerwowe	33	1 454 355	1 407 081
Zyski zatrzymane		779 732	542 115
K a p i t a ł y r a z e m		5 603 084	5 417 803
P a s y w a r a z e m		38 907 984	35 990 735

Noty objaśniające zamieszczone na stronach 10-90 stanowią integralną część skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Skonsolidowane zestawienie zmian w kapitale własnym

w tys. zł	Kapitał zakładowy	Kapitał zapasowy	Kapitał z aktualizacji wyceny	Pozostałe kapitały rezerwowe	Zyski zatrzymane	Kapitały mniejszości	Kapitał własny razem
Stan na 1 stycznia 2006 roku	522 638	3 010 452	(64 554)	1 196 052	584 011	-	5 248 599
Wycena aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	-	-	15 649	-	-	-	15 649
Przeniesienie wyceny sprzedanych aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży na wynik finansowy	-	-	(36 571)	-	-	-	(36 571)
Odroczony podatek dochodowy od wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	-	-	3 975	-	-	-	3 975
Różnice kursowe	-	-	-	(881)	351	-	(530)
Zysk netto	-	-	-	-	657 056	-	657 056
Dywidendy wypłacone	-	-	-	-	(470 375)	-	(470 375)
Transfer na kapitały	-	17 018	-	211 910	(228 928)	-	-
Stan na 31 grudnia 2006 roku	522 638	3 027 470	(81 501)	1 407 081	542 115	-	5 417 803

w tys. zł	Kapitał zakładowy	Kapitał zapasowy	Kapitał z aktualizacji wyceny	Pozostałe kapitały rezerwowe	Zyski zatrzymane	Kapitały mniejszości	Kapitał własny razem
Stan na 1 stycznia 2007 roku	522 638	3 027 470	(81 501)	1 407 081	542 115	-	5 417 803
Wycena aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	-	-	(91 520)	-	-	-	(91 520)
Przeniesienie wyceny sprzedanych aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży na wynik finansowy	-	-	(33 109)	-	-	-	(33 109)
Odroczony podatek dochodowy od wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	-	-	23 680	-	-	-	23 680
Różnice kursowe	-	-	-	(3 235)	954	-	(2 281)
Zysk netto	-	-	-	-	824 215	-	824 215
Dywidendy wypłacone	-	-	-	-	(535 704)	-	(535 704)
Transfer na kapitały	-	1 339	-	50 509	(51 848)	-	-
Stan na 31 grudnia 2007 roku	522 638	3 028 809	(182 450)	1 454 355	779 732	-	5 603 084

Noty objaśniające zamieszczone na stronach 10-90 stanowią integralną część skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Skonsolidowany rachunek przepływów pieniężnych

	Za okres	2007	2006
<i>w tys. zł</i>			
A. Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej			
I. Zysk netto		824 215	657 056
II. Korekty do uzgodnienia zysku netto ze środkami pieniężnymi netto z działalności operacyjnej:		2 031 723	49 918
Bieżący i odroczony podatek dochodowy ujęty w wyniku finansowym		210 010	175 058
Udział w zyskach (stratach) netto podmiotów wycenianych metodą praw własności		8 586	(6 028)
Amortyzacja		108 837	130 186
Utrata wartości		(41 872)	(10 215)
Zmiana stanu rezerw (rozwiązanie rezerw - znak ujemny)		(10 684)	(12 320)
Wynik ze sprzedaży inwestycji		(1 175)	(117 701)
Odsetki otrzymane		1 792 631	1 549 683
Odsetki zapłacone		(783 052)	(587 351)
Inne korekty		(1 095 731)	(860 457)
Przepływy wynikające z zysków z działalności operacyjnej przed uwzględnieniem zmian aktywów i zobowiązań z działalności operacyjnej		187 550	260 855
Zmiana stanu aktywów operacyjnych (wyluczając środki pieniężne)		(439 826)	(2 982 537)
Zmiana stanu kredytów, pożyczek i innych należności		(2 007 554)	(2 896 249)
Zmiana stanu dłużnych papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży		1 754 958	(1 005 578)
Zmiana stanu inwestycji kapitałowych		16 877	9 611
Zmiana stanu aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu		(593 150)	1 307 261
Zmiana stanu aktywów przeznaczonych do sprzedaży		(8 466)	(4 179)
Zmiana stanu innych aktywów		397 509	(393 403)
Zmiana stanu zobowiązań operacyjnych (wyluczając środki pieniężne)		2 283 999	2 771 600
Zmiana stanu zobowiązań wobec banku centralnego		(250 000)	250 000
Zmiana stanu zobowiązań finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu		1 900 449	2 732 088
Zmiana stanu zobowiązań przeznaczonych do obrotu		1 056 299	(103 372)
Zmiana stanu innych zobowiązań		(422 749)	(107 116)
Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej		2 855 938	706 974
Podatek dochodowy zapłacony		(217 688)	(149 794)
III. Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej		2 638 250	557 180
B. Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej			
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych		(75 874)	(55 196)
Zbycie rzeczowych aktywów trwałych		4 943	6 923
Nabycie wartości niematerialnych		(19 426)	(9 165)
Zbycie wartości niematerialnych		-	139
Zbycie aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży		7 556	174 395
Dywidendy otrzymane		-	5 411
Przepływy netto związane z działalnością inwestycyjną		(82 801)	122 507
C. Przepływy pieniężne z działalności finansowej			
Dywidendy wypłacone		(535 704)	(470 375)
Wpływy z tytułu zaciągnięcia długoterminowych kredytów od podmiotów sektora finansowego		450 995	231 304
Wydatki z tytułu spłaty długoterminowych kredytów od podmiotów sektora finansowego		(36 466)	(121 198)
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej		(121 175)	(360 269)
D. Różnice kursowe z przeliczenia środków pieniężnych		(9 113)	(3 596)
E. Zwiększenie środków pieniężnych netto		2 425 161	315 822
F. Środki pieniężne na początek okresu		1 321 162	1 005 340
G. Środki pieniężne na koniec okresu		3 746 323	1 321 162

Noty objaśniające zamieszczone na stronach 10-90 stanowią integralną część skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

1. Informacje ogólne o Banku i Grupie Kapitałowej

Śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej Banku Handlowego w Warszawie S.A. obejmuje dane Banku - jednostki dominującej oraz jednostek od niego zależnych (razem zwanych dalej Grupą).

Bank Handlowy w Warszawie S.A. („Jednostka dominująca”, „Bank”) ma siedzibę w Warszawie przy ul. Senatorskiej 16, 00-923 Warszawa. Bank został powołany aktem notarialnym z dnia 13 kwietnia 1870 roku i jest zarejestrowany w Rejestrze Przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym prowadzonym przez Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy, XII Wydział Gospodarczy w Warszawie, pod numerem KRS: 0000001538.

Jednostce dominującej nadano numer statystyczny REGON 000013037 oraz numer identyfikacji podatkowej NIP 526-030-02-91.

Czas trwania jednostki dominującej oraz jednostek wchodzących w skład Grupy jest nieoznaczony.

Kapitał zakładowy Banku wynosi 522 638 400 zł i podzielony jest na 130 659 600 akcji zwykłych na okaziciela, o wartości nominalnej 4,00 zł każda. Akcje Banku są notowane na Warszawskiej Giełdzie Papierów Wartościowych.

Grupa jest członkiem Citigroup Inc. Jednostką dominującą dla Banku jest Citibank Overseas Investments Corporation, podmiot zależny od Citibank N.A.

Bank jest uniwersalnym bankiem komercyjnym, oferującym szeroki zakres usług bankowych w obrocie krajowym i zagranicznym, dla osób fizycznych i prawnych. Dodatkowo poprzez podmioty zależne Grupa prowadzi:

- działalność maklerską,
- usługi leasingowe,
- działalność inwestycyjną.

W skład Grupy wchodzi Bank oraz następujące jednostki zależne:

Nazwa jednostki	Siedziba	Udział w kapitale/w głosach na WZ w %	
		31.12.2007	31.12.2006
<i>Jednostki konsolidowane metodą pełną</i>			
Dom Maklerski Banku Handlowego S.A.	Warszawa	100,00	100,00
Handlowy-Leasing Sp. z o.o.	Warszawa	100,00	100,00
Handlowy Investments S.A.	Luksemburg	100,00	100,00
PPH Spomasz Sp. z o.o. w likwidacji	Warszawa	100,00	100,00
<i>Jednostki wyceniane metodą praw własności</i>			
Handlowy Inwestycje Sp. z o.o.	Warszawa	100,00	100,00
Handlowy Investments II S.a.r.l.	Luksemburg	100,00	100,00
Bank Rozwoju Cukrownictwa S.A.	Poznań	100,00	100,00

Dane finansowe jednostek zależnych nieobjętych konsolidacją metodą pełną są nieistotne z punktu widzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

2. Znaczące zasady rachunkowości

Oświadczenie o zgodności

Roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy zostało sporządzone zgodnie z wymogami Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”) w wersji zatwierdzonej przez Unię Europejską, a w zakresie nieuregulowanym powyższymi standardami zgodnie z wymogami ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2002 roku, nr 76, poz. 694 z późniejszymi zmianami) i wydanych na jej podstawie przepisów wykonawczych, jak również wymogami odnoszącymi się do emitentów papierów wartościowych dopuszczonych lub będących przedmiotem ubiegania się o dopuszczenie do obrotu na rynku oficjalnych notowań giełdowych.

Ponadto, roczne sprawozdanie finansowe jednostki dominującej zostało sporządzone zgodnie z zasadami rachunkowości opisanymi w niniejszej nocie, za wyjątkiem zasady ujmowania i wyceny inwestycji kapitałowych w jednostki zależne i stowarzyszone, opisaną w nodzie 1 do rocznego sprawozdania finansowego Banku.

Podstawy sporządzenia sprawozdania finansowego

Roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy zostało przygotowane za okres od 1 stycznia 2007 roku do 31 grudnia 2007 roku. Porównywalne dane finansowe zostały zaprezentowane za okres od 1 stycznia 2006 roku do 31 grudnia 2006 roku. Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone w złotych polskich w zaokrągleniu do tysiąca złotych.

W sprawozdaniu zastosowano koncepcję wartości godziwej dla aktywów finansowych i zobowiązań finansowych wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, w tym instrumentów pochodnych oraz aktywów finansowych klasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży, za wyjątkiem tych, dla których nie można wiarygodnie ustalić wartości godziwej. Pozostałe składniki aktywów i zobowiązań wykazywane są w wartości zamortyzowanego kosztu (kredyty i pożyczki, zobowiązania finansowe inne niż wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat) lub cenie nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości.

Obecnie programy świadczeń kapitałowych oferowane przez Grupę traktowane są jako programy rozliczane w środkach pieniężnych. Zgodnie z Interpretacją IFRIC 11 Komitetu ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej „*Grupa kapitałowa a płatności w formie akcji własnych*” programy te powinny być traktowane jako transakcje płatności w formie akcji rozliczane w instrumentach kapitałowych. Interpretacja obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się nie wcześniej niż 1 marca 2007 roku. Grupa jest w trakcie oszacowywania wpływu tej zmiany na sprawozdanie finansowe.

30 listopada 2006 roku Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości opublikowała MSSF 8 „*Segmenty operacyjne*”, który zastępuje MSR 14 „*Sprawozdawczość dotycząca segmentów działalności*”. Standard został zatwierdzony przez Unię Europejską 21 listopada 2007 roku i obowiązuje dla okresów sprawozdawczych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2009 roku lub po tym dniu.

Grupa nie skorzystała z możliwości wcześniejszego zastosowania standardu MSSF 8 i IFRIC 11.

Inne standardy, zmiany do obowiązujących standardów oraz interpretacje Komitetu ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej ostatnio przyjęte lub oczekujące na przyjęcie nie mają związku z działalnością Grupy albo ich wpływ na sprawozdanie finansowe nie byłby istotny.

Sporządzenie sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF wymaga od kierownictwa dokonania pewnych szacunków oraz przyjęcia związanych z nimi założeń, które mają wpływ na kwoty prezentowane w sprawozdaniu finansowym.

Szacunki i związane z nimi założenia dokonywane są w oparciu o dostępne dane historyczne oraz szereg innych czynników, które w danych warunkach uznane zostaną za właściwe i które stanowią

podstawę do dokonania szacunków odnośnie wartości bilansowych aktywów i zobowiązań, których wartości nie można określić w sposób jednoznaczny na podstawie innych źródeł. Rzeczywiste wartości mogą się jednak różnić od wartości szacunkowych.

Szacunki i związane z nimi założenia podlegają bieżącym przeglądom. Korekty szacunków ujmowane są w okresie, w którym dokonano zmiany szacunku, jeżeli korekta dotyczy tylko tego okresu lub w okresie, w którym dokonano zmiany i okresach przyszłych, jeżeli korekta wpływa zarówno na bieżący, jak i przyszłe okresy.

Niniejsze sprawozdanie finansowe Grupy jest pierwszym rocznym sprawozdaniem, w którym Grupa zastosowała po raz pierwszy MSSF 7 „Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji”, który wszedł w życie z dniem 1 stycznia 2007 roku.

W celu zachowania porównywalności danych finansowych z ujęciem bieżącego okresu, dokonano stosownych zmian w prezentacji danych finansowych dotyczących 2006 roku w stosunku do uprzednio opublikowanych danych w skonsolidowanym raporcie rocznym za 2006 rok. Zmiany te dotyczyły sposobu grupowania i prezentacji danych finansowych w wybranych notach objaśniających i nie mają wpływu na sumę bilansową oraz wyniki finansowe Grupy.

Podstawy konsolidacji

W skład jednostek podporządkowanych wchodzi jednostki zależne i stowarzyszone.

Jednostki zależne - definicja

Jednostki zależne to wszelkie jednostki kontrolowane przez Bank. Jednostki kontrolowane to jednostki, w odniesieniu do których Bank pośrednio lub bezpośrednio ma zdolność kierowania ich polityką finansową i operacyjną w celu osiągnięcia korzyści ekonomicznych z działalności danej jednostki. Kontrola zwykle towarzyszy posiadaniu większości ogólnej liczby głosów w organach stanowiących.

Przejęcie jednostek zależnych przez Grupę rozlicza się metodą nabycia. Koszt przejęcia ustala się jako wartość godziwą przekazanych aktywów, wyemitowanych instrumentów kapitałowych oraz zobowiązań zaciągniętych lub przejętych na dzień wymiany, powiększoną o koszty bezpośrednio związane z przejęciem. Możliwe do zidentyfikowania aktywa nabyte oraz zobowiązania, w tym warunkowe przejęte w ramach połączenia jednostek gospodarczych, wycenia się początkowo według ich wartości godziwej na dzień przejęcia, niezależnie od wielkości ewentualnych udziałów mniejszości. Nadwyżkę kosztu przejęcia nad wartością godziwą udziału Grupy w możliwych do zidentyfikowania przejętych aktywach netto ujmuje się jako wartość firmy. Jeżeli koszt przejęcia jest niższy od wartości godziwej aktywów netto przejętej jednostki zależnej, różnicę ujmuje się bezpośrednio w rachunku zysków i strat.

Transakcje i rozrachunki na transakcjach pomiędzy spółkami Grupy są eliminowane. Eliminacji podlegają również istotne nie zrealizowane zyski i straty na transakcjach pomiędzy spółkami z Grupy. Zasady rachunkowości stosowane przez jednostki zależne zostały zmienione, tam gdzie było to konieczne, dla zapewnienia zgodności we wszystkich istotnych obszarach z zasadami rachunkowości stosowanymi przez Grupę.

Jednostki zależne, które nie są konsolidowane metodą pełną ze względu na nieistotność ich sprawozdań finansowych w sprawozdaniu skonsolidowanym Grupy, wykazywane są z zastosowaniem metody praw własności.

Jednostki stowarzyszone - definicja

Jednostki stowarzyszone to wszelkie jednostki, na które Grupa pośrednio lub bezpośrednio wywiera znaczący wpływ, lecz których nie kontroluje, co zwykle towarzyszy posiadaniu od 20% do 50% ogólnej liczby głosów w organach stanowiących. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych rozlicza się metodą praw własności. W początkowym ujęciu udziały w jednostkach stowarzyszonych wykazuje

się według ceny nabycia. Inwestycja Grupy w jednostkach stowarzyszonych obejmuje wartość firmy (pomniejszoną o ewentualne skumulowane odpisy z tytułu utraty wartości) określoną w dniu nabycia. Udział Grupy w wyniku finansowym jednostek stowarzyszonych od dnia nabycia ujmuje się w rachunku zysków i strat, zaś jej udział w zmianach stanu innych kapitałów od dnia nabycia – w innych kapitałach. Gdy udział Grupy w stratach jednostki stowarzyszonej staje się równy lub większy od udziału Grupy w tej jednostce stowarzyszonej, obejmującego ewentualne inne nie zabezpieczone należności, Grupa zaprzestaje ujmować dalsze straty, chyba że wzięła na siebie obowiązki lub dokonała płatności w imieniu danej jednostki stowarzyszonej.

Istotne nie zrealizowane zyski na transakcjach pomiędzy Grupą a jej jednostkami stowarzyszonymi eliminuje się proporcjonalnie do udziału Grupy w jednostkach stowarzyszonych. Nie zrealizowane straty również są eliminowane, chyba, że transakcja dostarcza dowodów na wystąpienie utraty wartości przekazywanego składnika aktywów.

Zasady rachunkowości stosowane przez jednostki stowarzyszone zostały, tam gdzie było to konieczne, zmienione dla zapewnienia we wszystkich istotnych obszarach zgodności z zasadami rachunkowości stosowanymi przez Grupę.

Waluty obce

Pozycje bilansowe i pozabilansowe wyrażone w walutach obcych przelicza się na złote polskie według kursu średniego ustalonego dla danej waluty przez Prezesa Narodowego Banku Polskiego („NBP”) na dzień sporządzenia bilansu.

Transakcje wyrażone w walutach obcych przelicza się na walutę funkcjonalną (złoty polski) według kursu obowiązującego w dniu transakcji.

Różnice kursowe wynikające z rewaluacji bilansowych pozycji walutowych oraz rozliczenia transakcji walutowych zaliczane są do wyniku z pozycji wymiany.

Kursy podstawowych walut zastosowane przy sporządzaniu niniejszego sprawozdania finansowego są następujące:

w zł		31 grudnia 2007	31 grudnia 2006
1	USD	2,4350	2,9105
1	CHF	2,1614	2,3842
1	EUR	3,5820	3,8312

Aktywa finansowe i zobowiązania finansowe

Klasyfikacja

Grupa klasyfikuje instrumenty finansowe do następujących kategorii:

- składniki aktywów lub zobowiązań finansowych wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy;
- pożyczki i należności;
- aktywa finansowe dostępne do sprzedaży;
- pozostałe zobowiązania finansowe.

W okresie objętym sprawozdaniem Grupa nie klasyfikowała aktywów do kategorii inwestycji utrzymywanych do terminu zapadalności.

Grupa dokonuje klasyfikacji aktywów finansowych do poszczególnych kategorii w dacie początkowego ujęcia.

- (a) Składniki aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Kategoria obejmuje (i) aktywa i zobowiązania finansowe klasyfikowane jako przeznaczone do obrotu oraz (ii) aktywa finansowe przeznaczone w momencie ich początkowego ujęcia do wyceny według wartości godziwej z zyskami lub stratami ujmowanymi w rachunku zysków i strat.

Składnik aktywów lub zobowiązań finansowych zalicza się do tej kategorii, jeżeli nabyty został przede wszystkim w celu sprzedaży lub odkupienia w krótkim terminie, jest częścią portfela określonych instrumentów finansowych, którymi zarządza się łącznie i dla których istnieje potwierdzenie aktualnego faktycznego wzoru generowania krótkoterminowych zysków lub, w przypadku aktywów finansowych, jeżeli został zaliczony do tej kategorii na podstawie decyzji kierownictwa jednostki. Do kategorii „Przeznaczone do obrotu” Grupa zalicza wszystkie instrumenty pochodne oraz wybrane dłużne papiery wartościowe.

- (b) Pożyczki i należności

Pożyczki i należności to niezaliczane do instrumentów pochodnych aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach, nienotowane na aktywnym rynku. Powstają wówczas, gdy Grupa udziela klientowi finansowania w celu innym niż wygenerowanie przez Grupę krótkoterminowych zysków z tytułu obrotu tymi pożyczkami lub należnościami. Do kategorii tej zaliczane są w szczególności należności kredytowe, skupione wierzytelności oraz dłużne papiery wartościowe nie notowane na aktywnym rynku.

- (c) Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Kategoria aktywa dostępne do sprzedaży to niezaliczane do instrumentów pochodnych aktywa finansowe, które (i) zostały zaklasyfikowane przez jednostkę do tej kategorii w momencie początkowego ujęcia lub (ii) nie zostały zakwalifikowane do żadnej z pozostałych kategorii aktywów. Do kategorii tej Grupa klasyfikuje wybrane dłużne i kapitałowe papiery wartościowe.

- (d) Pozostałe zobowiązania finansowe

Kategoria „Pozostałe zobowiązania finansowe” obejmuje zobowiązania finansowe niezakwalifikowane do kategorii zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy. Do kategorii tej zaklasyfikowane są przede wszystkim depozyty klientowskie.

Ujmowanie i wyłączenie

Transakcje zakupu i sprzedaży aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy (z wyłączeniem instrumentów pochodnych) oraz transakcje zakupu i sprzedaży aktywów finansowych klasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży ujmuje się w bilansie i wyłącza z ksiąg na dzień rozliczenia transakcji, tj. dzień, w którym Grupa odpowiednio otrzymuje lub przekazuje prawo własności do składnika aktywów. Prawa i obowiązki z tytułu zawartej transakcji w okresie pomiędzy datą zawarcia i datą rozliczenia transakcji wyceniane są do wartości godziwej.

Pożyczki i inne należności wykazywane są w momencie wypłaty gotówki na rzecz kredytobiorcy.

Aktywa finansowe wyłącza się z bilansu, gdy prawa do uzyskania przepływów pieniężnych z ich tytułu wygasły lub zostały przeniesione i Grupa dokonała przeniesienia zasadniczo całego ryzyka i wszystkich pożytków z tytułu ich własności.

Zobowiązania finansowe są wyłączone z bilansu wtedy i tylko wtedy, gdy zobowiązanie wygasło, tj. kiedy obowiązek określony w umowie został wypełniony, umorzony lub wygasł.

Wycena

W momencie początkowego ujęcia składnik aktywów finansowych lub zobowiązanie finansowe wycenia się w wartości godziwej, powiększonej w przypadku składnika aktywów lub zobowiązania

finansowego nieklasyfikowanych jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy o istotne koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia lub emisji składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego.

Po początkowym ujęciu Grupa wycenia aktywa finansowe, w tym instrumenty pochodne będące aktywami, w wartości godziwej, nie dokonując pomniejszania o koszty transakcji, jakie mogą być poniesione przy sprzedaży lub innym sposobie wyzbycia się aktywów, za wyjątkiem pożyczek i należności, które wycenia się według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej oraz inwestycji w instrumenty kapitałowe nieposiadające kwotowań cen rynkowych z aktywnego rynku i których wartość godziwa nie może być wiarygodnie zmierzona.

Zobowiązania finansowe po początkowym ujęciu są wyceniane według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej, za wyjątkiem zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy. Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, w tym instrumenty pochodne będące zobowiązaniami, wycenia się w wartości godziwej.

Zyski lub straty wynikające ze składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego, kwalifikowanego jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, ujmuje się odpowiednio w przychodach lub kosztach. Zyski lub straty wynikające ze składnika aktywów finansowych zaliczonego do dostępnych do sprzedaży ujmuje się bezpośrednio w kapitale własnym, poprzez zestawienie zmian w kapitale własnym, za wyjątkiem odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości oraz różnic kursowych dotyczących pieniężnych aktywów i zobowiązań, do momentu wyłączenia składnika aktywów finansowych z bilansu, kiedy skumulowane zyski lub straty poprzednio ujęte w kapitale własnym ujmuje się w rachunku zysków i strat. Jednakże odsetki wyliczone przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej ujmuje się w rachunku zysków i strat. Dywidendy wynikające z instrumentów kapitałowych dostępnych do sprzedaży ujmuje się w rachunku zysków i strat w momencie, kiedy powstaje prawo jednostki do ich otrzymania.

Wartość godziwa akcji i udziałów w jednostkach innych niż zależne i stowarzyszone notowanych na aktywnym rynku wynika z ich bieżącej ceny zakupu. Jeżeli rynek na dany składnik aktywów finansowych nie jest aktywny (a także w odniesieniu do nienotowanych papierów wartościowych), inwestycje takie wykazuje się w cenie nabycia skorygowanej o odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Należności z tytułu leasingu finansowego

Grupa jest stroną umów leasingu, na podstawie których oddaje do odpłatnego używania lub pobierania pożytków składniki aktywów przez uzgodniony okres.

W przypadku umów, na mocy których Grupa przenosi zasadniczo całe ryzyko i pożytki wynikające z posiadania składników aktywów będących przedmiotem umowy leasingu, przedmiot leasingu przestaje być ujmowany w bilansie. Grupa ujmuje natomiast należność z tytułu leasingu finansowego w wartości równej inwestycji leasingowej netto.

Przychody odsetkowe od umów leasingu finansowego rozliczane są metodą efektywnej stopy procentowej w celu odzwierciedlenia stałej w danym okresie stopy zwrotu na inwestycji leasingowej netto.

Inwestycje kapitałowe - akcje i udziały w pozostałych jednostkach

Akcje i udziały w innych jednostkach niż jednostki podporządkowane zaliczane są do kategorii aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży.

Instrumenty pochodne

Pochodne instrumenty finansowe wykazywane są w wartości godziwej począwszy, od dnia zawarcia transakcji. Wartość godziwą ustala się w oparciu o notowania instrumentów na aktywnych rynkach, w oparciu o ceny niedawno zawartych transakcji oraz w oparciu o techniki wyceny, w tym modele

bazujące na zdyskontowanych przepływach pieniężnych oraz modele wyceny opcji, w zależności od tego, który ze sposobów jest w danym przypadku właściwy. Wszystkie instrumenty pochodne o dodatniej wartości godziwej wykazuje się w bilansie jako aktywa przeznaczone do obrotu, a o wartości ujemnej – jako zobowiązania przeznaczone do obrotu.

Wbudowane instrumenty pochodne traktuje się jako oddzielne instrumenty pochodne, jeśli ryzyka z nimi związane oraz ich charakterystyka nie są ściśle powiązane z ryzykami i charakterystyką zasadniczego kontraktu oraz kontrakt zasadniczy nie jest wyceniany w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Rachunkowość zabezpieczeń

Grupa nie stosuje rachunkowości zabezpieczeń.

Kompensowanie instrumentów finansowych

Aktywa i zobowiązania finansowe kompensuje się i wykazuje w bilansie w kwocie netto, jeżeli występuje możliwe do wyegzekwowania na drodze prawnej prawo do skompensowania ujętych kwot oraz zamiar rozliczenia ich w kwocie netto lub jednoczesnej realizacji danego składnika aktywów i uregulowania zobowiązań. Obecnie Grupa nie kompensuje i nie prezentuje w kwocie netto aktywów i zobowiązań finansowych.

Konsolidacja sald rachunków

Grupa oferuje swoim klientom usługi zarządzania środkami finansowymi polegające na konsolidacji sald rachunków bankowych w ramach struktury rachunków powiązanych (tzw. cash-pooling). Operacje tego typu polegają na konsolidacji (netowaniu) sald dodatnich i ujemnych rachunków bieżących uczestników produktu na wyznaczonym rachunku podmiotu zarządzającego rozliczeniami. Operacja konsolidacji przeprowadzana jest na koniec dnia roboczego, natomiast następnego dnia roboczego dokonywane są przelewy zwrotne przywracające stan rachunków do sytuacji sprzed konsolidacji. Transakcje konsolidacyjne nie spełniają warunków MSR 39 dotyczących wyłączania składników aktywów i zobowiązań finansowych z bilansu i w związku z tym prezentowane są w ujęciu brutto, tj. salda należności wykazywane są w pozycji „Kredyty, pożyczki i inne należności”, zaś salda zobowiązań jako depozyty.

Transakcje z przyrzeczeniem odkupu / odsprzedaży

Grupa dokonuje transakcji sprzedaży/zakupu aktywów finansowych z przyrzeczeniem odkupu/odsprzedaży w przyszłości po tej samej cenie powiększonej o z góry ustaloną kwotę odsetek tzw. transakcje typu repo i reverse repo na papierach wartościowych. Papiery wartościowe sprzedane z przyrzeczeniem odkupu nie są wyłączone z bilansu. Jednocześnie ujmowane są po stronie pasywów zobowiązania wynikające z udzielonego przyrzeczenia odkupu. W przypadku transakcji zakupu z przyrzeczeniem odsprzedaży nabyte papiery wartościowe prezentowane są jako pożyczki i należności. Różnicę między ceną sprzedaży/zakupu a ceną odkupu/odsprzedaży ujmuje się odpowiednio jako koszty lub przychody odsetkowe z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej.

Utrata wartości aktywów wycenianych według zamortyzowanego kosztu

Grupa dokonuje podziału składników aktywów wycenianych według zamortyzowanego kosztu ze względu na podejście do zarządzania ryzykiem kredytowym danego zaangażowania na portfel aktywów indywidualnie istotnych oraz portfel aktywów indywidualnie nieistotnych (portfel grupowy). Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych.

Do obiektywnych dowodów utraty wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów zalicza się uzyskane przez Grupę informacje dotyczące następujących zdarzeń:

- znaczące trudności finansowe emitenta lub dłużnika;

- niedotrzymanie warunków umowy, np. niespłacenia albo zalegania ze spłacaniem odsetek lub należności głównej;
- przyznanie pożyczkobiorcy przez pożyczkodawcę, ze względów ekonomicznych lub prawnych wynikających z trudności finansowych pożyczkobiorcy, udogodnienia, którego w innym wypadku pożyczkodawca by nie udzielił;
- wysokiego prawdopodobieństwa upadłości lub innej reorganizacji finansowej pożyczkobiorcy;
- zanik aktywnego rynku na dany składnik aktywów finansowych ze względu na trudności finansowe; lub
- obserwowane dane wskazujące na możliwy do zmierzenia spadek oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych związanych z grupą aktywów finansowych od momentu początkowego ich ujęcia, mimo że nie można jeszcze ustalić spadku dotyczącego pojedynczego składnika grupy aktywów finansowych, w tym:
  - negatywne zmiany dotyczące statusu płatności pożyczkobiorców w grupie, lub
  - krajowa lub lokalna sytuacja gospodarcza, która ma związek z niespłacaniem aktywów w grupie.

Nie ujmuje się strat oczekiwanych w wyniku przyszłych zdarzeń bez względu na stopień prawdopodobieństwa ich zajścia.

Odpisy z tytułu utworzenia rezerwy na pokrycie poniesionych, lecz niezidentyfikowanych strat kredytowych

Grupa tworzy rezerwę na poniesione, lecz niezidentyfikowane straty kredytowe ('IBNR' – ang. *incurred but not reported*). Rezerwa IBNR odzwierciedla poziom strat kredytowych oszacowany na podstawie historii strat dla aktywów o podobnych charakterystykach ryzyka do charakterystyk ryzyka grupy aktywów objętych procesem wyliczenia rezerwy IBNR, które zostały poniesione przez Grupę na dzień bilansowy, lecz dla których Grupa nie jest jeszcze w stanie zidentyfikować indywidualnych ekspozycji z utratą wartości. Procesem wyliczania rezerwy IBNR objęte są wszystkie należności, dla których albo nie stwierdzono przesłanek utraty wartości na poziomie indywidualnym lub mimo stwierdzenia przesłanek indywidualna ocena pod kątem utraty wartości nie wykazała potrzeby dokonania odpisu aktualizującego. Rezerwa IBNR liczona jest w oparciu o modele statystyczne dla grup aktywów łączonych w portfele o wspólnych cechach ryzyka kredytowego. W sprawozdaniu finansowym Grupy rezerwa na poniesione niezidentyfikowane ryzyko kredytowe prezentacyjnie pomniejsza wartość ekspozycji kredytowych.

Odpisy z tytułu utraty wartości aktywów indywidualnie istotnych

Poziom rezerwy na należności uznane za indywidualnie istotne, dla których stwierdzono wystąpienie przesłanek utraty wartości, obliczany jest jako różnica między wartością bilansową składnika aktywów a wartością bieżącą przewidywanych do otrzymania przyszłych przepływów pieniężnych wynikających ze spodziewanych spłat przez kredytobiorcę, z tytułu realizacji zabezpieczeń lub sprzedaży wierzytelności. Przyszłe przepływy dyskontowane są do wartości bieżącej efektywną stopą procentową instrumentu.

Jeżeli wartość bieżąca szacowanych przepływów pieniężnych wzrośnie na skutek zdarzenia, które nastąpiło po wykazaniu utraty wartości, wówczas uprzednio dokonany odpis z tytułu utraty wartości jest odpowiednio odwracany przez rachunek zysków i strat.

Odpisy z tytułu utraty wartości aktywów indywidualnie nieistotnych

Poziom rezerwy na należności uznane za indywidualnie nieistotne, dla których stwierdzono wystąpienie przesłanek utraty wartości, obliczany jest na bazie oceny portfelowej opartej o historyczne doświadczenia dotyczące strat ponoszonych z tytułu aktywów o podobnych cechach ryzyka.

Rezerwy na należności od sektora finansowego, sektora niefinansowego i budżetowego, odpisy z tytułu trwałej utraty wartości papierów wartościowych i innych aktywów korygują wartość odpowiednich pozycji aktywów bilansu. Natomiast rezerwy na zobowiązania pozabilansowe wykazywane są w pozycji „Rezerwy” w pasywach bilansu.

Kredyty uznane za nieściągalne (tj. takie, dla których Grupa nie spodziewa się przyszłych przepływów pieniężnych oraz które na podstawie oddzielnych przepisów podatkowych spełniły warunki niezbędne do zaliczenia straty do kosztów uzyskania przychodu lub które zostały bezwarunkowo umorzone na mocy umowy z klientem) są na podstawie decyzji Grupy spisywane w ciężar rezerw. W przypadku odzyskania uprzednio spisanej kwoty, przychody z tego tytułu prezentowane są w pozycji „Pozostałe przychody operacyjne”.

Utrata wartości aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży

Dla aktywów finansowych klasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży, dla których występują obiektywne dowody, że nastąpiła utrata wartości, skumulowane straty ujęte w kapitale własnym w wysokości różnicy między ceną nabycia skorygowaną o późniejsze spłaty i amortyzację a wartością godziwą, uwzględniając poprzednie odpisy z tytułu utraty wartości, przenosi się do rachunku zysków i strat. Straty z tytułu utraty wartości inwestycji kapitałowych klasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży nie podlegają odwróceniu poprzez rachunek zysków i strat. Straty z tytułu utraty wartości instrumentów dłużnych klasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży podlegają odwróceniu poprzez rachunek zysków i strat, jeśli w późniejszych okresach wartość godziwa instrumentu dłużnego wzrośnie i wzrost ten może być obiektywnie łączony ze zdarzeniem następującym po ujęciu straty.

Utrata wartości aktywów finansowych wycenianych według kosztu

Na kategorię aktywów finansowych wycenianych według kosztu w sprawozdaniu finansowym Grupy składają się akcje i udziały w jednostkach innych niż podporządkowane sklasyfikowane jako dostępne do sprzedaży, dla których nie da się wiarygodnie określić wartości godziwej (np. ze względu na brak notowań). Jeśli występują obiektywne dowody, że nastąpiła utrata wartości takich inwestycji kapitałowych, to kwotę straty z tytułu utraty wartości ustala się jako różnicę pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów finansowych oraz wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy zastosowaniu bieżącej rynkowej stopy zwrotu dla podobnych aktywów finansowych. Strata z tytułu utraty wartości akcji i udziałów w jednostkach innych niż podporządkowane sklasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży, dla których nie da się wiarygodnie określić wartości godziwej, nie poddaje się odwróceniu przez rachunek zysków i strat.

Utrata wartości aktywów innych niż aktywa finansowe

Wartości bilansowe aktywów Grupy innych niż aktywa z tytułu podatku odroczonego oraz innych niż wartość firmy, w tym w szczególności składników rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych, przeglądane są na dzień bilansowy w celu określenia, czy zaistniały przesłanki odpisu aktualizacyjnego z tytułu utraty wartości. Jeżeli istnieje taka przesłanka, należy określić wartość odzyskiwalną aktywów.

Odpis aktualizacyjny z tytułu utraty wartości jest ujmowany, jeżeli wartość księgowa aktywa lub jego ośrodka wypracowującego środki pieniężne przekracza wartość odzyskiwalną. Odpis aktualizacyjny z tytułu utraty wartości jest ujmowany w rachunku zysków i strat.

Odpisy aktualizacyjne z tytułu utraty wartości w przypadku ośrodków wypracowujących środki pieniężne w pierwszej kolejności redukują wartość firmy przypadającą na te ośrodki wypracowujące środki pieniężne (grupę ośrodków), a następnie redukują proporcjonalnie wartość księgową innych aktywów w ośrodku (grupie ośrodków).

Kalkulacja wartości odzyskiwalnej

Wartość odzyskiwalna w przypadku aktywów innych niż aktywa finansowe jest wartością większą z: wartości sprzedaży netto i wartości użytkowej. W celu wyznaczenia wartości użytkowej, oszacowane przyszłe przepływy pieniężne są dyskontowane do ich wartości bieżącej przy użyciu stopy dyskontowej przed opodatkowaniem, która odzwierciedla bieżące oczekiwania rynku co do wartości pieniądza oraz specyficznego ryzyka w odniesieniu do danego aktywa. Dla aktywów niegenerujących niezależnych przepływów środków pieniężnych, wartość odzyskiwalna jest wyznaczana dla danego ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego te aktywa należą.

Odwrocenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości

Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości, z wyłączeniem wartości firmy, podlega odwróceniu, jeżeli nastąpiła zmiana w szacunkach służących do określenia wartości możliwej do odzyskania.

Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości może być odwrócony tylko do poziomu, przy którym wartość księgowa aktywa nie przekracza wartości księgowej, która, pomniejszona o kwotę amortyzacji, zostałaby wyznaczona, jeżeli nie zostałby ujęty odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości.

Wartość firmy

W skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy wartość firmy stanowi nadwyżkę kosztu przejęcia nad wartością godziwą udziału Grupy w możliwych do zidentyfikowania przejętych aktywach, zobowiązaniach oraz zobowiązaniach warunkowych na dzień połączenia. Wartość firmy jest wykazywana w wysokości ceny nabycia pomniejszonej o łączne dotychczasowe odpisy aktualizacyjne wynikające z tytułu utraty wartości. Wartość firmy jest alokowana na ośrodki wypracowujące środki pieniężne i nie jest amortyzowana, a jedynie corocznie testowana pod kątem utraty wartości niezależnie od wystąpienia przesłanek utraty wartości. Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości w odniesieniu do wartości firmy nie podlega odwróceniu.

W przypadku jednostek stowarzyszonych wartość firmy jest zawarta w wartości bilansowej inwestycji w jednostce stowarzyszonej.

Zyski i straty ze zbycia jednostki zależnej lub stowarzyszonej uwzględniają wartość bilansową wartości firmy dotyczącą sprzedanej jednostki.

Wartość firmy powstała w wyniku przejęć sprzed 31 marca 2004 roku, to jest dnia wejścia w życie MSSF 3 „Połączenia jednostek gospodarczych”, została obliczona zgodnie z poprzednio stosowanymi standardami rachunkowości jako różnica między kosztem przejęcia jednostki, a wartością aktywów netto przejmowanej jednostki na dzień przejęcia.

Rzeczowy majątek trwały oraz wartości niematerialne (z wyłączeniem wartości firmy)

Rzeczowy majątek trwały oraz wartości niematerialne wykazywane są według kosztu historycznego pomniejszonego o naliczone umorzenie, a także o odpisy z tytułu utraty wartości. Koszt historyczny uwzględnia wydatki bezpośrednio związane z nabyciem danych aktywów oraz ich przygotowaniem do użytkowania.

Późniejsze nakłady uwzględnia się w wartości bilansowej danego środka trwałego lub ujmuje jako odrębny środek trwały (tam, gdzie jest to właściwe) tylko wówczas, gdy jest prawdopodobne, że z tytułu tej pozycji nastąpi wpływ korzyści ekonomicznych do Grupy, zaś koszt danej pozycji można wiarygodnie zmierzyć. Wszelkie pozostałe wydatki, na przykład na naprawę i konserwację, odnoszone są do rachunku zysków i strat w okresie, w którym je poniesiono.

Umorzenie naliczane jest metodą liniową przez przewidywany okres użytkowania przy zastosowaniu stawek określonych w zatwierdzonym planie amortyzacji na 2007 rok.

Przykładowe stosowane roczne stawki amortyzacji są następujące:

Budynki i budowle	1,5% - 4,5%
Środki transportu	14,0% - 20,0%
Komputery	34,0%
Wypożyczenie biurowe	20,0%
Inne środki trwałe	7,0% - 20,0%
Oprogramowanie komputerowe i prawa autorskie (z wyjątkiem podstawowego systemu operacyjnego, do którego stosuje się stawkę 20%)	34,0%
Pozostałe wartości niematerialne	20,0%

Na każdy dzień bilansowy dokonuje się weryfikacji wartości końcowej aktywów trwałych oraz

okresów ich użytkowania i w razie potrzeby dokonuje stosownych korekt planu amortyzacji.

Składniki majątku o jednostkowej wartości początkowej nie przekraczającej 3 500 zł podlegają jednorazowemu odpisaniu w koszty z datą wydania ich do używania. Suma wartości środków trwałych jednorazowo odpisanych w koszty nie jest istotna z punktu widzenia sprawozdania finansowego.

Środki trwałe w budowie wykazywane są w wysokości ogółu poniesionych kosztów pozostających w bezpośrednim związku z nie zakończoną jeszcze budową, montażem lub ulepszeniem istniejącego środka trwałego z uwzględnieniem odpisów z tytułu utraty wartości.

Środki trwałe obejmują także prawa użytkowania wieczystego gruntów.

Środki trwałe są badane pod kątem utraty wartości zawsze, gdy występują zdarzenia lub zmiany okoliczności wskazujące, że wartość bilansowa może być niemożliwa do odzyskania. Wartość bilansowa środka trwałego lub wartości niematerialnej jest obniżana do poziomu wartości odzyskiwalnej, jeśli wartość bilansowa przewyższa wartość odzyskiwalną. Wartość odzyskiwalna jest wyższą z dwóch wartości: wartości godziwej środka trwałego pomniejszonej o koszty jego sprzedaży i wartości użytkowej.

Nieruchomości inwestycyjne

Nieruchomości zaklasyfikowane przez Grupę jako inwestycyjne prezentowane są w sprawozdaniu finansowym jako element rzeczowych aktywów trwałych. Grupa stosuje do ich wyceny model wartości godziwej. Wartość godziwa nieruchomości inwestycyjnych wynika z ekspertyz wydanych przez niezależnych rzeczoznawców posiadających odpowiednie kwalifikacje zawodowe. Zmiany wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnych ujmowane są w rachunku zysku i strat.

Świadczenia pracownicze

Krótkoterminowe świadczenia pracownicze

Krótkoterminowe świadczenia pracownicze Grupy obejmują wynagrodzenia, premie, płatne urlopy oraz składki na ubezpieczenie społeczne.

Pracownicy, w zależności od ich indywidualnego poziomu zaszerzegowania, mogą otrzymać nagrodę z funduszu motywacyjnego, premię w ramach planu premiowego obowiązującego w danym obszarze lub uznaniową nagrodę roczną na zasadach określonych w wewnętrznych przepisach o wynagradzaniu pracowników. Premie i nagrody przyznawane są po zakończeniu okresu, za który oceniane są wyniki.

Krótkoterminowe świadczenia pracownicze są ujmowane jako koszty w okresie, którego dotyczą.

Płatności w formie akcji

Pracownicy mogą także uczestniczyć w programach świadczeń kapitałowych Citigroup. W ramach tych programów, pracownikom oferowane są nagrody w formie opcji na zakup akcji Citigroup (program opcji pracowniczych - SOP), a także nagrody w formie „akcji odroczonej” (program akumulacji kapitału - CAP). Programy te traktowane są jako programy rozliczane w środkach pieniężnych. Na przyszłe wypłaty tworzona jest rezerwa wykazana w pasywach bilansu w pozycji „Inne zobowiązania” oraz w pozycji „Koszty działania banku i koszty ogólnego zarządu” rachunku zysków i strat. Koszty programu określone są przy użyciu modelu wyceny. Zgodnie z wymogami standardu wartość godziwa jest początkowo ustalana na dzień przyznania nagrody, a następnie na każdy dzień sprawozdawczy, aż do całkowitego rozliczenia. Łączną wartość kosztów ujętych na dany dzień sprawozdawczy stanowi iloczyn wartości godziwej opcji lub akcji odroczonej na dzień sprawozdawczy i części uprawnienia uznanego za nabyte w tym okresie.

Długoterminowe świadczenia pracownicze

W ramach systemu wynagrodzeń Grupa gwarantuje pracownikom odprawy emerytalne, których

wysokość uzależniona jest od liczby lat pracy w podmiotach Grupy, przypadających bezpośrednio przed nabyciem prawa do odprawy. Pracownikom, z którymi została zawarta umowa o pracę na podstawie Zakładowego Układu Zbiorowego Pracy, przysługuje ponadto nagroda za wieloletnią pracę. Na przyszłe wypłaty tworzona jest rezerwa, która jest wykazana w pasywach w pozycji „Inne zobowiązania” oraz w pozycji „Koszty działania banku i koszty ogólnego zarządu” rachunku zysków i strat. Rezerwy na przyszłe koszty odpraw emerytalnych oraz nagród za wieloletnią pracę obliczane są metodą aktuarialną. Wycena aktuarialna tych rezerw jest okresowo aktualizowana.

Programy określonych składek

Ponadto Grupa stwarza możliwość uczestnictwa pracowników w programie emerytalnym, opisanym szczegółowo w notcie 42. Za pracowników uczestniczących w programie, Grupa odprowadza składki do odrębnej jednostki i z chwilą ich uiszczenia Grupa nie posiada dalszych obowiązków w zakresie dokonywania płatności, zatem zgodnie z MSR 19 „Świadczenia pracownicze” jest to program określonych składek. Składki ujmuje się jako koszty świadczeń pracowniczych w okresie, którego dotyczą.

Rezerwy

Rezerwy są ujmowane w bilansie, jeżeli na Grupie ciąży obowiązek prawny lub zwyczajowo oczekiwany wynikający ze zdarzeń przeszłych, jak również jeżeli prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne oraz kwota rezerwy może być w wiarygodny sposób oszacowana.

Rezerwa restrukturyzacyjna

Rezerwa na restrukturyzację jest tworzona po spełnieniu następujących warunków: (i) Grupa posiada szczegółowy, formalny plan restrukturyzacji; (ii) restrukturyzacja już się rozpoczęła albo została publicznie ogłoszona; (iii) kwota rezerwy może być wiarygodnie oszacowana. Rezerwa na restrukturyzację nie obejmuje przyszłych kosztów operacyjnych.

Kapitały

Kapitały i fundusze własne wykazywane są według wartości nominalnej, za wyjątkiem funduszu z aktualizacji wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, który wykazywany jest w z uwzględnieniem wpływu odroczonego podatku dochodowego.

Dywidendy są ujmowane jako zobowiązania w momencie, w którym podział zysku został zatwierdzony przez Walne Zgromadzenie Banku.

Ustalanie wyniku finansowego

Wynik finansowy ustala się z zachowaniem zasady ostrożnej wyceny oraz zasady memoriału i współmierności przychodów i kosztów. Do wyniku finansowego zaliczane są wszystkie osiągnięte przychody i koszty związane z tymi przychodami, dotyczące danego okresu sprawozdawczego, niezależnie od terminu ich zapłaty.

Rozliczenia międzyokresowe kosztów

W celu przypisania kosztów do okresów sprawozdawczych, których one dotyczą, Grupa dokonuje czynnych i biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów. Dotyczy to w szczególności kosztów działania Grupy.

Przychody i koszty z tytułu odsetek

Przychody i koszty z tytułu odsetek od instrumentów finansowych są ujmowane w rachunku zysków i strat przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej.

Metoda efektywnej stopy procentowej jest metodą naliczania zamortyzowanego kosztu składnika aktywów lub zobowiązania finansowego oraz przypisania przychodów lub kosztów odsetkowych do odpowiednich okresów. Efektywna stopa procentowa jest stopą, która dokładnie dyskontuje oszacowane przyszłe pieniężne wpływy lub płatności dokonywane w oczekiwanym okresie do wygaśnięcia instrumentu finansowego do bilansowej wartości netto składnika aktywów lub zobowiązania finansowego. Przy wyliczaniu efektywnej stopy procentowej Grupa uwzględnia wszelkie postanowienia umowy instrumentu finansowego (na przykład: przedpłaty, opcje kupna i podobne), jednakże nie uwzględnia potencjalnych przyszłych strat związanych z nieściągalnością kredytów. Wyliczenie obejmuje wszelkie płacone i otrzymywane przez strony umowy prowizje i punkty stanowiące integralną część efektywnej stopy procentowej, koszty transakcji oraz wszelkie inne premie i dyskonta. W rezultacie prowizje stanowiące integralną część efektywnej stopy procentowej po pomniejszeniu o bezpośrednie koszty pozyskania instrumentu finansowego prezentowane są jako składnik przychodów odsetkowych.

W przypadku aktywów finansowych lub grupy podobnych aktywów finansowych, dla których dokonano odpisu z tytułu utraty wartości, przychody odsetkowe są ujmowane przy zastosowaniu stopy procentowej użytej do zdyskontowania przyszłych przepływów pieniężnych dla celów oszacowania straty z tytułu utraty wartości.

Przychody i koszty z tytułu prowizji, opłaty bankowe

Przychody z tytułu opłat i prowizji powstają w wyniku świadczenia usług finansowych oferowanych przez Grupę. Prowizje klasyfikowane są do następujących kategorii:

- prowizji stanowiących integralną część efektywnej stopy procentowej;
- prowizji za wykonanie usługi;
- prowizji za wykonanie znaczącej czynności.

Prowizje stanowiące integralną część efektywnej stopy procentowej zaliczane są do rachunku zysków i strat jako korekta kalkulacji efektywnej stopy procentowej i wykazywane w przychodach odsetkowych.

Prowizje za wykonanie usługi i znaczącej czynności zaliczane są do rachunku zysków i strat proporcjonalnie do stopnia wykonania usługi lub jednorazowo w momencie wykonania czynności i wykazywane w przychodach z tytułu prowizji.

W przypadku kredytów i pożyczek o nieustalonych terminach płatności rat, np. kredytów w rachunku bieżącym lub kart kredytowych prowizje rozliczane są w czasie metodą liniową przez okres ważności limitu kredytowego. Tego typu prowizje zaliczane są do przychodów z tytułu prowizji.

Pozostałe przychody i koszty operacyjne

Do pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych zaliczane są koszty i przychody nie związane bezpośrednio z działalnością bankową. Są to w szczególności przychody i koszty z tytułu sprzedaży lub likwidacji środków trwałych oraz aktywów do zbycia, przychody związane z przetwarzaniem danych na rzecz podmiotów powiązanych, a także koszty z tytułu odszkodowań, kar i grzywien.

Podatek dochodowy

Podatek dochodowy składa się z podatku bieżącego oraz odroczonego. Podatek dochodowy ujemuje się w rachunku zysków i strat za wyjątkiem sytuacji, gdy podatek dotyczy kwot ujmowanych bezpośrednio w kapitale.

Rezerwa na podatek odroczony jest kalkulowana przy użyciu metody bilansowej, poprzez wyliczenie przejściowych różnic pomiędzy wartością bilansową aktywów i zobowiązań oraz ich wartością podatkową. Rezerwa i aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wykazywane są w bilansie łącznie. Aktywa z tytułu podatku odroczonego ujemuje się w zakresie, w którym jest prawdopodobne, że będzie dostępny przyszły dochód do opodatkowania.

W związku z wejściem w życie Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o Funduszu Poręczeń Unijnych (Dz. U. Nr 121, poz. 1262) wprowadzającej art. 38a do ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, Grupa wykazuje w sprawozdaniu finansowym kwotę należności od Budżetu Państwa z tytułu przysługującego uprawnienia do pomniejszenia zobowiązania podatkowego zgodnie z ustawą.

Sprawozdawczość dotycząca segmentów

Segment jest dającym się wyodrębnić obszarem działalności Grupy, w ramach którego następuje albo dystrybucja towarów lub świadczenie usług (segment branżowy), albo dystrybucja towarów lub świadczenie usług w określonym środowisku ekonomicznym (segment geograficzny). Segment działalności podlega określonym ryzykom, jak również wiąże się z występowaniem korzyści, które są właściwe wyłącznie dla danego segmentu. Za wzór sprawozdawczy stosowany do segmentów przyjęto podział branżowy, ponieważ ryzyko i stopy zwrotu wynikają z różnic pomiędzy produktami. Grupa jest zarządzana na poziomie dwóch głównych segmentów – bankowości komercyjnej i inwestycyjnej oraz bankowości detalicznej. Szczegółowe informacje na temat segmentów przedstawiono w notcie 3.

Wycena aktywów i pasywów segmentu, przychodów oraz wyniku segmentu jest oparta na zasadach rachunkowości Grupy.

Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży

Do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży klasyfikuje się składniki aktywów lub grupy aktywów wraz z bezpośrednio powiązanymi z nimi zobowiązaniami, których wartość bilansowa ma zostać odzyskana w drodze ich odsprzedaży, a nie dalszego wykorzystania. Jako przeznaczone do sprzedaży klasyfikowane są jedynie składniki aktywów lub grupy dostępne do natychmiastowej sprzedaży w bieżącym stanie, których sprzedaż jest wysoce prawdopodobna, tzn. zdecydowano o wypełnieniu planu sprzedaży i aktywny program znalezienia nabywcy i zakończenia planu został rozpoczęty. Ponadto, taki składnik aktywów (lub grupa) jest oferowany do sprzedaży po cenie, która jest racjonalna w odniesieniu do jego bieżącej wartości godziwej i oczekuje się, że sprzedaż zostanie ujęta jako sprzedaż zakończona w czasie jednego roku od dnia zaklasyfikowania składnika aktywów (lub grupy) do tej kategorii.

Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży ujmuje się w kwocie niższej z wartości bilansowej i wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia tych aktywów. Aktywa te nie podlegają amortyzacji.

Wartości szacunkowe

Ustalenie bilansowych wartości niektórych aktywów i zobowiązań oraz przychodów i kosztów wymaga oszacowania na datę bilansową wpływu niepewnych przyszłych zdarzeń na te pozycje. Szacunki i założenia podlegają ciągłej ocenie, oparte są o doświadczenia historyczne oraz inne czynniki, w tym oczekiwania, co do przyszłych zdarzeń, które w danej sytuacji wydają się uzasadnione. Poniżej zaprezentowano najistotniejsze z nich zastosowane przy sporządzaniu sprawozdania finansowego.

Wartość godziwa instrumentów pochodnych

Wartość godziwą instrumentów finansowych nie notowanych na aktywnych rynkach ustala się stosując techniki wyceny. Jeżeli do ustalenia wartości godziwej stosuje się techniki wyceny, metody te są okresowo oceniane i weryfikowane. Wszystkie modele są testowane i zatwierdzane przed użyciem. W miarę możliwości w modelach wykorzystywane są wyłącznie dane możliwe do zaobserwowania, chociaż w pewnych obszarach kierownictwo jednostki musi korzystać z oszacowań. Zmiany założeń dotyczących szacowanych czynników mogą mieć wpływ na wykazywane wartości godziwe instrumentów finansowych.

Grupa stosuje następujące metody wyceny w stosunku do poszczególnych typów instrumentów pochodnych:

- do wyceny terminowych transakcji walutowych stosuje się model zdyskontowanych

- przepływów pieniężnych;
- do wyceny transakcji opcyjnych stosuje się model wyceny Garmana-Kohlhagena;
- do wyceny transakcji na stopy procentowe stosuje się model zdyskontowanych przepływów pieniężnych;
- do wyceny transakcji futures stosuje się bieżące notowania rynkowe.

Utrata wartości kredytów

Na każdy dzień bilansowy dokonywana jest ocena, czy zaistniały obiektywne przesłanki świadczące o utracie wartości ekspozycji kredytowych. Jeśli tak, dokonuje się odpisu aktualizującego w wysokości różnicy pomiędzy wartością bilansową a oszacowaną wartością bieżącą oczekiwanych przyszłych przepływów pieniężnych z danej ekspozycji kredytowej. Aktywa finansowe, dla których albo nie stwierdzono przesłanek utraty wartości na poziomie indywidualnym lub mimo stwierdzenia przesłanek indywidualna ocena składnika aktywów pod kątem utraty wartości nie wykazała potrzeby dokonania odpisu aktualizującego, Grupa objęła analizą statystyczną.

Określenie przesłanek utraty wartości oraz wyliczenie bieżącej wartości szacowanych przepływów pieniężnych wymaga zastosowania przez Grupę szacunków. Metodologia i założenia wykorzystywane przy ustalaniu poziomu utraty wartości należności są regularnie przeglądane i uaktualniane w razie potrzeby.

Utrata wartości aktywów dostępnych do sprzedaży

W przypadku stwierdzenia obiektywnych przesłanek świadczących o utracie wartości aktywów finansowych klasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży, skumulowane straty ujęte dotychczas w kapitale własnym wyksięgowuje się z kapitału własnego i ujmuje w rachunku zysków i strat, chociaż składnik aktywów finansowych nie został wyłączony z bilansu. Kwota skumulowanych strat, która zostaje wyksięgowana z kapitału własnego i ujęta w rachunku zysków i strat stanowi różnicę pomiędzy kosztem nabycia (pomniejszonym o wszelkie spłaty kapitału i amortyzację) i bieżącą wartością godziwą, pomniejszoną o wszelkie straty z tytułu utraty wartości tego składnika aktywów uprzednio ujęte w rachunku zysków i strat.

Utrata wartości aktywów finansowych wycenianych według kosztu

W przypadku stwierdzenia obiektywnych przesłanek świadczących o utracie wartości instrumentu kapitałowego, który nie jest wyceniany według wartości godziwej, gdyż jego wartości godziwej nie można wiarygodnie ustalić, albo instrumentu pochodnego, który jest powiązany i musi być rozliczony przez dostawę takiego nienotowanego instrumentu kapitałowego, kwotę straty z tytułu utraty wartości ustala się jako różnicę pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów finansowych oraz wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy zastosowaniu bieżącej rynkowej stopy zwrotu dla podobnych aktywów finansowych.

Utrata wartości firmy

Grupa przeprowadziła test wartości firmy pod kątem utraty wartości na dzień 31 grudnia 2006 roku oraz 31 grudnia 2007 roku. Szacunku wartości firmy dokonano w oparciu o zapisy MSR 36 odnośnie określania wartości użytkowej ośrodków wypracowujących środki pieniężne. Testy nie wykazały utraty wartości.

Świadczenia pracownicze

Rezerwy na przyszłe wypłaty z tytułu świadczeń pracowniczych zagwarantowanych zbiorowym układem pracy, takie jak nagrody jubileuszowe czy odprawy emerytalne, podlegają okresowemu oszacowaniu przez niezależnego aktuarusza.

Na każdy dzień bilansowy Grupa dokonuje również oszacowania poziomu rezerwy związanej z przyznanymi pracownikom nagrodami w formie opcji na akcje Citigroup. Kwota rezerwy określona jest w oparciu o metodologię opisaną w MSSF 2 przy użyciu modelu wyceny wartości opcji.

Określenie kwoty rezerwy wymaga zastosowania szacunków dotyczących między innymi oczekiwanego poziomu rotacji pracowników, oczekiwanej stopy dywidendy płaconej przez Citigroup oraz terminów realizacji opcji.

3. Sprawozdawczość dotycząca segmentów działalności

Działalność Grupy została podzielona na 2 główne segmenty branżowe:

– *Bankowość Korporacyjna*

W ramach segmentu Bankowości Korporacyjnej Grupa oferuje produkty i świadczy usługi podmiotom gospodarczym, jednostkom samorządowym oraz dla sektora budżetowego. Obok tradycyjnych usług bankowych polegających na działalności kredytowej i depozytowej, segment świadczy usługi zarządzania gotówką, finansowania handlu, leasingu, usług maklerskich i powiernictwa papierów wartościowych, oferuje produkty skarbu na rynkach finansowych i towarowych. Ponadto, segment oferuje szeroki zakres usług bankowości inwestycyjnej na lokalnym i międzynarodowym rynku kapitałowym, w tym usług doradztwa, pozyskiwania i gwarantowania finansowania poprzez publiczne i niepubliczne emisje instrumentów finansowych. Działalność segmentu obejmuje także transakcje na własny rachunek na rynkach instrumentów kapitałowych, dłużnych oraz pochodnych. Produkty i usługi Grupy w ramach segmentu Bankowości Komercyjnej i Inwestycyjnej dostępne są poprzez dostosowane do potrzeb klienta kanały dystrybucji, zarówno poprzez sieć oddziałów, bezpośrednie kontakty z klientami, jak i nowoczesne i efektywne kanały zdalne – systemy obsługi przez telefon i bankowość elektroniczną.

– *Bankowość Detaliczna*

Segment Bankowości Detalicznej dostarcza produkty i usługi finansowe klientom indywidualnym, a także w ramach CitiBusiness mikroprzedsiębiorstwom oraz osobom fizycznym prowadzącym działalność gospodarczą. Oprócz prowadzenia rachunków, szerokiej oferty w obszarze działalności kredytowej i depozytowej, Grupa oferuje klientom pożyczki gotówkowe, kredyty hipoteczne, karty kredytowe, prowadzi usługi zarządzania majątkiem, pośredniczy w sprzedaży produktów inwestycyjnych i ubezpieczeniowych. Klienci mają do dyspozycji sieć oddziałów, bankomatów, jak również obsługę telefoniczną i bankowość elektroniczną oraz sieć pośredników finansowych oferujących produkty segmentu.

Wycena aktywów i pasywów segmentu, przychodów oraz wyniku segmentu jest oparta na zasadach rachunkowości Grupy, opisanych w nocie 2 - Znaczące zasady rachunkowości.

Działalność Grupy prowadzona jest wyłącznie na terenie Polski. Nie zidentyfikowano istotnego związku między lokalizacją placówek Grupy a poziomem ryzyka i rentowności ich działalności. W związku z tym zdecydowano o odstąpieniu od prezentacji wyników finansowych w podziale na segmenty geograficzne.

Wyniki finansowe Grupy według segmentów działalności

Za okres	2007			2006		
<i>w tys. zł</i>	Bankowość Korporacyjna	Bankowość Detaliczna	Razem	Bankowość Korporacyjna	Bankowość Detaliczna	Razem
Wynik z tytułu odsetek	533 757	670 663	1 204 420	447 055	579 346	1 026 401
Wynik z tytułu prowizji	309 994	426 689	736 683	298 316	319 586	617 902
Przychody z tytułu dywidend	5 923	17	5 940	3 659	-	3 659
Wynik na handlowych instrumentach finansowych i rewaluacji	389 500	33 020	422 520	280 186	35 720	315 906
Wynik na inwestycyjnych dłużnych papierach wartościowych	30 086	-	30 086	36 571	-	36 571
Wynik na inwestycyjnych instrumentach kapitałowych	43 700	3 789	47 489	95 846	-	95 846
Wynik na pozostałych przychodach i kosztach operacyjnych	72 787	(7 722)	65 065	71 483	17 273	88 756
Koszty działania banku i koszty ogólnego zarządu	(657 773)	(755 934)	(1 413 707)	(675 152)	(696 220)	(1 371 372)
Amortyzacja środków trwałych oraz wartości niematerialnych	(76 710)	(32 127)	(108 837)	(95 300)	(34 886)	(130 186)
Wynik z tytułu zbycia aktywów trwałych	597	(1)	596	105 236	13 080	118 316
Zmiana stanu odpisów (netto) na utratę wartości	100 390	(47 834)	52 556	61 066	(38 531)	22 535
Zysk operacyjny	752 251	290 560	1 042 811	628 966	195 368	824 334
Udział w zyskach (stratach) netto podmiotów wycenianych metodą praw własności	(8 586)	-	(8 586)	7 780	-	7 780
Zysk brutto	743 665	290 560	1 034 225	636 746	195 368	832 114
Podatek dochodowy			(210 010)			(175 058)
Zysk netto			824 215			657 056

Stan na dzień	31.12.2007			31.12.2006		
Aktywa, w tym:	34 030 227	4 877 757	38 907 984	32 161 847	3 828 888	35 990 735
<i>aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży</i>	12 645	-	12 645	12 539	-	12 539
Pasywa	31 464 198	7 443 786	38 907 984	29 824 930	6 165 805	35 990 735

4. Wynik z tytułu odsetek

w tys. zł	2007	2006
Przychody z tytułu odsetek i przychody o podobnym charakterze od:		
Banku Centralnego	40 251	14 220
lokat w bankach	338 853	249 291
kredytów, pożyczek i innych należności, z tego:	1 135 502	930 588
sektora finansowego	17 730	14 382
sektora niefinansowego	1 117 772	916 206
dłużnych papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży	386 655	353 455
dłużnych papierów wartościowych przeznaczonych do obrotu	75 590	84 664
	1 976 851	1 632 218
Koszty odsetek i podobne koszty od:		
operacji z Bankiem Centralnym	(100)	(9)
depozytów banków	(127 283)	(108 855)
depozytów sektora finansowego (oprócz banków)	(96 278)	(69 365)
depozytów sektora niefinansowego	(528 085)	(415 621)
kredytów i pożyczek otrzymanych	(20 685)	(11 967)
	(772 431)	(605 817)
	1 204 420	1 026 401

Przychody odsetkowe za 2007 rok zawierają odsetki od kredytów, dla których rozpoznano utratę wartości w kwocie 18 362 tys. zł (za 2006 rok: 30 803 tys. zł).

5. Wynik z tytułu prowizji

w tys. zł	2007	2006
Przychody z tytułu opłat i prowizji		
z tytułu pośrednictwa w sprzedaży produktów ubezpieczeniowych i inwestycyjnych	294 836	202 826
z tytułu kart płatniczych i kredytowych	189 482	151 235
z tytułu realizacji zleceń płatniczych	133 255	123 164
z tytułu usług powierniczych	97 621	88 972
z tytułu działalności maklerskiej	76 218	69 583
z tytułu zarządzania środkami finansowymi	34 785	38 371
z tytułu gwarancyjnych zobowiązań pozabilansowych	18 300	18 043
z tytułu zobowiązań pozabilansowych o charakterze finansowym	7 855	6 893
inne	18 790	22 525
	871 142	721 612
Koszty z tytułu opłat i prowizji		
z tytułu kart płatniczych i kredytowych	(76 565)	(59 817)
z tytułu działalności maklerskiej	(28 938)	(20 023)
z tytułu opłat KDPW	(14 377)	(9 592)
z tytułu opłat brokerskich	(10 271)	(8 270)
inne	(4 308)	(6 008)
	(134 459)	(103 710)
	736 683	617 902

Wynik z tytułu prowizji za 2007 rok zawiera przychody prowizyjne (inne niż objęte kalkulacją efektywnej stopy procentowej), które odnoszą się do aktywów i zobowiązań finansowych nie wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat w kwocie 200 230 tys. zł (za 2006 rok: 163 301 tys. zł) oraz koszty prowizyjne w kwocie 76 565 tys. zł (za 2006 rok: 59 817 tys. zł).

6. Przychody z tytułu dywidend

w tys. zł	2007	2006
Papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	5 674	3 388
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	266	271
	5 940	3 659

7. Wynik na handlowych instrumentach finansowych i rewaluacji

w tys. zł	2007	2006
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat		
z instrumentów dłużnych	42 506	29 457
z instrumentów kapitałowych	125	278
z certyfikatów inwestycyjnych	(1)	-
z instrumentów pochodnych, z tego:	46 408	(30 936)
na stopę procentową	41 504	(37 352)
kapitałowe	4 707	4 541
towarowe	197	1 875
	89 038	(1 201)
Wynik z pozycji wymiany		
z tytułu operacji wymiany na walutowych instrumentach pochodnych	404 599	546 908
z tytułu różnic kursowych (rewaluacja)	(71 117)	(229 801)
	333 482	317 107
	422 520	315 906

Wynik na instrumentach dłużnych zawiera wynik netto na obrocie rządowymi papierami wartościowymi, dłużnymi instrumentami komercyjnymi i instrumentami rynku pieniężnego.

Wynik na instrumentach pochodnych zawiera wynik netto na obrocie swap'ami na stopy procentowe, opcjami, futures'ami i innymi instrumentami pochodnymi.

Wynik z pozycji wymiany walutowej zawiera zyski i straty z rewaluacji aktywów i pasywów denominowanych w walucie obcej oraz na walutowych instrumentach pochodnych takich jak forward, swap i opcje.

8. Wynik na inwestycyjnych dłużnych papierach wartościowych

w tys. zł	2007	2006
Zrealizowane zyski z instrumentów dłużnych dostępnych do sprzedaży	34 398	43 654
Zrealizowane straty z instrumentów dłużnych dostępnych do sprzedaży	(4 312)	(7 083)
	30 086	36 571

9. Wynik na inwestycyjnych instrumentach kapitałowych

w tys. zł	2007	2006
Zrealizowane zyski z instrumentów kapitałowych dostępnych do sprzedaży	47 489	95 846

10. Wynik na pozostałych przychodach i kosztach operacyjnych

w tys. zł	2007	2006
Pozostałe przychody operacyjne		
Przychody z tytułu przetwarzania danych na rzecz jednostek powiązanych	61 616	63 062
Przychody z rozliczenia nieodpłatnie otrzymanego prawa wieczystego użytkowania gruntów	758	6 456
Przychody dotyczące nieruchomości stanowiących inwestycje	156	6 206
Pozostałe przychody dotyczące akcji przyznanych przez MasterCard	-	6 120
Przychody z wynajmu powierzchni biurowych	9 778	3 719
Pozostałe	35 416	42 810
	107 724	128 373
Pozostałe koszty operacyjne		
Koszty dotyczące rezerwy na karę nałożoną przez UOKiK z tytułu opłat „interchange”	(10 228)	-
Koszty dotyczące nieruchomości stanowiących inwestycje	(3 317)	(7 537)
Koszty windykacji	(5 214)	(5 446)
Pozostałe	(23 900)	(26 634)
	(42 659)	(39 617)
	65 065	88 756

11. Koszty działania banku i koszty ogólnego zarządu

w tys. zł	2007	2006
Koszty pracownicze		
Koszty związane z wynagrodzeniami, w tym:	(557 475)	(521 362)
koszty związane ze świadczeniami emerytalnymi	(14 993)	(13 872)
Premie i nagrody, w tym:	(146 934)	(180 184)
pracownicze świadczenia kapitałowe	9 786	(20 889)
nagrody za wieloletnią pracę	(9 353)	(6 012)
	(704 409)	(701 546)

w tys. zł	2007	2006
Koszty ogólnoadministracyjne		
Koszty opłat telekomunikacyjnych i sprzętu komputerowego	(180 858)	(175 107)
Koszty usług doradczych, audytorskich, konsultacyjnych oraz innych usług zewnętrznych	(113 502)	(117 560)
Koszty wynajmu i utrzymania nieruchomości	(107 646)	(110 381)
Reklama i marketing	(73 384)	(55 374)
Koszty transakcyjne	(64 952)	(51 230)
Koszty usług pocztowych, materiałów biurowych i poligrafii	(29 210)	(28 517)
Koszty szkoleń i edukacji	(14 196)	(12 072)
Pozostałe koszty	(125 550)	(119 585)
	(709 298)	(669 826)
	(1 413 707)	(1 371 372)

Koszty pracownicze za 2007 rok zawierają koszty z tytułu wynagrodzeń i nagród obecnych i byłych członków Zarządu Banku w wysokości 13 512 tys. zł (w 2006 roku: 17 092 tys. zł).

12. Amortyzacja środków trwałych oraz wartości niematerialnych

w tys. zł	2007	2006
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych	(87 797)	(96 168)
Amortyzacja wartości niematerialnych	(21 040)	(34 018)
	(108 837)	(130 186)

13. Wynik z tytułu zbycia aktywów trwałych

w tys. zł	2007	2006
Zyski		
z tytułu aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży*	-	114 129
z inwestycji w jednostki podporządkowane	177	3 269
z tytułu innych rzeczowych aktywów trwałych	1 870	1 489
	2 047	118 887
Straty		
z tytułu aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży*	(1 137)	(317)
z tytułu innych rzeczowych aktywów trwałych	(314)	(254)
	(1 451)	(571)
	596	118 316

*dotyczy aktywów trwałych zakwalifikowanych na dzień 31 grudnia 2005 roku jako przeznaczone do sprzedaży i zbytych w prezentowanych okresach (patrz nota 29).

14. Zmiana stanu odpisów (netto) na utratę wartości**Odpisy (netto) na utratę wartości aktywów finansowych**

w tys. zł	2007	2006
Utworzenie odpisu na utratę wartości		
kredytów i pożyczek wycenianych według zamortyzowanego kosztu	(357 977)	(575 285)
inne	(18 363)	(43 784)
	(376 340)	(619 069)
Odwrocenie odpisu na utratę wartości		
kredytów i pożyczek wycenianych według zamortyzowanego kosztu	418 212	629 284
	41 872	10 215

Różnica wartości rezerw na zobowiązania pozabilansowe

w tys. zł	2007	2006
Odpisy na rezerwy na zobowiązania pozabilansowe	(59 806)	(80 208)
Rozwiązanie rezerwy na zobowiązania pozabilansowe	70 490	92 528
	10 684	12 320
Utrata wartości netto	52 556	22 535

15. Podatek dochodowy**Ujęty w rachunku zysków i strat**

w tys. zł	2007	2006
Bieżący podatek		
Bieżący rok	(319 489)	(138 758)
Korekty z lat ubiegłych	8 857	(350)
	(310 632)	(139 108)
Podatek odroczony		
Powstanie i odwrócenie się różnic przejściowych	100 974	(34 522)
Zmiana stanu należności od budżetu z tytułu przysługujących odliczeń podatku	(352)	(1 428)
	100 622	(35 950)
Razem podatek dochodowy w rachunku zysków i strat	(210 010)	(175 058)

Wyliczenie efektywnej stawki podatkowej

<i>w tys. zł</i>	2007	2006
Zysk brutto	1 034 225	832 114
Podatek dochodowy według krajowej stawki podatku (19%)	(196 503)	(158 101)
Koszty nie stanowiące kosztów uzyskania przychodu	(13 899)	(38 603)
Przychody podlegające opodatkowaniu nie ujęte w wyniku finansowy	(74 115)	(60 611)
Koszty stanowiące koszty uzyskania przychodu nie ujęte w wyniku finansowym	58 391	48 383
Przychody nie podlegające opodatkowaniu	8 171	16 885
Pozostałe	7 945	16 989
Ogółem obciążenie wyniku	(210 010)	(175 058)
Efektywna stawka podatkowa	20%	21%

Podatek odroczony ujęty bezpośrednio w kapitałach

Podatek odroczony ujęty bezpośrednio w kapitałach na dzień 31 grudnia 2007 roku związany jest z dłużnymi i kapitałowymi instrumentami dostępnymi do sprzedaży i wynosi 42 797 tys. zł (31 grudnia 2006 roku: 19 118 tys. zł).

16. Zysk przypadający na jedną akcję

Na dzień 31 grudnia 2007 roku zysk przypadający na jedną akcję wynosił 6,31 zł (31 grudnia 2006 roku: 5,03 zł).

Wyliczenie zysku przypadającego na jedną akcję na dzień 31 grudnia 2007 roku oparte było na zysku przypadającym na zwykłych akcjonariuszy w kwocie 824 215 tys. zł (31 grudnia 2006 roku: 657 056 tys. zł) oraz średniej ważonej ilości akcji zwykłych występujących w roku zakończonym 31 grudnia 2007 roku w liczbie 130 659 600 (31 grudnia 2006 roku: 130 659 600).

Bank nie posiada rozważających potencjalnych akcji zwykłych.

17. Kasa, operacje z Bankiem Centralnym

<i>w tys. zł</i>	31.12.2007	31.12.2006
Środki pieniężne w kasie	395 549	366 211
Środki na rachunku bieżącym w Banku Centralnym	2 925 954	169 412
	3 321 503	535 623

Na rachunku bieżącym w Narodowym Banku Polskim (NBP) utrzymywana jest rezerwa obowiązkowa, której deklarowana wysokość na dzień 31 grudnia 2007 roku wynosiła 869 304 tys. zł (31 grudnia 2006 roku: 756 858 tys. zł). Rezerwa obowiązkowa może być wykorzystywana przez Grupę pod warunkiem, że suma średniego miesięcznego salda na rachunku bieżącym w NBP nie jest mniejsza od poziomu deklarowanego.

18. Aktywa i zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu

w tys. zł 31.12.2007 31.12.2006

Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu**Dłużne papiery wartościowe przeznaczone do obrotu**

Obligacje i bony wyemitowane przez:

banki	-	84 368
podmioty finansowe	50 771	43 834
podmioty niefinansowe	70 847	54 476
Skarb Państwa	916 555	1 353 377

Pozostałe dłużne papiery wartościowe wyemitowane przez:

banki	85 883	41 311
	1 124 056	1 577 366
w tym:		
notowane na giełdzie	915 891	1 353 177
nienotowane na giełdzie	208 165	224 189

Instrumenty pochodne

4 005 981 2 973 728

Instrumenty kapitałowe

5 671 5 377

w tym:

notowane na giełdzie	5 671	5 376
nienotowane na giełdzie	-	1

5 135 708 4 556 471

Dłużne papiery wartościowe przeznaczone do obrotu (wg zapadalności)

w tys. zł 31.12.2007 31.12.2006

do 1 miesiąca	4 598	32 234
od 1 do 3 miesięcy	108 804	156 559
od 3 do 12 miesięcy	88 516	185 929
od 1 do 5 lat	250 381	602 736
powyżej 5 lat	671 757	599 908
	1 124 056	1 577 366

Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu

w tys. zł 31.12.2007 31.12.2006

Zobowiązania z tytułu krótkiej sprzedaży papierów wartościowych	34 932	278 109
Instrumenty pochodne	4 338 214	3 038 738
	4 373 146	3 316 847

Na dzień 31 grudnia 2007 roku oraz 31 grudnia 2006 roku Grupa nie posiadała aktywów i zobowiązań finansowych przeznaczonych w momencie początkowego ujęcia do wyceny według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Instrumenty pochodne na dzień 31 grudnia 2007 roku

w tys. zł

	Wartość nominalna instrumentów o terminie pozostającym do realizacji				Razem	Wartości godziwe	
	do 3 miesięcy	powyżej 3 miesięcy do 1 roku	powyżej 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat		Aktywa	Pasywa
Instrumenty stopy procentowej	12 975 579	190 584 210	208 779 554	52 547 416	464 886 759	2 839 478	3 152 736
- FRA - kupno	-	67 438 340	23 621 000	-	91 059 340	160 812	24 143
- FRA - sprzedaż	-	66 632 380	27 250 000	-	93 882 380	14 063	188 464
- swapy odsetkowe (IRS)	12 110 230	52 631 300	156 068 847	48 747 574	269 557 951	2 336 848	2 535 774
- swapy odsetkowo – walutowe (CIRS)	183 183	1 462 465	1 622 170	2 299 842	5 567 660	317 098	396 239
- opcje na stopę procentową zakupione	-	100 000	50 000	750 000	900 000	6 412	-
- opcje na stopę procentową sprzedane	-	100 000	50 000	750 000	900 000	-	6 417
- kontrakty futures – kupno*	95 537	1 876 835	-	-	1 972 372	4 225	1 518
- kontrakty futures – sprzedaż*	586 629	342 890	117 537	-	1 047 056	20	181
Instrumenty walutowe	33 244 381	22 548 321	5 174 028	613 228	61 579 958	1 152 436	1 172 230
- FX forward	6 127 526	5 576 040	542 844	302 814	12 549 224	195 399	420 746
- FX swap	15 478 832	5 751 616	197 539	-	21 427 987	626 750	423 692
- opcje walutowe zakupione	5 739 636	5 548 032	2 183 571	146 884	13 618 123	312 749	17 537
- opcje walutowe sprzedane	5 898 387	5 672 633	2 250 074	163 530	13 984 624	17 538	310 255
Transakcje na papierach wartościowych	140 306	1 404	102 806	-	244 516	8 025	7 206
- opcje na akcje zakupione	-	702	51 403	-	52 105	3 720	3 311
- opcje na akcje sprzedane	-	702	51 403	-	52 105	3 311	3 720
- papiery wartościowe zakupione do otrzymania	93 589	-	-	-	93 589	504	75
- papiery wartościowe sprzedane do wydania	46 717	-	-	-	46 717	490	100
Transakcje związane z towarami	-	43 260	32 164	-	75 424	6 042	6 042
- swap	-	12 882	13 208	-	26 090	2 873	2 873
- opcje kupione	-	15 189	9 478	-	24 667	3 169	-
- opcje sprzedane	-	15 189	9 478	-	24 667	-	3 169
Instrumenty pochodne ogółem	46 360 266	213 177 195	214 088 552	53 160 644	526 786 657	4 005 981	4 338 214

*Instrumenty znajdujące się w obrocie giełdowym

Instrumenty pochodne na dzień 31 grudnia 2006 roku

w tys. zł

	Wartość nominalna instrumentów o terminie pozostającym do realizacji				Razem	Wartości godziwe	
	do 3 miesięcy	powyżej 3 miesięcy do 1 roku	powyżej 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat		Aktywa	Pasywa
Instrumenty stopy procentowej	10 379 000	127 810 506	162 394 716	36 837 648	337 421 870	2 601 365	2 672 608
- FRA - kupno	-	48 134 300	21 550 000	-	69 684 300	4 739	80 699
- FRA - sprzedaż	97 000	47 669 440	26 750 000	-	74 516 440	81 169	6 479
- swapy odsetkowe (IRS)	9 449 582	30 870 857	111 354 658	33 303 156	184 978 253	2 222 075	2 379 685
- swapy odsetkowo – walutowe (CIRS)	682 455	90 471	2 740 058	2 034 492	5 547 476	281 870	195 598
- opcje na stopę procentową zakupione	-	-	-	750 000	750 000	8 806	-
- opcje na stopę procentową sprzedane	-	-	-	750 000	750 000	-	8 806
- kontrakty futures – kupno*	118 096	769 496	-	-	887 592	-	1 341
- kontrakty futures – sprzedaż*	31 867	275 942	-	-	307 809	2 706	-
Instrumenty walutowe	31 299 157	11 314 005	592 047	690 632	43 895 841	346 268	341 285
- FX forward	5 000 068	3 138 063	126 006	342 246	8 606 383	84 589	118 015
- FX swap	19 661 080	1 558 737	171 919	-	21 391 736	127 738	90 079
- opcje walutowe zakupione	3 286 353	3 261 761	146 471	165 291	6 859 876	133 864	15
- opcje walutowe sprzedane	3 351 656	3 355 444	147 651	183 095	7 037 846	77	133 176
Transakcje na papierach wartościowych	545 442	36 446	1 502	-	583 390	6 269	5 019
- opcje na akcje zakupione	-	18 223	751	-	18 974	4 450	90
- opcje na akcje sprzedane	-	18 223	751	-	18 974	90	4 450
- papiery wartościowe zakupione do otrzymania	92 207	-	-	-	92 207	924	74
- papiery wartościowe sprzedane do wydania	453 235	-	-	-	453 235	805	405
Transakcje związane z towarami	4 055	95 857	1 799	-	101 711	19 826	19 826
- swap	1 343	45 465	1 799	-	48 607	15 066	15 066
- opcje kupione	1 356	25 196	-	-	26 552	4 760	-
- opcje sprzedane	1 356	25 196	-	-	26 552	-	4 760
Instrumenty pochodne ogółem	42 227 654	139 256 814	162 990 064	37 528 280	382 002 812	2 973 728	3 038 738

*Instrumenty znajdujące się w obrocie giełdowym

Kontrakty walutowe

Tabela poniżej podsumowuje, w podziale na główne waluty, umowne wartości kontraktów forward, swap oraz opcji, wraz ze szczegółami dotyczącymi umownych kursów wymiany i okresem pozostałym do terminu zapadalności danego kontraktu. Wartości w walucie obcej są przeliczane po kursach obowiązujących na dzień bilansowy.

w tys. zł	Średnie ważone umowne kursy walutowe		Wartość nominalna	
	31.12.2007	31.12.2006	31.12.2007	31.12.2006
Euro – kupione				
Poniżej 3 miesięcy	3,7729	3,9438	9 510 016	3 510 777
Od 3 miesięcy do 1 roku	3,7351	3,9961	8 756 471	2 789 323
Powyżej 1 roku	3,7478	3,9239	2 172 671	633 090
Euro – sprzedane				
Poniżej 3 miesięcy	3,7110	3,9028	12 190 066	4 541 265
Od 3 miesięcy do 1 roku	3,6762	3,9694	7 780 681	3 120 562
Powyżej 1 roku	3,7279	3,9195	1 853 468	487 578
Dolary amerykańskie – kupione				
Poniżej 3 miesięcy	2,5844	2,9581	6 272 420	8 925 606
Od 3 miesięcy do 1 roku	2,7148	3,0706	3 132 427	2 547 342
Powyżej 1 roku	2,7516	2,8704	1 144 284	410 142
Dolary amerykańskie – sprzedane				
Poniżej 3 miesięcy	2,5587	2,9483	8 065 961	12 868 304
Od 3 miesięcy do 1 roku	2,7710	3,0562	3 359 748	2 813 338
Powyżej 1 roku	2,7376	2,8685	922 329	402 183
Franki szwajcarskie – kupione				
Poniżej 3 miesięcy	2,1985	2,3869	6 484	103 475
Franki szwajcarskie – sprzedane				
Poniżej 3 miesięcy	2,1564	2,3857	18 178	219 585
Funty brytyjskie – kupione				
Poniżej 3 miesięcy	5,4832	5,7153	64 519	91 303
Od 3 miesięcy do 1 roku	5,5551	5,8512	86 060	4 394
Powyżej 1 roku	5,7650	-	26 292	-
Funty brytyjskie – sprzedane				
Poniżej 3 miesięcy	5,2544	5,7129	45 498	1 256
Od 3 miesięcy do 1 roku	5,7292	-	43 385	-
Powyżej 1 roku	5,7650	-	26 292	-

19. Dłużne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży

w tys. zł	31.12.2007	31.12.2006
Obligacje i bony wyemitowane przez:		
banki centralne	377 428	378 413
podmioty niefinansowe	88 135	-
Skarb Państwa	6 002 075	7 868 900
	6 467 638	8 247 313
w tym:		
notowane na giełdzie	5 933 705	7 795 947
nienotowane na giełdzie	533 933	451 366

Dłużne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży (wg zapadalności)

<i>w tys. zł</i>	31.12.2007	31.12.2006
do 1 miesiąca	4 994	16 996
od 1 do 3 miesięcy	-	12 887
od 3 do 12 miesięcy	602 493	399 147
od 1 do 5 lat	2 761 921	5 030 034
powyżej 5 lat	3 098 230	2 788 249
	6 467 638	8 247 313

W ogólnej kwocie dłużnych papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży wykazane są obligacje Narodowego Banku Polskiego o wartości nominalnej 366 665 tys. zł nabyte w dniu 28 lutego 2002 roku w ramach emisji przeznaczonej dla banków w związku z obniżeniem stóp rezerwy obowiązkowej utrzymywanej przez banki w NBP. Posiadany pakiet obligacji NBP obejmuje obligacje na okaziciela, które oprocentowane są według stopy procentowej ustalonej na podstawie rentowności 52-tygodniowych bonów skarbowych.

Zmiana stanu dłużnych papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży przedstawia się następująco:

<i>w tys. zł</i>	2007	2006
Stan na dzień 1 stycznia	8 247 313	7 171 157
Zwiększenia (z tytułu):		
nabycia	113 732 927	91 359 979
rozliczenia dyskonta, premii, odsetek	95 641	142 082
Zmniejszenia (z tytułu)		
sprzedaży	(115 121 563)	(90 209 113)
aktualizacji wyceny	(116 619)	(28 885)
różnic kursowych	(306 985)	(149 215)
rozliczenia dyskonta, premii, odsetek	(63 076)	(38 692)
Stan na dzień 31 grudnia	6 467 638	8 247 313

20. Inwestycje kapitałowe wyceniane metodą praw własności

<i>w tys. zł</i>	31.12.2007	31.12.2006
Akcje i udziały w jednostkach zależnych	58 388	67 910
<i>w tym:</i>		
<i>notowane na giełdzie</i>	-	-
<i>nienotowane na giełdzie</i>	58 388	67 910

Zmiana stanu inwestycji kapitałowych wycenianych metodą praw własności przedstawia się następująco:

<i>w tys. zł</i>	2007	2006
Stan na dzień 1 stycznia	67 910	61 884
Zwiększenia (z tytułu)		
aktualizacji wyceny	599	6 850
Zmniejszenia (z tytułu)		
aktualizacji wyceny	(10 121)	(824)
Stan na dzień 31 grudnia	58 388	67 910

21. Pozostałe inwestycje kapitałowe

w tys. zł

	31.12.2007	31.12.2006
Akcje i udziały w innych jednostkach	57 028	87 642
Utrata wartości	(35 119)	(33 024)
	21 909	54 618
<i>w tym:</i>		
<i>notowane na giełdzie</i>	1 300	34 009
<i>nienotowane na giełdzie</i>	20 609	20 609

Zmiana stanu pozostałych inwestycji kapitałowych przedstawia się następująco:

w tys. zł

	2007	2006
Stan na dzień 1 stycznia	54 618	66 419
Zwiększenia (z tytułu):		
nabycia	2 930	97 518
aktualizacji wyceny	31 650	8 011
zamiana wierzytelności na akcje	-	3 689
Zmniejszenia (z tytułu):		
sprzedaży	(32 731)	(120 205)
aktualizacji wyceny	(34 558)	(814)
Stan na dzień 31 grudnia	21 909	54 618

**Informacje finansowe dotyczące jednostek podporządkowanych
31.12.2007**

Jednostki podporządkowane konsolidowane metodą pełną

w tys. zł

Nazwa jednostki	Siedziba	Przedmiot przedsiębiorstwa	Charakter powiązania kapitałowego	Udział w kapitale w %	Aktywa	Zobowiązania	Kapitał	Przychody	Zysk/Strata
HANDLOWY-LEASING Sp. z o.o	Warszawa	Działalność leasingowa	Jednostka zależna	97,47	1 132 166	920 799	211 367	77 068	13 172
HANDLOWY INVESTMENTS S.A. ^{1/}	Luksemburg	Działalność inwestycyjna	Jednostka zależna	100,00	28 735	86	28 649	39 813	33 592
DOM MAKLERSKI BANKU HANDLOWEGO S.A.	Warszawa	Działalność maklerska	Jednostka zależna	100,00	438 055	338 130	99 925	108 017	18 993
PPH SPOMASZ Sp. z o.o. w likwidacji	Warszawa	Nie prowadzi działalności	Jednostka zależna	100,00	Jednostka postawiona w stan likwidacji				

Pozostałe jednostki

w tys. zł

Nazwa jednostki	Siedziba	Przedmiot przedsiębiorstwa	Charakter powiązania kapitałowego	Udział w kapitale w %	Wartość bilansowa udziałów / akcji	Aktywa	Zobowiązania	Kapitał	Przychody	Zysk/Strata
BANK ROZWOJU CUKROWNICTWA S.A.	Poznań	Bankowość	Jednostka zależna	100,00	39 609	40 084	450	39 634	1 563	466
HANDLOWY INVESTMENTS II S.a.r.l.	Luksemburg	Działalność inwestycyjna	Jednostka zależna	80,97	7 434	7 513	238	7 275	106	(249)
HANDLOWY INWESTYCJE Sp. z o.o. ^{2/}	Warszawa	Działalność inwestycyjna	Jednostka zależna	100,00	11 345	19 103	7 892	11 211	824	376

Przedstawione dane finansowe jednostek dostępne na dzień sporządzenia sprawozdania, pochodzą z niezbadanych sprawozdań finansowych jednostek.

Objaśnienie zależności pośrednich:

1/ Pośrednie powiązania poprzez Handlowy Investments S.A

Nazwa jednostki	Siedziba	Przedmiot przedsiębiorstwa	Charakter powiązania kapitałowego	Udział w kapitale w %	Wartość bilansowa udziałów / akcji	Aktywa	Zobowiązania	Kapitał	Przychody	Zysk/Strata
HANDLOWY INVESTMENTS II S.a.r.l.	Luksemburg	Działalność inwestycyjna	Jednostka zależna	19,03	1 428	7 513	238	7 275	106	(249)

2/ Pośrednie powiązania poprzez Handlowy Inwestycje Sp. z o.o.

Nazwa jednostki	Siedziba	Przedmiot przedsiębiorstwa	Charakter powiązania kapitałowego	Udział w kapitale w %	Wartość bilansowa udziałów / akcji	Aktywa	Zobowiązania	Kapitał	Przychody	Zysk/Strata
HANDLOWY-LEASING Sp. z o.o.	Warszawa	Działalność leasingowa	Jednostka zależna	2,53	3 125	1 132 166	920 799	211 367	77 068	13 172

Przedstawione dane finansowe jednostek dostępne na dzień sporządzenia sprawozdania, pochodzą z niezbadanych sprawozdań finansowych jednostek.

**Informacje finansowe dotyczące jednostek podporządkowanych
31.12.2006**

Jednostki podporządkowane konsolidowane metodą pełną

w tys. zł

Nazwa jednostki	Siedziba	Przedmiot przedsiębiorstwa	Charakter powiązania kapitałowego	Udział w kapitale w %	Aktywa	Zobowiązania	Kapitał	Przychody	Zysk/Strata
HANDLOWY-LEASING Sp. z o.o	Warszawa	Działalność leasingowa	Jednostka zależna	97,47	785 080	586 883	198 197	60 557	24 279
HANDLOWY INVESTMENTS S.A. ^{1/}	Luksemburg	Działalność inwestycyjna	Jednostka zależna	100,00	44 878	47 553	(2 675)	96 169	49 443
DOM MAKLERSKI BANKU HANDLOWEGO S.A.	Warszawa	Działalność maklerska	Jednostka zależna	100,00	929 457	826 244	103 213	85 275	24 219
PPH SPOMASZ Sp. z o.o. w likwidacji	Warszawa	Nie prowadzi działalności	Jednostka zależna	100,00	Jednostka postawiona w stan likwidacji				

Pozostałe jednostki

w tys. zł

Nazwa jednostki	Siedziba	Przedmiot przedsiębiorstwa	Charakter powiązania kapitałowego	Udział w kapitale w %	Wartość bilansowa udziałów / akcji	Aktywa	Zobowiązania	Kapitał	Przychody	Zysk/Strata
BANK ROZWOJU CUKROWNICTWA S.A.	Poznań	Bankowość	Jednostka zależna	100,00	39 992	40 590	489	40 101	2 239	1 037
HANDLOWY INVESTMENTS II S.a.r.l.	Luksemburg	Działalność inwestycyjna	Jednostka zależna	80,97	17 172	33 543	21 850	8 204	2 601	1 576
HANDLOWY INWESTYCJE Sp. z o.o. ^{2/}	Warszawa	Działalność inwestycyjna	Jednostka zależna	100,00	10 746	18 971	4 897	14 074	8 558	8 431

Przedstawione dane finansowe jednostek dostępne na dzień sporządzenia sprawozdania, pochodzą ze zbędnych sprawozdań finansowych jednostek, z wyjątkiem Handlowy Investments S.A., Handlowy Investments II S.a.r.l. i PPH Spomasz Sp. z o.o. w likwidacji.

Objaśnienie zależności pośrednich:

1/ Pośrednie powiązania poprzez Handlowy Investments S.A

Nazwa jednostki	Siedziba	Przedmiot przedsiębiorstwa	Charakter powiązania kapitałowego	Udział w kapitale w %	Wartość bilansowa udziałów / akcji	Aktywa	Zobowiązania	Kapitał	Przychody	Zysk/Strata
HANDLOWY INVESTMENTS II S.a.r.l.	Luksemburg	Działalność inwestycyjna	Jednostka zależna	19,03	1 428	33 543	21 850	8 204	2 601	1 576

2/ Pośrednie powiązania poprzez Handlowy Inwestycje Sp. z o.o.

Nazwa jednostki	Siedziba	Przedmiot przedsiębiorstwa	Charakter powiązania kapitałowego	Udział w kapitale w %	Wartość bilansowa udziałów / akcji	Aktywa	Zobowiązania	Kapitał	Przychody	Zysk/Strata
HANDLOWY-LEASING Sp. z o.o.	Warszawa	Działalność leasingowa	Jednostka zależna	2,53	3 125	785 080	586 883	198 197	60 557	24 279

Przedstawione dane finansowe jednostek dostępne na dzień sporządzenia sprawozdania, pochodzą ze zbadanych sprawozdań finansowych jednostek, z wyjątkiem Handlowy Investments S.A., Handlowy Investments II S.a.r.l. i PPH Spomasz Sp. z o.o. w likwidacji.

22. Kredyty, pożyczki i inne należności***Kredyty, pożyczki i inne należności (wg struktury rodzajowej)***

<i>w tys. zł</i>	31.12.2007	31.12.2006
<i>Kredyty, pożyczki i inne należności od sektora finansowego</i>		
rachunki bieżące w bankach	424 820	785 539
kredyty, lokaty i pożyczki, w tym:	8 252 222	8 200 535
<i>lokaty w bankach</i>	7 394 904	7 769 877
skupione wierzytelności	24 311	45 918
zrealizowane gwarancje i poręczenia	205	245
należności z tytułu zakupionych papierów wartościowych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu	57 097	302 405
inne należności	36 665	75 860
	8 795 320	9 410 502
odpisy z tytułu utraty wartości	(76 488)	(91 230)
	8 718 832	9 319 272
<i>Kredyty, pożyczki i inne należności od sektora niefinansowego</i>		
kredyty i pożyczki	12 392 630	10 669 613
skupione wierzytelności	282 773	234 666
zrealizowane gwarancje i poręczenia	45 472	50 720
inne należności	1 131 442	783 424
	13 852 317	11 738 423
odpisy z tytułu utraty wartości	(1 365 776)	(1 541 477)
	12 486 541	10 196 946
<i>Kredyty, pożyczki i inne należności</i>	21 205 373	19 516 218

Kredyty, pożyczki i inne należności brutto (wg zapadalności)

<i>w tys. zł</i>	31.12.2007	31.12.2006
<i>Kredyty, pożyczki i inne należności od sektora finansowego</i>		
do 1 miesiąca	3 588 163	7 211 396
od 1 do 3 miesięcy	2 304 351	163 632
od 3 do 12 miesięcy	2 035 947	1 125 366
od 1 do 5 lat	808 983	793 509
powyżej 5 lat	57 876	116 599
	8 795 320	9 410 502
<i>Kredyty, pożyczki i inne należności od sektora niefinansowego</i>		
do 1 miesiąca	7 620 951	6 682 312
od 1 do 3 miesięcy	733 892	764 519
od 3 do 12 miesięcy	1 447 324	1 247 079
od 1 do 5 lat	3 703 021	2 910 678
powyżej 5 lat	347 129	133 835
	13 852 317	11 738 423
<i>Kredyty, pożyczki i inne należności brutto</i>	22 647 637	21 148 925

Należności z tytułu leasingu finansowego

Grupa prowadzi działalność leasingową poprzez spółkę zależną Handlowy-Leasing Sp. z o.o., która powstała w dniu 10 stycznia 2006 roku w wyniku połączenia spółki zależnej Citileasing Sp. z o.o. ze spółką Handlowy - Leasing S.A. Grupa zawiera jako leasingodawca transakcje leasingu finansowego, których głównym przedmiotem są środki transportu, maszyny i urządzenia techniczne.

Pozycja aktywów „Kredyty, pożyczki i inne należności od sektora niefinansowego” zawiera następujące pozycje dotyczące należności z tytułu leasingu finansowego:

<i>w tys. zł</i>	31.12.2007	31.12.2006
Należności (brutto) z tytułu leasingu finansowego	1 242 754	852 864
Niezrealizowane przychody finansowe	(117 332)	(70 931)
Należności (netto) z tytułu leasingu finansowego	1 125 422	781 933

Należności (brutto) z tytułu leasingu finansowego wg terminów zapadalności

Poniżej 1 roku	440 294	318 361
Od 1 roku do 5 lat	792 606	534 503
Powyżej 5 lat	9 854	-
	1 242 754	852 864

Należności (netto) z tytułu leasingu finansowego wg terminów zapadalności

Poniżej 1 roku	387 747	284 341
Od 1 roku do 5 lat	728 076	497 592
Powyżej 5 lat	9 599	-
	1 125 422	781 933

Na dzień 31 grudnia 2007 roku odpisy z tytułu utraty wartości na nieściągalne należności z tytułu umów leasingu finansowego wynosiły 38 687 tys. zł (31 grudnia 2006 roku: 54 725 tys. zł).

Przychody z tytułu umów leasingu finansowego prezentowane są w pozycji przychodów z tytułu odsetek.

23. Utrata wartości kredytów, pożyczek i innych należności

Zmiana stanu utraty wartości kredytów, pożyczek i innych należności przedstawia się następująco:

<i>w tys. zł</i>	2007	2006
Stan na dzień 1 stycznia	1 632 707	1 846 200
Z czego dotyczy:		
Należności od banków	9 572	11 332
Należności od pozostałych klientów sektora finansowego i niefinansowego	1 623 135	1 834 868
Zmiany stanu odpisów z tytułu utraty wartości:	(190 443)	(213 493)
Utworzenie odpisów w okresie	357 977	575 285
Spisane należności w ciężar odpisów	(191 340)	(175 483)
Rozwiązanie odpisów w okresie	(418 212)	(629 284)
Inne	61 132	15 989
Stan na dzień 31 grudnia	1 442 264	1 632 707
Z czego dotyczy:		
Należności od banków	1 886	9 572
Należności od pozostałych klientów sektora finansowego i niefinansowego	1 440 378	1 623 135

Na bilans zamknięcia utraty wartości rozpoznanej na należności od klientów składały się następujące kategorie:

<i>w tys. zł</i>	31.12.2007	31.12.2006
Utrata wartości oceniana portfelowo	385 638	413 670
Utrata wartości oceniana indywidualnie	1 006 747	1 163 040
Odpis na poniesione niezidentyfikowane straty (IBNR)	49 879	55 997

24. Rzeczowe aktywa trwałe

Nieruchomości i wyposażenie

w tys. zł

	Grunt i budynki	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Inne środki trwałe	W budowie	Razem
<i>Wartość brutto</i>						
Stan na dzień 1 stycznia 2006	739 406	601	63 702	668 804	4 800	1 477 313
<i>Zwiększenia:</i>						
Zakupy	636	99	727	19 078	34 688	55 228
Przeniesienie z nieruchomości stanowiących inwestycje	-	-	-	-	18 000	18 000
Inne zwiększenia	-	-	-	2 179	-	2 179
<i>Zmniejszenia:</i>						
Zbycia	-	(6)	(11 044)	(6 489)	-	(17 539)
Zaklasyfikowanie do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży (patrz nota 29)	(4 932)	-	-	-	-	(4 932)
Reklasyfikacje	15 968	-	10 233	7 402	(36 002)	(2 399)
Inne zmniejszenia	(4 986)	-	(271)	(24 993)	-	(30 250)
Stan na dzień 31 grudnia 2006	746 092	694	63 347	665 981	21 486	1 497 600
Stan na dzień 1 stycznia 2007	746 092	694	63 347	665 981	21 486	1 497 600
<i>Zwiększenia:</i>						
Zakupy	1 556	237	456	27 399	46 431	76 079
Inne zwiększenia	-	-	-	7 135	-	7 135
<i>Zmniejszenia:</i>						
Zbycia	(179)	-	(14 212)	(3 859)	-	(18 250)
Zaklasyfikowanie do nieruchomości stanowiących inwestycje	(12 404)	-	-	(60)	(18 144)	(30 608)
Inne zmniejszenia	(5 995)	(4)	(151)	(107 019)	-	(113 169)
Reklasyfikacje	13 643	-	19 344	7 952	(43 374)	(2 435)
Stan na dzień 31 grudnia 2007	742 713	927	68 784	597 529	6 399	1 416 352
<i>Amortyzacja (Umorzenie)</i>						
Stan na dzień 1 stycznia 2006	218 640	479	25 458	571 781	-	816 358
<i>Zwiększenia:</i>						
Koszty umorzenia za okres	37 832	114	12 131	46 095	-	96 172
Inne zwiększenia	-	-	-	1 346	-	1 346
<i>Zmniejszenia:</i>						
Zbycia	-	(2)	(9 977)	(6 591)	-	(16 570)
Zaklasyfikowanie do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży (patrz nota 29)	(752)	-	-	-	-	(752)
Inne zmniejszenia	(3 462)	-	(97)	(24 255)	-	(27 814)
Stan na dzień 31 grudnia 2006	252 258	591	27 515	588 376	-	868 740

w tys. zł

	Grunty i budynki	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Inne środki trwałe	W budowie	Razem
Stan na dzień 1 stycznia 2007	252 258	591	27 515	588 376	-	868 740
<i>Zwiększenia:</i>						
Koszty umorzenia za okres	31 904	192	12 949	42 902	-	87 947
Inne zwiększenia	-	-	-	3 553	-	3 553
<i>Zmniejszenia:</i>						
Zbycia	(179)	-	(11 572)	(3 837)	-	(15 588)
Zaklasyfikowanie do nieruchomości stanowiących inwestycje	(4 005)	-	-	(11)	-	(4 016)
Inne zmniejszenia	(5 404)	(3)	(60)	(106 586)	-	(112 053)
Stan na dzień 31 grudnia 2007	274 574	780	28 832	524 397	-	828 583
<i>Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości</i>						
Stan na dzień 1 stycznia 2006	1 453	-	-	238	-	1 691
Zwiększenia						
Zmniejszenia	(1 453)	-	-	(238)	-	(1 691)
Stan na dzień 31 grudnia 2006	-	-	-	-	-	-
Wartość bilansowa						
Na dzień 1 stycznia 2006	519 313	122	38 244	96 785	4 800	659 264
Na dzień 31 grudnia 2006	493 834	103	35 832	77 605	21 486	628 860
Na dzień 1 stycznia 2007	493 834	103	35 832	77 605	21 486	628 860
Na dzień 31 grudnia 2007	468 139	147	39 952	73 132	6 399	587 769

Nieruchomości stanowiące inwestycje

w tys. zł

	2007	2006
Stan na dzień 1 stycznia	9 386	40 948
<i>Zwiększenia:</i>		
Przekwalifikowanie z nieruchomości bankowych	26 592	-
Aktualizacja wyceny	-	711
<i>Zmniejszenia:</i>		
Zbycia	(920)	(14 273)
Zaklasyfikowanie do nieruchomości bankowych	-	(18 000)
Zaklasyfikowanie do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	(8 466)	-
Aktualizacja wyceny	(1 564)	-
Stan na dzień 31 grudnia	25 028	9 386

25. Wartości niematerialne

w tys. zł

	Wartość firmy	Koncesje, patenty, licencje i podobne wartości	Oprogramowanie komputerowe	Inne wartości niematerialne	Zaliczki na wartości niematerialne	Razem
Wartość brutto						
Stan na dzień 1 stycznia 2006	1 245 976	1 650	218 587	18 961	2 100	1 487 274
<i>Zwiększenia:</i>						
Zakupy	-	1	7 250	127	1 976	9 354
Reklasyfikacje	-	-	770	-	(4 033)	(3 263)
Stan na dzień 31 grudnia 2006	1 245 976	1 651	226 607	19 088	43	1 493 365
Stan na dzień 1 stycznia 2007	1 245 976	1 651	226 607	19 088	43	1 493 365
<i>Zwiększenia:</i>						
Zakupy	-	-	8 730	-	10 545	19 275
<i>Zmniejszenia:</i>						
Reklasyfikacje	-	-	5 468	-	(5 530)	(62)
Stan na dzień 31 grudnia 2007	1 245 976	1 651	240 805	19 088	5 058	1 512 578
Amortyzacja (Umorzenie)						
Stan na dzień 1 stycznia 2006	-	1 519	166 539	5 417	-	173 475
<i>Zwiększenia:</i>						
Koszty umorzenia za okres	-	120	27 207	6 815	-	34 142
<i>Zmniejszenia:</i>						
Zbycia	-	-	(5)	-	-	(5)
Stan na dzień 31 grudnia 2006	-	1 639	193 741	12 232	-	207 612
Stan na dzień 1 stycznia 2007	-	1 639	193 741	12 232	-	207 612
<i>Zwiększenia:</i>						
Koszty umorzenia za okres	-	-	18 126	2 762	-	20 888
Stan na dzień 31 grudnia 2007	-	1 639	211 867	14 994	-	228 500
Wartość bilansowa						
Na dzień 1 stycznia 2006	1 245 976	131	52 048	13 544	2 100	1 313 799
Na dzień 31 grudnia 2006	1 245 976	12	32 866	6 856	43	1 285 753
Na dzień 1 stycznia 2007	1 245 976	12	32 866	6 856	43	1 285 753
Na dzień 31 grudnia 2007	1 245 976	12	28 938	4 094	5 058	1 284 078

Na dzień 31 grudnia 2007 roku wartość firmy obejmuje kwotę 1 243 645 tys. zł powstałą w wyniku połączenia Banku Handlowego w Warszawie SA z Citibank (Poland) S.A., które nastąpiło z dniem 28 lutego 2001 roku, oraz kwotę 2 331 tys. zł powstałą w wyniku nabycia zorganizowanej części przedsiębiorstwa bankowego ABN Amro Bank (Polska) S.A., które nastąpiło z dniem 1 marca 2005 roku.

26. Test utraty wartości dla wartości firmy

Dla potrzeb przeprowadzenia testów na utratę wartości, wartość firmy została przyporządkowana do dwóch ośrodków wypracowujących środki pieniężne: sektora Bankowości Korporacyjnej oraz sektora Bankowości Detalicznej. W obu przypadkach przyporządkowana wartość firmy jest znacząca w porównaniu z łączną wartością bilansową wartości firmy.

Poniższa tabela prezentuje przyporządkowanie wartości firmy do ośrodków wypracowujących środki pieniężne.

Wartość bilansowa wartości firmy przypisanej do ośrodka

w tys. zł

Sektor Bankowości Korporacyjnej	851 944
Sektor Bankowości Detalicznej	394 032
	1 245 976

Podstawą wyceny wartości odzyskiwalnej ośrodków jest ich wartość użytkowa oszacowana w oparciu o zatwierdzony w 2004 roku przez Radę Nadzorczą Banku pięcioletni plan finansowy. Plan opiera się na racjonalnych i mających poparcie faktograficzne założeniach, odzwierciedlających ocenę kierownictwa Banku odnośnie przyszłych warunków gospodarczych oraz oczekiwanych wyników działalności Banku. Plan podlega okresowej aktualizacji.

W wycenie wykorzystano stopę dyskontową odpowiadającą wymaganej stopie zwrotu, oszacowanej na bazie modelu wyceny aktywów kapitałowych (CAPM) przy zastosowaniu wartości wskaźnika beta dla sektora bankowego, stóp zwrotu indeksu WIG oraz krzywych rentowności obligacji skarbowych. Tak wyliczona stopa dyskontowa na koniec 2007 roku wyniosła 14,0% (w 2006 roku: 11,6%).

Ekstrapolacja przepływów pieniężnych wykraczających poza pięcioletni okres objęty planem finansowym została oparta o stopy wzrostu odzwierciedlające długoterminowy cel inflacyjny NBP, który na dzień 31 grudnia 2007 roku wynosi 2,5 p.p.

Zastosowane stopy wzrostu nie przewyższają długoterminowych średnich stóp wzrostu właściwych dla sektorów Bankowości Korporacyjnej oraz Detalicznej w Polsce.

Zarząd Banku uważa, iż uzasadnione i prawdopodobne zmiany kluczowych założeń przyjętych do wyceny wartości odzyskiwalnej wyodrębnionych ośrodków wypracowujących środki pieniężne nie spowodują, iż wartości bilansowe tych ośrodków przewyższą ich wartości odzyskiwalne.

27. Aktywa i zobowiązania z tytułu podatku dochodowego

w tys. zł	31.12.2007	31.12.2006
Aktywa z tytułu podatku dochodowego*		
Bieżące	770	25 080
Odroczone	373 698	249 044
	374 468	274 124
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego*		
Bieżące	101 889	5 687

*Rezerwa i aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wykazywane są w bilansie łącznie.

Dodatnie i ujemne różnice przejściowe przyjęte do wyliczenia aktywa i rezerwy z tytułu podatku dochodowego

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego związane są z następującymi pozycjami:

<i>w tys. zł</i>	31.12.2007	31.12.2006
Odsetki naliczone i inne koszty	15 341	17 240
Rezerwy na kredyty	92 755	107 515
Rezerwy na pożyczki podporządkowane	-	547
Niezrealizowana premia	12 389	7 346
Niezrealizowane koszty wyceny instrumentów finansowych	533 044	637 714
Ujemna wycena papierów wartościowych	4 215	683
Przychody pobrane z góry	17 707	27 055
Wycena udziałów	5 986	68
Prowizje	5 333	5 666
Dłużne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	42 797	19 118
Niezrealizowane koszty dotyczące niesymetrycznych transakcji	156 767	74 258
Koszty świadczeń pracowniczych i inne koszty do zapłacen	61 838	53 707
Różnica pomiędzy bilansową a podatkową wart. portfela leasingowego	10 777	-
Pozostałe	19 988	21 924
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	978 937	972 841

Rezerwa z tytułu podatku odroczonego związana jest z następującymi pozycjami:

<i>w tys. zł</i>	31.12.2007	31.12.2006
Odsetki naliczone (przychód)	71 652	63 810
Niezrealizowana premia od opcji	475	133
Niezrealizowane przychody z tytułu wyceny instrumentów finansowych	482 766	618 827
Niezrealizowane dyskonto od papierów wartościowych	319	910
Przychody do otrzymania	8 406	6 124
Dodatnia wycena papierów wartościowych	3 719	428
Ulga inwestycyjna	21 706	22 377
Wycena udziałów	1 215	667
Różnica pomiędzy bilansową a podatkową wartością portfela leasingowego	-	303
Pozostałe	14 981	10 218
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	605 239	723 797

Zmiany różnic przejściowych w ciągu okresu

<i>w tys. zł</i>	Saldo na 1 stycznia 2006	Zmiany odnoszone na wynik finansowy	Zmiany odnoszone na kapitał	Saldo na 31 grudnia 2006
Odsetki naliczone i inne koszty	14 087	3 153	-	17 240
Rezerwy na kredyty	150 923	(43 408)	-	107 515
Rezerwy na pożyczki podporządkowane	17 267	(16 720)	-	547
Niezrealizowana premia	5 007	2 339	-	7 346
Niezrealizowane koszty wyceny instrumentów finansowych	652 534	(14 820)	-	637 714
Ujemna wycena papierów wartościowych	351	332	-	683
Przychody pobrane z góry	21 467	5 588	-	27 055
Wycena udziałów	815	(747)	-	68
Prowizje	8 172	(2 506)	-	5 666
Dłużne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	15 142	-	3 976	19 118
Niezrealizowane koszty dotyczące niesymetrycznych transakcji	114 418	(40 160)	-	74 258
Koszty świadczeń pracowniczych i inne koszty do zapłacen	46 971	6 736	-	53 707
Różnica pomiędzy bilansową a podatkową wartością portfela leasingowego	2 610	(2 610)	-	-
Pozostałe	20 276	1 648	-	21 924
	1 070 040	(101 175)	3 976	972 841

w tys. zł	Saldo na 1 stycznia 2006	Zmiany odnoszone na wynik finansowy	Saldo na 31 grudnia 2006
Odsetki naliczone (przychód)	68 244	(4 434)	63 810
Niezrealizowana premia od opcji	381	(248)	133
Niezrealizowane przychody z tytułu wyceny instrumentów finansowych	672 976	(54 149)	618 827
Niezrealizowane dyskonto od papierów wartościowych	380	530	910
Przychody do otrzymania	3 541	2 583	6 124
Dodatnia wycena papierów wartościowych	465	(37)	428
Ulga inwestycyjna	23 054	(677)	22 377
Wycena udziałów	738	(71)	667
Różnica pomiędzy bilansową a podatkową wartością portfela leasingowego	2 148	(1 845)	303
Pozostałe	17 566	(7 348)	10 218
	789 493	(65 696)	723 797

w tys. zł	Saldo na 1 stycznia 2007	Zmiany odnoszone na wynik finansowy	Zmiany odnoszone na kapitał	Saldo na 31 grudnia 2007
Odsetki naliczone i inne koszty	17 240	(1 899)	-	15 341
Rezerwy na kredyty	107 515	(14 760)	-	92 755
Rezerwy na pożyczki podporządkowane	547	(547)	-	-
Niezrealizowana premia	7 346	5 043	-	12 389
Niezrealizowane koszty wyceny instrumentów finansowych	637 714	(104 670)	-	533 044
Ujemna wycena papierów wartościowych	683	3 532	-	4 215
Przychody pobrane z góry	27 055	(9 348)	-	17 707
Wycena udziałów	68	5 918	-	5 986
Prowizje	5 666	(333)	-	5 333
Dłużne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	19 118	-	23 679	42 797
Niezrealizowane koszty dotyczące niesymetrycznych transakcji	74 258	82 509	-	156 767
Koszty świadczeń pracowniczych i inne koszty do zapłacenia	53 707	8 131	-	61 838
Różnica pomiędzy bilansową a podatkową wartością portfela leasingowego	-	10 777	-	10 777
Pozostałe	21 924	(1 936)	-	19 988
	972 841	(17 583)	23 679	978 937

w tys. zł	Saldo na 1 stycznia 2007	Zmiany odnoszone na wynik finansowy	Saldo na 31 grudnia 2007
Odsetki naliczone (przychód)	63 810	7 842	71 652
Niezrealizowana premia od opcji	133	342	475
Niezrealizowane przychody z tytułu wyceny instrumentów finansowych	618 827	(136 061)	482 766
Niezrealizowane dyskonto od papierów wartościowych	910	(591)	319
Przychody do otrzymania	6 124	2 282	8 406
Dodatnia wycena papierów wartościowych	428	3 291	3 719
Ulga inwestycyjna	22 377	(671)	21 706
Wycena udziałów	667	548	1 215
Różnica pomiędzy bilansową a podatkową wartością portfela leasingowego	303	(303)	-
Pozostałe	10 218	4 763	14 981
	723 797	(118 558)	605 239

28. Inne aktywa

<i>w tys. zł</i>	31.12.2007	31.12.2006
Rozrachunki międzybankowe	23 321	20 259
Rozliczenia z tytułu działalności maklerskiej	185 379	564 624
Przychody do otrzymania	60 417	58 932
Pożyczki dla pracowników z Funduszu Świadczeń Socjalnych	29 878	33 094
Dłużnicy różni	98 376	78 145
Rozliczenia międzyokresowe	16 078	46 693
Pozostałe aktywa	28	173
	413 477	801 920

29. Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży

<i>w tys. zł</i>	31.12.2007	31.12.2006
Ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	-	8 360
Nieruchomość własna	12 645	4 179
Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży	12 645	12 539

Zmiana stanu aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży przedstawia się następująco:

<i>w tys. zł</i>	2007	2006
Stan na dzień 1 stycznia	12 539	30 385
<i>Zwiększenia:</i>		
Przekwalifikowanie z nieruchomości bankowych	-	4 179
Przekwalifikowanie z nieruchomości stanowiących inwestycje	8 466	-
<i>Zmniejszenia:</i>		
Zbycie udziałów w jednostce stowarzyszonej	-	(8 056)
Zbycie jednostek zależnych	-	(4 103)
Zbycie zorganizowanej części przedsiębiorstwa	-	(5 486)
Zbycie ośrodków szkoleniowo-wypoczynkowych	(8 360)	(4 380)
Stan na dzień 31 grudnia	12 645	12 539

Na dzień 31 grudnia 2007 roku aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży obejmują dwie nieruchomości własne Grupy, które spełniając kryteria określone MSSF 5 zostały przekwalifikowane do tej grupy aktywów z rzeczowego majątku trwałego.

Poniżej przedstawiono objaśnienie zmiany stanu w 2006 roku oraz w 2007 roku pozostałych składników aktywów (grup aktywów) zaklasyfikowanych w prezentowanych okresach do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży:

- udziały w jednostce stowarzyszonej Handlowy Heller S.A. Sprzedaż akcji jednostki nastąpiła w dniu 2 lutego 2006 roku,
- aktywa i związane z nimi zobowiązania jednostek Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych Banku Handlowego S.A. i Handlowy Zarządzania Aktywami S.A. Sprzedaż aktywów i zobowiązań tych jednostek nastąpiła w dniu 1 lutego 2006 roku,
- zorganizowana część przedsiębiorstwa Banku obejmująca prowadzenie działalności w zakresie rozliczeń transakcji kartowych w ramach Sektora Bankowości Detalicznej, polegająca na wynajmie terminali POS oraz świadczeniu usług jako agent rozliczeniowy w rozumieniu ustawy z dnia 12 września 2002 r. o elektronicznych instrumentach płatniczych. Sprzedaż tej części przedsiębiorstwa Banku nastąpiła w dniu 31 stycznia 2006 roku na rzecz Cardpoint S.A. z siedzibą w Poznaniu,

- ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe w Dźwirzynie, Rowach, Skubiance, Łebie i Wiśle. W 2006 roku nastąpiła sprzedaż obiektów w Dźwirzynie, Skubiance oraz w Łebie. Ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe w Rowach i w Wiśle zostały zbyte w I półroczu 2007 roku.

30. Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu

Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu (wg struktury rodzajowej)

w tys. zł

Depozyty sektora finansowego

Środki na rachunkach bieżących, w tym	2 434 363	1 334 998
<i>środki na rachunkach bieżących banków</i>	2 190 764	1 197 581
Depozyty, w tym	4 609 805	4 777 734
<i>depozyty terminowe banków</i>	1 705 572	2 462 685
Odsetki naliczone	40 874	43 873
	7 085 042	6 156 605

Depozyty sektora niefinansowego

Środki na rachunkach bieżących, w tym:	8 050 347	5 770 674
<i>klientów korporacyjnych</i>	3 939 403	3 509 698
<i>klientów indywidualnych</i>	3 498 981	1 737 527
Depozyty, w tym	11 748 246	13 089 778
<i>klientów korporacyjnych</i>	9 213 611	9 624 446
<i>klientów indywidualnych</i>	1 695 854	2 494 529
Odsetki naliczone	12 776	19 725
	19 811 369	18 880 177

Depozyty

26 896 411   25 036 782

Pozostałe zobowiązania

Kredyty i pożyczki otrzymane	795 544	421 015
Zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	69 155	223 329
Inne zobowiązania, w tym:	234 808	306 202
<i>zabezpieczenia pieniężne</i>	140 592	238 030
Odsetki naliczone	4 085	3 808
	1 103 592	954 354

28 000 003   25 991 136

Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu (wg zapadalności)

w tys. zł

Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu wobec:

Sektora finansowego

do 1 miesiąca	6 160 360	3 780 818
od 1 do 3 miesięcy	844 938	1 160 183
od 3 do 12 miesięcy	234 150	1 202 016
od 1 do 5 lat	618 299	402 308
powyżej 5 lat	29	3 949
odsetki naliczone	42 938	46 097
	7 900 714	6 595 371

w tys. zł	31.12.2007	31.12.2006
Sektora niefinansowego		
do 1 miesiąca	19 120 245	17 920 811
od 1 do 3 miesięcy	591 858	887 357
od 3 do 12 miesięcy	294 842	505 005
od 1 do 5 lat	77 378	60 826
powyżej 5 lat	169	457
odsetki naliczone	14 797	21 309
	20 099 289	19 395 765
	28 000 003	25 991 136

31. Rezerwy

w tys. zł	31.12.2007	31.12.2006
Na sprawy sporne	23 974	20 120
Na zobowiązania pozabilansowe	13 574	24 258
	37 548	44 378

Zmiana stanu rezerw przedstawia się następująco:

w tys. zł	2007	2006
Stan na dzień 1 stycznia	44 378	56 251
Z czego dotyczy:		
Rezerw na sprawy sporne	20 120	19 673
Rezerw na zobowiązania pozabilansowe	24 258	36 578
Zwiększenia:		
Utworzenie odpisów na rezerwy w okresie, z tego	74 306	87 764
na sprawy sporne	14 500	7 556
na zobowiązania pozabilansowe	59 806	80 208
Zmniejszenia:		
Wykorzystanie rezerw	-	(630)
Rozwiązanie rezerw w okresie, z tego:	(81 136)	(99 007)
na sprawy sporne	(10 646)	(6 479)
na zobowiązania pozabilansowe	(70 490)	(92 528)
Stan na dzień 31 grudnia	37 548	44 378

32. Inne zobowiązania

w tys. zł	31.12.2007	31.12.2006
Fundusz Świadczeń Socjalnych	65 409	63 496
Rozrachunki międzybankowe	60 531	86 522
Rozrachunki międzyoddziałowe	4 344	598
Rozliczenia z tytułu działalności maklerskiej	187 603	293 608
Rozliczenia z Urzędem Skarbowym i ZUS	8 342	8 963
Wierzyciele różni	82 252	119 911
Rozliczenia międzyokresowe kosztów:	340 063	287 129
koszty do zapłacenia z tytułu zobowiązań wobec pracowników	134 926	155 521
rezerwa na odprawy emerytalne i nagrody za wieloletnią pracę	63 176	54 543
inne	141 961	77 065
Przychody przyszłych okresów	43 770	104 544
	792 314	964 771

33. Kapitały

Kapitał zakładowy

Seria / emisja	Rodzaj Akcji	Rodzaj uprzywilejowania akcji	Rodzaj ograniczenia praw do akcji	Liczba akcji	Wartość serii / emisji wg wartości nominalnej	Sposób pokrycia kapitału	Data rejestracji	Prawo do dywidendy (od daty)
A	na okaziciela	akcje zwykłe	-	65 000 000	260 000	w całości opłacony	27.03.97r.	01.01.97r.
B	na okaziciela	akcje zwykłe	-	1 120 000	4 480	w całości opłacony	27.10.98r.	01.01.97r.
B	na okaziciela	akcje zwykłe	-	1 557 500	6 230	w całości opłacony	25.06.99r.	01.01.97r.
B	na okaziciela	akcje zwykłe	-	2 240 000	8 960	w całości opłacony	16.11.99r.	01.01.97r.
B	na okaziciela	akcje zwykłe	-	17 648 500	70 594	w całości opłacony	24.05.02r.	01.01.97r.
B	na okaziciela	akcje zwykłe	-	5 434 000	21 736	w całości opłacony	16.06.03r.	01.01.97r.
C	na okaziciela	akcje zwykłe	-	37 659 600	150 638	przeniesienie majątku CPSA na Bank	28.02.01r.	01.01.00r.
				130 659 600	522 638			

Wartość nominalna jednej akcji = 4,00 zł

Na dzień 31 grudnia 2007 roku kapitał zakładowy Banku wynosił 522 638 400 zł i podzielony był na 130 659 600 akcji zwykłych na okaziciela o wartości nominalnej 4 zł każda i w okresie od 31 grudnia 2006 roku nie uległ zmianie.

Bank nie emitował akcji uprzywilejowanych.

Lista akcjonariuszy

Poniższa tabela przedstawia akcjonariuszy posiadających na dzień 31 grudnia 2007 roku co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu lub co najmniej 5% kapitału zakładowego Banku:

	Wartość akcji (w tys. zł)	Liczba akcji	Akcje %	Liczba głosów na WZ	Głosy w WZ %
Citibank Overseas Investment Corporation, USA	391 979	97 994 700	75,0	97 994 700	75,0
Pozostali akcjonariusze	130 659	32 664 900	25,0	32 664 900	25,0
	522 638	130 659 600	100,0	130 659 600	100,0

W ciągu 2007 roku struktura własności znacznych pakietów akcji Banku nie uległa zmianie.

Według informacji posiadanych przez Bank, na dzień 31 grudnia 2007 roku International Finance Associates (IFA), podmiot zależny od Citibank Overseas Investment Corporation nie posiada już żadnych akcji Banku. Zakończył się, trwający od lutego 2006 roku, proces wymiany wyemitowanych w 2004 roku Uprzywilejowanych Obligacji Wymiennych Citibank N.A., na akcje Banku, które były w posiadaniu przez IFA. Na koniec 2006 roku IFA posiadała 1 903 akcje Banku stanowiące 0,001% udziału w kapitale zakładowym Banku i 0,001% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu Banku.

Kapitał zapasowy

Kapitał zapasowy przeznaczony jest na pokrycie strat bilansowych lub na inne cele, w tym na wypłatę dywidendy dla akcjonariuszy. O wykorzystaniu kapitału zapasowego rozstrzyga Walne Zgromadzenie Banku, jednakże część kapitału zapasowego w wysokości jednej trzeciej kapitału zakładowego może być wykorzystana jedynie na pokrycie straty wykazanej w sprawozdaniu finansowym.

Kwota kapitału zapasowego obejmuje kwotę 2 485 534 tys. zł stanowiącą nadwyżkę wartości godziwej

wyemitowanych akcji ponad ich wartość nominalną w związku z połączeniem Banku z Citibank (Poland) S.A., które nastąpiło z dniem 28 lutego 2001 roku.

Kapitał z aktualizacji wyceny

<i>w tys. zł</i>	31.12.2007	31.12.2006
Różnice z wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	(182 450)	(81 501)

Kapitał z aktualizacji wyceny nie podlega dystrybucji. Na dzień wyłączenia z bilansu całości lub części składnika aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, skumulowane zyski lub straty ujęte uprzednio w kapitale z aktualizacji wyceny ujmuje się w rachunku zysków i strat.

Pozostałe kapitały rezerwowe

<i>w tys. zł</i>	31.12.2007	31.12.2006
Kapitał rezerwowy	1 066 053	1 015 567
Fundusz ogólnego ryzyka	390 000	390 000
Kapitał z przewalutowania	(1 698)	1 514
	1 454 355	1 407 081

Kapitał rezerwowy

Kapitał rezerwowy tworzy się z corocznych odpisów dokonywanych z zysku lub z innych źródeł, niezależnie od kapitału zapasowego.

Kapitał rezerwowy przeznaczony jest na pokrycie strat bilansowych lub na inne cele, w tym na wypłatę dywidendy dla akcjonariuszy. O wykorzystaniu kapitału rezerwowego rozstrzyga Walne Zgromadzenie Banku.

Fundusz ogólnego ryzyka

Fundusz ogólnego ryzyka tworzony jest z zysku z przeznaczeniem na niezidentyfikowane ryzyka działalności bankowej.

Dywidendy

Dywidendy wypłacone w 2007 roku

Zgodnie z Uchwałą nr 18 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Banku z dnia 21 czerwca 2007 roku dokonano podziału zysku za 2006 rok oraz podjęto postanowienie o wypłacie dywidendy, określeniu dnia dywidendy i określeniu terminu wypłaty dywidendy. Z zysku netto za 2006 rok na wypłatę dywidendy dla akcjonariuszy przeznaczono kwotę 535 704 360, 00 zł (w 2006 roku z zysku netto za 2005 rok: 470 374 560,00 zł), co oznacza, że kwota dywidendy przypadająca na jedną akcję wynosi 4,10 zł (w 2006 roku: 3,60 zł).

Dniem ustalenia prawa do dywidendy określono dzień 5 lipca 2007 roku. Wypłata dywidendy nastąpiła w dniu 31 sierpnia 2007 roku.

Na dzień 31 grudnia 2007 roku Bank nie posiadał zobowiązania z tytułu zatwierdzonej do wypłaty dywidendy.

Dywidendy zadeklarowane

Do dnia podpisania niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Zarząd Banku nie podjął jeszcze decyzji proponowanego podziału zysku za 2007 rok, w tym propozycji kwoty przeznaczonej na wypłatę dywidendy.

34. Transakcje repo oraz reverse repo

Grupa pozyskuje fundusze poprzez sprzedaż instrumentów finansowych z przyrzeczeniem ich odkupu w przyszłości po tej samej cenie powiększonej o z góry ustaloną kwotę odsetek.

Transakcje repo są używane powszechnie jako narzędzie krótkoterminowego finansowania aktywów odsetkowych, w zależności od poziomu stóp procentowych.

Na dzień 31 grudnia 2007 roku następujące aktywa były sprzedane w ramach transakcji repo:

w tys. zł	Wartość godziwa aktywów	Wartość bilansowa odpowiadających zobowiązań*	Termin odkupu	Wartość odkupu
Instrumenty przeznaczone do obrotu dłużne papiery wartościowe	69 304	69 173	do tygodnia	69 275
*z uwzględnieniem odsetek				

Na dzień 31 grudnia 2006 roku następujące aktywa były sprzedane w ramach transakcji repo:

w tys. zł	Wartość godziwa aktywów	Wartość bilansowa odpowiadających zobowiązań*	Termin odkupu	Wartość odkupu
Instrumenty przeznaczone do obrotu dłużne papiery wartościowe	223 574	223 420	do miesiąca	223 472
*z uwzględnieniem odsetek				

W przypadku transakcji z przyrzeczeniem odkupu wszelkie korzyści oraz ryzyka związane z posiadaniem aktywów pozostają po stronie Grupy.

Na dzień 31 grudnia 2007 roku oraz na 31 grudnia 2006 roku aktywa sprzedane w ramach transakcji repo, nie mogą być przedmiotem dalszego obrotu.

W 2007 roku łączne koszty odsetek z transakcji repo wyniosły 3 444 tys. zł (w 2006 roku: 2 621 tys. zł).

Grupa nabywa także instrumenty finansowe z przyrzeczeniem ich odsprzedaży w przyszłości (transakcje reverse repo). Sprzedawca zobowiązuje się do odsprzedaży tych samych lub podobnych instrumentów w uzgodnionym przyszłym terminie. Transakcje reverse repo służą jako narzędzie pozyskiwania funduszy dla klientów.

Na dzień 31 grudnia 2007 roku aktywa nabyte z przyrzeczeniem ich odsprzedaży były następujące:

w tys. zł	Wartość bilansowa należności*	Wartość godziwa aktywów będących zabezpieczeniem	Termin odsprzedaży	Wartość odsprzedaży
Kredyty, pożyczki i inne należności:				
od sektora finansowego	57 097	57 067	do tygodnia	57 141
*z uwzględnieniem odsetek				

Na dzień 31 grudnia 2006 roku aktywa nabyte z przyrzeczeniem ich odsprzedaży były następujące:

<i>w tys. zł</i>	Wartość bilansowa należności*	Wartość godziwa aktywów będących zabezpieczeniem	Termin odsprzedaży	Wartość odsprzedaży
Kredyty, pożyczki i inne należności:				
od sektora finansowego	302 405	302 180	do tygodnia	302 503
*z uwzględnieniem odsetek				

Na dzień 31 grudnia 2007 roku i 31 grudnia 2006 roku Grupa miała możliwość zastawu lub zbycia papierów wartościowych nabytych w ramach transakcji reverse repo.

W 2007 roku łączne przychody z tytułu odsetek z transakcji reverse repo wyniosły 48 tys. zł (w 2006 roku: 94 tys. zł).

35. Wartość godziwa

Wartość godziwa aktywów i zobowiązań finansowych

Wartość godziwa to kwota, za jaką składnik aktywów mógłby być wymieniony lub zobowiązanie wykonane, w transakcji zawartej pomiędzy dobrze poinformowanymi i zainteresowanymi stronami, innej niż sprzedaż pod przymusem lub likwidacja i jest najlepiej odzwierciedlona przez cenę rynkową, jeśli jest dostępna.

Poniżej znajduje się podsumowanie wartości bilansowych (w podziale na kategorie) i godziwych dla każdej grupy aktywów i zobowiązań finansowych.

Na dzień 31 grudnia 2007 roku

<i>w tys. zł</i>	<i>Nota</i>	Przeznaczone do obrotu	Kredyty, pożyczki i inne należności	Dostępne do sprzedaży	Pozostałe aktywa/zobowiązania finansowe	Łączna wartość bilansowa	Wartość godziwa
Aktywa							
Kasa, operacje z Bankiem Centralnym	17	-	-	-	3 321 503	3 321 503	3 321 503
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	18	5 135 708	-	-	-	5 135 708	5 135 708
Dłużne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	19	-	-	6 467 638	-	6 467 638	6 467 638
Inwestycje kapitałowe wyceniane metodą praw własności	20	-	-	58 388	-	58 388	58 388
Pozostałe inwestycje kapitałowe	21	-	-	21 909	-	21 909	21 909
Kredyty, pożyczki i inne należności	22	-	21 205 373	-	-	21 205 373	21 168 353
		5 135 708	21 205 373	6 547 935	3 321 503	36 210 519	36 173 499
Pasywa							
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	18	4 373 146	-	-	-	4 373 146	4 373 146
Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	30	-	-	-	28 000 003	28 000 003	28 009 758
		4 373 146	-	-	28 000 003	32 373 149	32 382 904

Na dzień 31 grudnia 2006 roku

<i>w tys. zł</i>	<i>Nota</i>	Przeznaczone do obrotu	Kredyty, pożyczki i inne należności	Dostępne do sprzedaży	Pozostałe aktywa/zobowiązania finansowe	Łączna wartość bilansowa	Wartość godziwa
Aktywa							
Kasa, operacje z Bankiem Centralnym	17	-		-	535 623	535 623	535 623
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	18	4 556 471	-	-	-	4 556 471	4 556 471
Dłużne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	19	-	-	8 247 313	-	8 247 313	8 247 313
Inwestycje kapitałowe wyceniane metodą praw własności	20	-	-	67 910	-	67 910	67 910
Pozostałe inwestycje kapitałowe	21	-	-	54 618	-	54 618	54 618
Kredyty, pożyczki i inne należności	22	-	19 516 218	-	-	19 516 218	19 510 135
		4 556 471	19 516 218	8 369 841	535 623	32 978 153	32 972 070
Pasywa							
Zobowiązania wobec Banku Centralnego		-	-	-	250 113	250 113	250 113
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	18	3 316 847	-	-	-	3 316 847	3 316 847
Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	30	-	-	-	25 991 136	25 991 136	26 000 128
		3 316 847	-	-	26 241 249	29 558 096	29 567 088

Określenie wartości godziwej

W przypadku krótkoterminowych aktywów i zobowiązań finansowych zakłada się, że wartość bilansowa tych instrumentów jest w przybliżeniu równa ich wartości godziwej. W przypadku instrumentów innych niż krótkoterminowe zastosowano następujące metody i założenia.

Inwestycje kapitałowe

Inwestycje kapitałowe wyceniane metodą praw własności: W przypadku aktywów finansowych stanowiących udziały w podmiotach zależnych nie objętych konsolidacją jako wartość godziwą zaprezentowano procent aktywów netto podmiotu przypadający na udziały Grupy w danym podmiocie. Zdaniem Zarządu jednostki dominującej jest to najlepsze możliwe do ustalenia przybliżenie wartości godziwej dla tych instrumentów.

Pozostałe inwestycje kapitałowe: W udziałach mniejszościowych notowanych zastosowano wycenę rynkową. W przypadku nienotowanych udziałów mniejszościowych, Grupa nie była w stanie oszacować wiarygodnie wartości godziwej, dlatego w pozycji wartość godziwa zaprezentowano cenę nabycia skorygowaną o odpisy aktualizacyjne z tytułu utraty wartości.

Według założeń strategicznych Grupy zakłada się stopniową redukcję przedstawionych zaangażowań kapitałowych, za wyjątkiem wybranych zaangażowań strategicznych w tzw. spółkach infrastrukturalnych prowadzących działalność na rzecz sektora finansowego. Poszczególne podmioty będą sprzedawane w najbardziej dogodnym momencie wynikającym z uwarunkowań rynkowych.

W 2007 roku spośród inwestycji kapitałowych, których wycena wartości godziwej nie była możliwa, Grupa dokonała zbycia udziałów mniejszościowych w jednostce Fabryka Maszyn i Urządzeń FAMAK S.A. („FAMAK”). Wartość bilansowa zbywanych udziałów w FAMAK była zerowa, zaś zysk na sprzedaży wyniósł 71 tys. zł. W 2006 roku spośród tej kategorii inwestycji kapitałowych

Grupa dokonała zbycia udziałów mniejszościowych w jednostce Eastbridge B.V./S.a.r.l. („EB”). Wartość bilansowa zbywanych udziałów w EB wynosiła 35 812 tys. zł, zaś zysk na sprzedaży wyniósł 57 938 tys. zł.

Kredyty, pożyczki i inne należności

W kolumnie „wartość bilansowa” zaprezentowano wartość kredytów według zamortyzowanego kosztu pomniejszoną o odpisy z tytułu utraty wartości. Wartość godziwa kredytów i pożyczek zostaje wyliczona jako zdyskontowana wartość oczekiwanych przyszłych płatności kapitału i uwzględnia zmiany rynkowych stóp procentowych na dzień bilansowy. Zakłada się, że spłaty kredytów i pożyczek następować będą w terminach uzgodnionych w umowach. W przypadku kredytów, dla których terminy spłat nie są określone (np. kredyty w rachunku bieżącym), jako wartość godziwą zaprezentowano kwotę konieczną do zapłaty, gdyby należność stała się wymagalna w dniu bilansowym. Oczekiwane przyszłe przepływy pieniężne związane z jednorodnymi kategoriami kredytów i pożyczek, w szczególności kredyty dla klientów indywidualnych, zostały oszacowane na podstawie portfela kredytowego i zdyskontowane za pomocą bieżących stóp procentowych.

Wartością godziwą lokat overnight jest ich wartość bilansowa. Wartość godziwa lokat oprocentowanych według stałej stopy procentowej jest szacowana w oparciu o zdyskontowane przepływy przy zastosowaniu bieżących stóp procentowych rynku pieniężnego dla należności o podobnym ryzyku kredytowym, pozostającym terminie do wykupu oraz walucie.

Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu

W przypadku depozytów wypłacanych na żądanie i depozytów bez ustalonej daty wymagalności, za wartość godziwą przyjmowana jest kwota, która byłaby wypłacona na żądanie na dzień bilansowy. Wartość godziwą depozytów o ustalonym terminie zapadalności oszacowano na podstawie przepływów pieniężnych zdyskontowanych bieżącymi stopami procentowymi. Znaczenie długoterminowej współpracy z depozytariuszami nie jest brane pod uwagę w procesie szacowania wartości godziwej tych instrumentów.

W 2007 roku i w 2006 roku Grupa nie dokonała przekwalifikowania aktywów finansowych z lub do poszczególnych kategorii (wyceniane według wartości godziwej, według kosztu lub zamortyzowanego kosztu).

36. Zobowiązania warunkowe

Informacja o toczących się postępowaniach sądowych

Na dzień 31 grudnia 2007 roku nie toczyło się przed sądem, organem administracji publicznej lub organem właściwym dla postępowania arbitrażowego postępowanie dotyczące wierzytelności Grupy, którego wartość stanowiłaby co najmniej 10% kapitałów własnych Grupy.

Łączna wartość wszystkich toczących się postępowań sądowych z udziałem Banku i jednostek zależnych od Banku dotyczących wierzytelności przekroczyła 10% kapitałów własnych Grupy i wyniosła 1 093 282 tys. zł.

Znaczące postępowania sądowe prowadzone w zakresie wierzytelności kredytowych:

Strony postępowania	Wartość przedmiotu sporu (tys. zł)	Data wszczęcia postępowania	Opis przedmiotu sprawy
Wierzyciel: Bank Handlowy w Warszawie S.A.	158 534	8 sierpnia 1996 roku – postanowienie o ogłoszeniu upadłości	Postępowanie w toku. Bank zgłosił wierzytelność do masy w dniu 14 października 1996 roku. Bank zrealizował wszystkie zabezpieczenia. Bank prawdopodobnie nie odzyska z masy środków na pokrycie swojej

Strony postępowania	Wartość przedmiotu sporu (tys. zł)	Data wszczęcia postępowania	Opis przedmiotu sprawy
			wierzytelności. Syndyk przewidywał zakończenie postępowania upadłościowego do końca 2006 roku. Bank oczekuje na postanowienie o ukończeniu postępowania upadłościowego.
Wierzyciel: Bank Handlowy w Warszawie S.A.	65 947	W 2000 roku Sąd ogłosił upadłość dłużnika	W ramach prowadzonego postępowania Bank zgłosił wierzytelność. Wierzytelność Banku może zostać nie zaspokojona.
Wierzyciel: Bank Handlowy w Warszawie S.A.	44 732	W dniu 22 czerwca 2001 roku Sąd ogłosił upadłość dłużnika	Bank zgłosił swoje wierzytelności w postępowaniu. Sprawa w toku.

Na wierzytelności będące przedmiotem postępowań sądowych Grupa, zgodnie z obowiązującymi przepisami, dokonuje odpowiednich odpisów z tytułu utraty wartości.

Na dzień 31 grudnia 2007 roku nie toczyło się przed sądem, organem administracji publicznej lub organem właściwym dla postępowania arbitrażowego postępowanie dotyczące zobowiązań Grupy, którego wartość stanowiłaby co najmniej 10% kapitałów własnych Grupy.

W 2007 roku łączne zobowiązania Banku i spółek zależnych z tytułu postępowań sądowych zmniejszyły się znacznie i ich łączna wartość na dzień 31 grudnia 2007 roku spadła poniżej 10% kapitałów własnych Grupy i wyniosła 146 422 tys. zł. W okresie tym zakończyło się kilka postępowań sądowych przeciwko Bankowi, w tym zakończyło się jedno z postępowań sądowych o znacznej wartości, w którym wartość przedmiotu sporu wynosiła 387 400 tys. zł. Powódka wniosła o zapłatę odszkodowania. Według powódki Bank naruszył autorskie prawa majątkowe stosując w swojej kampanii marketingowej strategię, do której według powódki autorskie prawa majątkowe przysługiwały powódce. Sąd prawomocnie oddalił powództwo.

W przypadku postępowań sądowych wiążących się z ryzykiem wypływu środków z tytułu wypełnienia zobowiązania przez Grupę utworzone są odpowiednie rezerwy.

Zobowiązania pozabilansowe warunkowe

Wartości udzielonych i otrzymanych zobowiązań warunkowych według poszczególnych kategorii pozabilansowych prezentowały się następująco:

<i>w tys. zł</i>	31.12.2007	31.12.2006
Zobowiązania warunkowe udzielone		
Akredytywy	159 804	195 566
Gwarancje udzielone	2 158 948	2 779 418
Linie kredytowe udzielone	10 874 042	9 177 576
Lokaty do wydania	-	24 860
Gwarancje emisji papierów wartościowych udzielone innym emitentom	172 000	217 000
	13 364 794	12 394 420
<i>w tys. zł</i>	31.12.2007	31.12.2006
Akredytywy według kategorii		
Akredytywy importowe wystawione	146 673	155 296
Akredytywy eksportowe potwierdzone	13 131	40 270
	159 804	195 566

Na dzień 31 grudnia 2007 roku i 31 grudnia 2006 roku Grupa nie posiadała zobowiązań warunkowych udzielonych na rzecz jednostek podporządkowanych.

Na zobowiązania pozabilansowe utworzone są rezerwy. Na dzień 31 grudnia 2007 roku kwota utworzonych rezerw na zobowiązania pozabilansowe wynosiła 13 574 tys. zł, w tym na zobowiązania pozabilansowe na rzecz jednostek powiązanych – 0 tys. zł (31 grudnia 2006 roku: 27 684 tys. zł, w tym na zobowiązania pozabilansowe na rzecz jednostek powiązanych – 3 426 tys. zł).

Gwarancje udzielone obejmują gwarancje spłaty kredytu za zleceniodawcę, inne gwarancje zapłaty, gwarancje zwrotu zaliczki, gwarancje należytego wykonania kontraktu, gwarancje przetargowe oraz poręczenia wekslowe.

<i>w tys. zł</i>	31.12.2007	31.12.2006
Zobowiązania warunkowe otrzymane		
a) finansowe	50 000	-
a) gwarancyjne	2 573 703	2 019 070
	2 623 703	2 019 070

37. Aktywa stanowiące zabezpieczenie

Aktywa stanowią zabezpieczenie następujących zobowiązań:

<i>w tys. zł</i>	31.12.2007	31.12.2006
Zobowiązania		
Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu		
zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	69 173	223 420

Wartości bilansowe aktywów stanowiących zabezpieczenie są przedstawione poniżej:

<i>w tys. zł</i>	31.12.2007	31.12.2006
Aktywa stanowiące zabezpieczenie		
Dłużne papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	69 304	223 574
Dłużne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	66 252	39 559
Kredyty, pożyczki i inne należności od sektora finansowego	30 743	53 392
Inne aktywa		
rozliczenia z tytułu operacji instrumentami pochodnymi	-	21 847
	166 299	338 372

Według stanu na dzień 31 grudnia 2007 roku i 31 grudnia 2006 roku przedstawione w tabeli dłużne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży stanowią zabezpieczenie na pokrycie funduszu ochrony środków gwarantowanych na rzecz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego. Informacje o aktywach stanowiących zabezpieczenie zobowiązań Grupy z tytułu transakcji repo znajdują się w nocie 34. Pozostałe aktywa wykazane powyżej stanowią zabezpieczenie rozliczenia innych transakcji, w tym instrumentami pochodnymi. Warunki i zasady dokonanych transakcji nie odbiegają od tych powszechnie przyjętych i obowiązujących dla tego typu umów.

38. Działalność powiernicza

Bank jest liderem na rynku banków powierniczych w Polsce. Oferuje zarówno usługi powiernicze związane z prowadzeniem rachunków papierów wartościowych dla zagranicznych inwestorów instytucjonalnych, jak i usługi depozytariusza przeznaczone dla krajowych podmiotów finansowych, szczególnie funduszy emerytalnych, inwestycyjnych i kapitałowych funduszy ubezpieczeniowych. Według stanu na dzień 31 grudnia 2007 roku Bank prowadził 11 690 rachunków papierów wartościowych (31 grudnia 2006 rok: 10 312 rachunki).

39. Leasing operacyjny

Umowy leasingu, w których Grupa jest leasingobiorcą

Płatności leasingowe z tytułu nieodwołalnego leasingu operacyjnego według terminów zapadalności przedstawia poniższa tabela:

<i>w tys. zł</i>	31.12.2007	31.12.2006
Poniżej 1 roku	43 737	41 153
Od 1 do 5 lat	102 747	85 071
Powyżej 5 lat	35 815	4 696
	182 299	130 920
Łączna opłata roczna dla umów zawartych na czas nieokreślony	1 516	1 272

Grupa leasinguje powierzchnie biurową, zgodnie z umowami leasingu operacyjnego.

Najbardziej znaczące umowy leasingowanych powierzchni biurowych dotyczą obiektów w Warszawie, ul. Wolska 171/175 i ul. Chałubińskiego 8. Standardowo umowy zawierane są na okres 5 lat z możliwością przedłużenia na kolejne 3 lata, przy czym część umów zawartych jest na czas nieokreślony. Płatności leasingowe są indeksowane w trybie rocznym. W 2007 roku łączna kwota opłat z tego tytułu wyniosła 40 933 tys. zł (w 2006 roku: 37 378 tys. zł).

Opłaty te ujęte są w rachunku zysków i strat w pozycji „Koszty działania”.

Umowy leasingu, w których Grupa jest leasingodawcą

Płatności leasingowe z tytułu nieodwołalnego leasingu operacyjnego według terminów zapadalności przedstawia poniższa tabela:

<i>w tys. zł</i>	31.12.2007	31.12.2006
Poniżej 1 roku	4 024	1 894
Od 1 do 5 lat	7 348	4 973
Powyżej 5 lat	1 419	1 690
	12 791	8 557
Łączna opłata roczna dla umów zawartych na czas nieokreślony	2 717	1 858

Część powierzchni biurowych oraz samochody Grupa oddaje w leasing.

Większość umów leasingowanych powierzchni biurowych zawartych jest na czas nieokreślony. Pozostałe umowy zawarte są na okres od 2 do 10 lat. Płatności leasingowe są indeksowane w trybie rocznym. W 2007 roku łączna kwota otrzymanych opłat z tego tytułu wyniosła 9 983 tys. zł (w 2006 roku: 2 832 tys. zł).

Grupa leasinguje samochody, zgodnie z umowami zawartymi z jednostkami powiązanymi. Umowy zawarte są na okres 2 lat. Płatności leasingowe ustalone są według stałej stopy odsetkowej przez cały okres leasingu. W 2007 roku łączna kwota opłat z tego tytułu wyniosła 113 tys. zł (w 2006 roku: 76 tys. zł).

Opłaty te ujęte są w rachunku zysków i strat w pozycji „Pozostałe przychody operacyjne”.

40. Rachunek przepływów pieniężnych

Informacja dodatkowa:

<i>w tys. zł</i>	31.12.2007	31.12.2006
<i>Stan środków pieniężnych:</i>		
Środki pieniężne w kasie	395 549	366 211
Rachunek bieżący nostro w Banku Centralnym	2 925 954	169 412
Rachunki bieżące w innych bankach (nostro, przekroczenia sald na rachunkach loro)	424 820	785 539
	3 746 323	1 321 162

41. Jednostki powiązane***Transakcje z jednostkami powiązanymi***

W ramach prowadzonej działalności biznesowej, podmioty Grupy zawierają transakcje z jednostkami powiązanymi, a w szczególności z jednostkami wchodzącymi w skład Citigroup Inc., jednostkami zależnymi i jednostkami stowarzyszonymi (patrz nota 20) oraz z osobami zarządzającymi, nadzorującymi i pracownikami.

Transakcje z jednostkami powiązanymi obejmują głównie kredyty, depozyty, gwarancje, transakcje pochodnymi instrumentami finansowym. Wszystkie transakcje z jednostkami powiązanymi zawierane są na warunkach rynkowych.

Transakcje z jednostkami Citigroup Inc.

Należności i zobowiązania bilansowe i pozabilansowe wobec jednostek Citigroup Inc. przedstawiają się następująco:

<i>w tys. zł</i>	31.12.2007	31.12.2006
Należności, w tym:	3 391 324	1 192 309
Lokaty	3 367 120	1 155 110
Zobowiązania, w tym:	1 786 620	1 626 522
Depozyty	1 786 506	1 602 682
Kredyty otrzymane	114	-
Wycena bilansowa transakcji pochodnymi instrumentami finansowymi		
Aktywa przeznaczone do obrotu	2 418 523	2 118 399
Zobowiązania przeznaczone do obrotu	3 052 520	2 457 095
Pozabilansowe zobowiązania udzielone	67 318	118 536
Pozabilansowe zobowiązania otrzymane	227 389	156 433
Przychody z tytułu odsetek i prowizji w 2007/2006	98 371	85 355
Koszty z tytułu odsetek i prowizji w 2007/2006	68 982	19 838

Ponadto Grupa ponosi koszty i uzyskuje przychody o charakterze operacyjnym z tytułu zawartych pomiędzy jednostkami Citigroup Inc. i Grupą umów dotyczących wzajemnie świadczonych usług.

Koszty poniesione i naliczone w 2007 roku z tytułu zawartych umów wynosiły łącznie 139 212 tys. zł (w 2006 roku: 138 209 tys. zł) i dotyczyły w szczególności kosztów z tytułu świadczenia na rzecz Grupy usług związanych z utrzymaniem i wsparciem bankowych systemów informatycznych oraz wsparciem doradczym; przychody w kwocie 58 998 tys. zł (w 2006 roku: 82 024 tys. zł) dotyczyły w szczególności świadczenia przez Grupę na rzecz tych jednostek usług związanych z przetwarzaniem danych.

W 2007 roku Bank zawarł z jednostkami Citigroup Inc. nowe umowy dotyczące świadczonych wzajemnie usług oraz umowy stanowiące kontynuację umów zawartych we wcześniejszych okresach.

Z nowo zawartych umów najistotniejszą umowę stanowi umowa zawarta w dniu 19 kwietnia 2007 roku pomiędzy Bankiem i Citibank N.A., jedynym akcjonariuszem spółki Citibank Overseas Investment Corporation, która jest większościowym akcjonariuszem Banku, o świadczenie usług na następujących warunkach:

- przedmiotem umowy jest świadczenie przez Citibank N.A., jako usługodawcy na rzecz Banku, jako usługobiorcy usług związanych z korzystaniem przez Bank lub jego klientów z szeregu systemów informatycznych do obsługi działalności Banku,
- wynagrodzenie za usługi za rok 2005, włączając kwoty opłat licencyjnych wynosi 607 387,69 USD netto,
- umowa została zawarta na czas nieokreślony, z możliwością jej wypowiedzenia w dowolnym czasie za porozumieniem stron lub przez każdą ze stron z zachowaniem okresu wypowiedzenia wynoszącym 6 miesięcy.

Transakcje z jednostkami zależnymi

	31.12.2007	31.12.2006
Kredyty, pożyczki i inne należności		
Rachunki bieżące, z tego:	228 214	288 122
<i>jednostek objętych konsolidacją</i>	228 214	288 122
<i>jednostek objętych wyceną metodą praw własności</i>	-	-
Kredyty udzielone, z tego:	-	47 866
<i>jednostek objętych konsolidacją</i>	-	47 866
<i>jednostek objętych wyceną metodą praw własności</i>	-	-
Pożyczki podporządkowane, z tego:	-	16 168
<i>jednostek objętych konsolidacją</i>	-	-
<i>jednostek objętych wyceną metodą praw własności</i>	-	16 168
	228 214	352 156

Kredyty, pożyczki i inne należności

Stan na początek okresu*	352 156	526 632
Stan na koniec okresu	228 214	352 156

Depozyty

Rachunki bieżące, z tego:	240 030	342 916
<i>jednostek objętych konsolidacją</i>	237 604	323 891
<i>jednostek objętych wyceną metodą praw własności</i>	2 426	19 025
Depozyty terminowe, z tego:	26 931	29 329
<i>jednostek objętych konsolidacją</i>	6 098	7 223
<i>jednostek objętych wyceną metodą praw własności</i>	20 833	22 106
	266 961	372 245

Depozyty

Stan na początek okresu**	372 245	639 693
Stan na koniec okresu	266 961	372 245

Zobowiązania warunkowe udzielone

Akredytywy, z tego	4 513	381
<i>jednostek objętych konsolidacją</i>	4 513	381
<i>jednostek objętych wyceną metodą praw własności</i>	-	-
Gwarancje udzielone, z tego	1 340	2 367
<i>jednostek objętych konsolidacją</i>	1 340	2 367
<i>jednostek objętych wyceną metodą praw własności</i>	-	-
Linie kredytowe udzielone, z tego	330 172	282 161
<i>jednostek objętych konsolidacją</i>	330 172	282 161
<i>jednostek objętych wyceną metodą praw własności</i>	-	-
	336 025	284 909

	31.12.2007	31.12.2006
Przychody z tytułu odsetek i prowizji w 2007/2006, z tego:	23 405	22 645
<i>od jednostek objętych konsolidacją</i>	21 311	22 639
<i>od jednostek objętych wyceną metodą praw własności</i>	2 094	6
Koszty z tytułu odsetek i prowizji poniesione w 2007/2006, z tego:	13 146	9 516
<i>wobec jednostek objętych konsolidacją</i>	12 542	8 844
<i>wobec jednostek objętych wyceną metodą praw własności</i>	604	672

*Stan kredytów, pożyczek i innych należności na początek 2006 roku obejmował ponadto kwotę 103 385 tys. zł dotyczącą należności udzielonych jednostkom stowarzyszonym.

**Stan depozytów na początek 2006 roku obejmował ponadto kwotę 349 tys. zł dotyczącą depozytów przyjętych od jednostek stowarzyszonych.

Na dzień 31 grudnia 2007 roku należności oraz zobowiązania warunkowe udzielone jednostkom zależnym nie podlegały utworzeniu odpisów na utratę ich wartości.

Na dzień 31 grudnia 2006 roku kwota utworzonych odpisów na utratę wartości należności jednostek zależnych wynosiła 7 209 tys. zł; na zobowiązania warunkowe udzielone – 3 426 tys. zł.

Transakcje z pracownikami, osobami zarządzającymi i nadzorującymi

w tys. zł	31.12.2007			31.12.2006		
	Pracownicy	Osoby zarządzające	Osoby nadzorujące	Pracownicy	Osoby zarządzające	Osoby nadzorujące
<i>Kredyty, pożyczki i inne należności</i>						
Kredyty udzielone	72 235	288	4	86 240	1 041	11
Pożyczki z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych	29 878	-	-	33 094	-	-
Zaliczki	52	-	-	52	3	-
	102 165	288	4	119 386	1 044	11
<i>Depozyty</i>						
Rachunki bieżące	62 463	2 171	636	26 613	611	184
Depozyty terminowe	19 519	100	116	44 874	1 943	862
	81 982	2 271	752	71 487	2 554	1 046
<i>Udzielone gwarancje i poręczenia</i>	49	-	-	84	-	-

42. Świadczenia na rzecz pracowników

Świadczenia pracownicze dzielą się na następujące kategorie:

- świadczenia krótkoterminowe, które obejmują wynagrodzenia, składki na ubezpieczenia społeczne, płatne nieobecności i świadczenia niepieniężne (takie jak opieka medyczna, mieszkania służbowe, samochody i inne nieodpłatnie przekazywane lub subsydiowane świadczenia). Koszty świadczeń krótkoterminowych ujmowane są w rachunku zysków i strat na bieżąco w okresie, którego dotyczą. Na koniec okresu sprawozdawczego pozostała do wypłaty przewidywaną nie zdyskontowaną wartość krótkoterminowych świadczeń za dany okres obrotowy, Grupa ujmuje jako element biernych międzyokresowych rozliczeń kosztów.
- świadczenia po okresie zatrudnienia – w ramach tego typu świadczeń Grupa oferuje pracownikom odprawy, opisane w nocie 2, oraz przedstawiony poniżej program emerytalny.

Na przyszłe wypłaty odpraw emerytalnych tworzona jest rezerwa wykazana w pasywach bilansu w pozycji „Inne zobowiązania”. Rezerwa ta jest okresowo weryfikowana przez niezależnego aktuarium z zastosowaniem przepisów MSSF.

Program emerytalny oferowany przez Grupę stanowi program określonych składek zgodnie z MSR 19. Za pracowników uczestniczących w programie, Grupa odprowadza składki do odrębnej jednostki i z chwilą ich uiszczenia nie posiada dalszych obowiązków w zakresie dokonywania płatności. Składki ujmują się jako koszty świadczeń pracowniczych w okresie, którego dotyczą.

Opis Pracowniczego Programu Emerytalnego

Celem utworzonego przez Grupę Pracowniczego Programu Emerytalnego („Program”), jest gromadzenie oraz pomnażanie, poprzez inwestowanie, środków finansowych pochodzących ze składek wpłacanych w ramach Programu na indywidualny rachunek uczestnika dla zapewnienia wypłaty świadczenia po osiągnięciu wieku 60 lat lub po przejściu na wcześniejszą emeryturę bądź w przypadku uzyskania przez uczestnika uprawnień do świadczeń rentowych z tytułu niezdolności do pracy.

Obecny Program, będący kontynuacją PPE Polskiego Towarzystwa Emerytalnego „Diamant”, realizowany jest od 19 marca 2004 roku w ramach umowy z Legg Mason Senior Specjalistyczny Fundusz Inwestycyjny Otwarty („LM Senior SFIO”) wpisany do rejestru funduszy inwestycyjnych przez Sąd Okręgowy w Warszawie pod numerem RFJ-8, zarządzany przez Legg Mason Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych Spółka Akcyjna. Agentem Transferowym dla Funduszu jest Obsługa Funduszy Inwestycyjnych Sp. z o.o.

Składka podstawowa dla uczestników Programu opłacana jest ze środków Grupy. Każdy pracownik – uczestnik Programu może również dopłacać z własnych środków składkę dodatkową. Składki wpłacane do Programu są w całości inwestowane w jednostki uczestnictwa LM Senior SFIO.

- inne długoterminowe świadczenia pracownicze – nagrody za wieloletnią pracę i inne świadczenia z tytułu długiego stażu pracy. Informację o nagrodach za wieloletnią pracę wypłacanych pracownikom przedstawia nota 2. Stanowią one program określonych świadczeń i wyceniane są przez niezależnego aktuarium zgodnie z zapisami MSR 19.
- kapitałowe świadczenia pracownicze – w formie programu opcji na akcje Citigroup lub programu tzw. „akcji odroczonej” Citigroup. Zasady wyceny oraz prezentacji tych programów w sprawozdaniu finansowym przedstawione zostały w notce 2 w punkcie „Płatności w formie akcji” Szczegółowe informacje dotyczące zasad funkcjonowania programów kapitałowych świadczeń pracowniczych opisane są w dalszej części niniejszej noty.

Stan rezerw na opisane powyżej świadczenia przedstawiał się następująco:

w tys. zł	31.12.2007	31.12.2006
Rezerwa na wynagrodzenia i koszty pochodne od wynagrodzeń	119 674	116 693
Rezerwa na odprawy emerytalne i nagrody za wieloletnią pracę	63 176	54 543
Rezerwa na pracownicze świadczenia kapitałowe	15 252	38 828
	198 102	210 064

Koszty poniesione przez Grupę w 2007 roku z tytułu składek na pracowniczy program emerytalny wyniosły 14 959 tys. zł (w 2006 roku: 13 760 tys. zł).

Zatrudnienie w Grupie:

w etatach	2007	2006
Średnie zatrudnienie w roku	5 722	5 539
Stan zatrudnienia na koniec roku	5 921	5 647

Charakter i zasady funkcjonowania programów kapitałowych świadczeń pracowniczych

W ramach programu świadczeń kapitałowych wybranym pracownikom Citigroup oferowane są w formie nagrody akcje Citigroup (tzw. program akumulacji kapitału lub CAP) lub opcje na akcje Citigroup (tzw. program opcji pracowniczych lub SOP).

W ramach programu SOP uprawnieni pracownicy otrzymują opcje na zakup akcji, które są przyznawane po cenie zamknięcia z giełdy NYSE z dnia przyznania nagrody. Pracownicy nabywają prawa do części przyznanych opcji co roku od dnia przyznania nagrody typu SOP. Opcje przyznane w latach 2005 - 2007 będą przekazywane w częściach po 25% rocznie w ciągu czterech lat począwszy od pierwszej rocznicy przyznania opcji. Opcje mogą być zrealizowane poprzez zakup akcji w terminie między nabyciem prawa do opcji a datą wygaśnięcia opcji.

W ramach programu CAP uprawnieni pracownicy otrzymują tzw. „akcje odroczone” Citigroup. „Akcje odroczone” w ramach programu CAP przyznawane są po średniej cenie zamknięcia z giełdy NYSE z ostatnich 5 dni poprzedzających przyznanie nagrody. "Akcje odroczone" pozwalają uczestniczyć w ekwiwalencie dywidendy, nie dają jednak prawa głosu i nie mogą zostać sprzedane do dnia przekazania. "Akcje odroczone" przekształcają się w akcje zwykłe po upływie okresu określonego w regulaminie programu CAP. Pracownik traci prawo do przyznanych akcji z chwilą ustania zatrudnienia w Citigroup. Akcje przyznane w latach 2005 - 2007 będą przekazywane w częściach po 25% rocznie w ciągu czterech lat począwszy od pierwszej rocznicy przyznania akcji.

Założenia przyjęte do wyceny programów pracowniczych świadczeń kapitałowych

Wartość godziwa poszczególnych nagród oraz założenia przyjęte do wyceny, z wyłączeniem Programu Zakupu Akcji, którego kwota jest nieistotna z punktu widzenia sprawozdania, przedstawione są poniżej:

Program SOP	Data przyznania	Cena wykonania / Wartość akcji na moment przyznania	Liczba nagrodzonych pracowników	Liczba opcji / akcji
1	13.02.02	42,11 lub 41,90	268	103 531
2	12.02.03	32,05	247	81 256
3	20.01.04	49,50	100	61 047
4	18.01.05	47,50	4	1 308
5	20.09.05	45,36	1	1 500
6	17.01.06	48,92	1	1 538
7	16.01.07	54,38	1	436

Program CAP	Data przyznania	Cena wykonania / Wartość akcji na moment przyznania	Liczba nagrodzonych pracowników	Liczba opcji / akcji
1	18.01.05	35,96 lub 47,95	179	37 734
2	15.02.05	49,25	1	1 950
3	15.11.05	48,24	2	2 332
4	17.01.06	36,58 lub 48,77	163	67 485
5	21.11.06	50,73	1	2 218
6	16.01.07	40,84 lub 54,46	196	108 293
7	17.07.07	52,19	1	1 917
8	20.11.07	32,00	1	4 687

	Program SOP	Program CAP
Okres nabywania uprawnień (lata)	(1) 20% po każdym kolejnym roku (2)-(3) 33,33% po każdym kolejnym roku (4)-(7) 25% po każdym kolejnym roku	(1)-(6) i (8) 25% po każdym kolejnym roku (7) 33,33% po każdym kolejnym roku
Oczekiwana zmienność	42,19%	42,19%
Średni oczekiwany okres trwania instrumentu (życia)	(1)-(7) - 1 rok od momentu nabycia uprawnień	W momencie nabycia uprawnień
Stopa procentowa wolna od ryzyka (dla USD)	2,97%	2,97%
Oczekiwana dywidenda w USD na 1 akcje	2,16	2,16
Prawdopodobieństwo zakończenia zatrudnienia przed terminem (roczny wskaźnik rotacji nagrodzonych pracowników)	7 %	7 %
Wartość godziwa jednego instrumentu*(w USD)	0,00 – 2,60	51,29
<i>*różni się w zależności od daty wykonania</i>		
Liczba oraz średnie ważone ceny wykonania opcji na akcje (program SOP) przedstawia poniższa tabela:		

	31.12.2007		31.12.2006	
	Liczba	Średnia ważona cena wykonania	Liczba	Średnia ważona cena wykonania
Występujące na początek okresu	328 107	39,94	351 282	40,86
Przyznane w danym okresie	436	54,38	2 426	48,92
Wykonane w danym okresie	59 543	39,48	58 493	37,70
Umorzone / wygasłe w danym okresie	18 383	-	32 892	-
Występujące na koniec okresu	250 616	40,75	328 107	39,94
Możliwe do wykonania na koniec okresu	247 335	40,66	257 460	39,69

Dla opcji występujących na koniec danego okresu:

Cena wykonania (w USD)	31.12.2007		Cena wykonania (w USD)	31.12.2006	
	Liczba (w tys. szt.)	Średni ważony okres pozostały do końca trwania opcji (w latach)		Liczba (w tys. szt.)	Średni ważony okres pozostały do końca trwania opcji (w latach)
41,90	0,81	0,53	32,05	102 624	0,53
42,11	102,72	0,53	49,50	79 076	1,01
32,05	81,26	0,00	41,90	855	1,03
49,5	61,05	0,55	42,11	132 053	1,03
47,5	1,31	1,06	47,19	129	1,05
45,36	1,5	1,06	49,00	150	1,05
48,92	1,54	1,56	49,49	3 000	1,05
54,38	0,44	2,56	50,07	307	1,05
-	-	-	50,82	77	1,05
-	-	-	51,32	72	1,05
-	-	-	45,36	2 000	1,56
-	-	-	47,50	5 339	1,56
-	-	-	48,92	2 426	2,56

Liczbę oraz średnie ważone ceny akcji (program CAP) przedstawia poniższa tabela:

	31.12.2007		31.12.2006	
	Liczba	Średnia ważona cena akcji	Liczba	Średnia ważona cena akcji
Występujące na początek okresu	217 022	40,29	145 448	39,10
Przyznane w danym okresie	114 898	43,68	114 563	39,59
Wykonane/umorzone/wygasłe w danym okresie	105 304	-	42 989	-
Występujące na koniec okresu	226 616	42,23	217 022	40,29

43. Zdarzenia po dacie bilansowej

Po dniu 31 grudnia 2007 roku nie wystąpiły zdarzenia, nieujęte w tym sprawozdaniu finansowym, mogące w znaczący sposób wpłynąć na wyniki Grupy lub wymagające ujawnienia w sprawozdaniu finansowym.

44. Zarządzanie ryzykiem

Pochodne instrumenty finansowe

Grupa zawiera transakcje instrumentami pochodnymi w celach spekulacyjnych oraz w celach zarządzania ryzykiem walutowym i ryzykiem stopy procentowej. Terminy rozliczenia płatności z tytułu otwartych pozycji dotyczących operacji na instrumentach pochodnych uzależnione są w głównej mierze od charakteru instrumentu. W odniesieniu do prezentowanych poniżej transakcji oprocentowanie zmienne oparte jest na oprocentowaniu z rynku międzybankowego obowiązującego na początek okresu odsetkowego, zaś oprocentowanie stałe jest uzależnione od charakteru instrumentu i celu, dla którego instrument został zawarty.

Szczegółowe dane finansowe dotyczące instrumentów pochodnych występujących na dzień bilansowy zawiera nota 18.

Na dzień 31 grudnia 2007 roku Grupa nie złożyła w innych instytucjach lokaty pod zabezpieczenie transakcji instrumentami pochodnymi (31 grudnia 2006 roku: 21 847 tys. zł), natomiast z tytułu transakcji instrumentami pochodnymi Grupa otrzymała zabezpieczenia w kwocie 30 104 tys. zł.

Terminowe transakcje walutowe

Transakcje forward są umowami kupna lub sprzedaży walut po z góry ustalonym kursie, z datą rozliczenia inną niż dwa dni robocze od daty zawarcia transakcji. Transakcje typu swap są kombinacją dwóch transakcji typu forward, tzn. określona kwota waluty wymieniana jest według kursu bieżącego na bliższą datę waluty oraz ta sama kwota waluty jest wymieniana z powrotem według kursu forward w określonym dniu w przyszłości. Wartość nominalna transakcji walutowych oznacza kwotę waluty zakupioną lub sprzedaną i nie przedstawia rzeczywistego rynkowego czy kredytowego ryzyka związanego z tymi transakcjami.

Terminowe transakcje walutowe zawierane są w celu zamykania otwartych dziennych pozycji walutowych oraz w celach spekulacyjnych. Transakcje typu swap walutowy wykorzystywane są głównie do zarządzania płynnością Grupy i środkami na rachunkach nostro.

Walutowe transakcje opcyjne

Przedmiotem walutowych transakcji opcyjnych jest sprzedaż lub kupno przez Grupę prawa do dokonania w określonym momencie w przyszłości wymiany jednej waluty na drugą po ustalonym kursie wymiany i w ustalonym dniu lub okresie rozliczenia, przy czym realizacja opcji może nastąpić przez dokonanie fizycznej transakcji wymiany z dostawą waluty albo poprzez rozliczenie różnicy

między kursem realizacji opcji, a obowiązującym w dniu realizacji opcji rynkowym kursem referencyjnym. Wyróżnia się dwa rodzaje opcji: opcje typu call – dają jej posiadaczowi prawo do zakupu określonej umową ilości waluty zagranicznej za określoną kursem realizacji opcji ilość waluty krajowej lub innej zagranicznej oraz opcje typu put – dają jej posiadaczowi prawo do sprzedaży określonej umową ilości waluty zagranicznej za określoną kursem realizacji opcji ilość waluty krajowej lub innej zagranicznej. Nabywca opcji płaci wystawcy opcji premię za nabyte prawo do zakupu lub sprzedaży waluty.

Transakcje na stopy procentowe

W ramach transakcji na stopy procentowe Grupa zawierała transakcje typu swap na stopach procentowych (IRS) i swap procentowo – walutowy (CIRS) oraz transakcje typu forward rate agreement (FRA).

Przedmiotem transakcji IRS jest zamiana oprocentowania zobowiązania. W dniu płatności odsetek na Grupie i na konrahencie ciąży zobowiązanie do wymiany płatności odsetkowych, opartych na różnych stopach, uzgodnionych w umowie o transakcje IRS. Zaś przedmiotem transakcji CIRS, zawieranych w dwóch różnych walutach, jest zamiana zobowiązania kontrahenta wyrażonego w walucie pierwszej na zobowiązanie w walucie drugiej, w wyniku której w dniu płatności odsetkowych na Grupie i na konrahencie ciąży zobowiązanie do wymiany płatności odsetkowych uzgodnionych w umowie o transakcje CIRS. Dodatkowo strony mogą wymieniać między sobą kwoty nominalne zobowiązań. Grupa zawiera transakcje IRS oraz CIRS na rynku międzybankowym oraz z klientami.

Przedmiotem transakcji FRA jest ustalenie wysokości stopy procentowej dla należności lub zobowiązania kontrahenta, które powstały lub powstaną w określonych terminach w przyszłości. Grupa zawiera transakcje FRA na rynku międzybankowym oraz z klientami.

Opcje na stopy procentowe

Przedmiotem transakcji typu opcja na stopę procentową jest prawo do otrzymania w określonych terminach w przyszłości kwoty kompensacyjnej, która uzależniona jest od ukształtowania się stóp procentowych w przyszłości. Rozróżnia się dwa rodzaje opcji na stopę procentową: opcje typu cap – gdzie sprzedawca zgadza się płacić nabywcy różnicę pomiędzy stopą referencyjną (zwykle 3 lub 6-miesięczny LIBOR) a uzgodnioną stopą realizacji – kiedy stopa referencyjna przewyższa stopę realizacji, opcje typu floor – gdzie sprzedawca zgadza się płacić nabywcy różnicę pomiędzy stopą referencyjną a uzgodnioną stopą realizacji – kiedy stopa realizacji przewyższa stopę referencyjną. W obu przypadkach w zamian sprzedawca otrzymuje premię płatną z góry.

Transakcje terminowe na papierach wartościowych

Grupa zawiera transakcje zakupu oraz sprzedaży dłużnych papierów wartościowych po z góry ustalonym kursie, z datą rozliczenia późniejszą niż dwa dni robocze od daty zawarcia transakcji (transakcje typu outright).

Opcje na akcje

Opcje na akcje dają nabywcy prawo do otrzymania różnicy pomiędzy ceną akcji lub wartością indeksu akcji z umowy opcji, a wartością instrumentu bazowego w dniu realizacji opcji, w zależności od rodzaju opcji call lub opcji put - odpowiednio w przypadku wzrostu lub spadku ceny instrumentu bazowego. W zamian za otrzymane prawa nabywca opcji płaci wystawcy opcji premię.

Transakcje futures

Kontrakt finansial futures jest umową będącą przedmiotem obrotu na zorganizowanej giełdzie, dotyczącą zakupu lub sprzedaży standardowej ilości określonego instrumentu finansowego w uzgodnionym z góry terminie w przyszłości po uzgodnionej z góry cenie.

Kontrakty terminowe typu futures mogą bazować na instrumentach finansowych określonych rodzajów, których ceny są zależne od stóp procentowych. Kontrakty financial futures mogą również bazować na zmianach kursów walutowych niektórych podstawowych walut obcych. Grupa nie prowadzi obrotu walutowymi kontraktami terminowymi typu futures.

Instrumenty pochodne na towary

Grupa zawiera również instrumenty pochodne oparte o rynki towarowe, w szczególności ceny metali. Instrumenty te są zawierane w oparciu o ceny ustalane na Londyńskiej Giełdzie Metali (LME). Grupa zawiera z klientami kontrakty forward, kontrakty swap oraz kontrakty opcyjne. Dla przykładu transakcje wymiany (typu commodity swap), pozwalają na zaoferowanie klientowi wymaganej stałej ceny bazowej i uzyskanie średniej ceny rynkowej z miesiąca dostawy towaru. Niektóre instrumenty wykorzystywane przez Grupę tworzą zerokosztowe struktury opcyjne, np. typu collar.

Ryzyko rynkowe

Zarządzanie ryzykiem rynkowym w Grupie odbywa się w ramach zasad i procedur zatwierdzonych przez Komitet Aktywów i Pasywów Banku i Zarząd Banku dla Banku z uwzględnieniem najlepszych praktyk stosownych w Citibank N.A., podmiocie dominującym wobec Banku. W przypadku spółek Grupy Banku procesy zarządzania ryzykiem cenowym regulowane są na podstawie procedur określonych przez zarządy tych spółek, przy czym zapisy tych procedur podlegają konsultacji z Dyrektorem Departamentu Ryzyka Rynkowego Banku.

Zarządzanie ryzykiem rynkowym obejmuje dwa podstawowe obszary ryzyka: ryzyko płynności finansowej oraz ryzyko cenowe.

Ryzyko płynności jest definiowane jako niebezpieczeństwo niewywiązania się Grupy z wykonania wymagalnych zobowiązań finansowych wobec klientów i partnerów.

Ryzyko cenowe określane jest jako ryzyko negatywnego wpływu na wynik finansowy oraz wartość funduszy własnych Grupy zmiany rynkowych stóp procentowych, kursów walutowych, kursów akcji oraz wszelkich parametrów zmienności tych stóp, kursów i cen.

Zarządzanie ryzykiem płynności

Celem zarządzania płynnością jest zapewnienie Bankowi i podmiotom Grupy dostępu do środków płynnych w celu wypełnienia swoich zobowiązań w terminie, także w ekstremalnych, lecz prawdopodobnych sytuacjach kryzysowych. Bank jest uczestnikiem ogólnego procesu zapewnienia płynności i finansowania oraz struktury monitorowania płynności w Citigroup. Bank przestrzega wszelkich wymogów regulacyjnych nadzoru bankowego w Polsce, a w szczególności Uchwały nr 9/2007 Komisji Nadzoru Bankowego z dnia 13 marca 2007 r. w sprawie ustalenia wiążących banki norm płynności (Dz. Urz. NBP z 2007 r. nr 3, poz. 11) z uwzględnieniem zasad polityki płynności Citigroup.

Zarządzanie ryzykiem płynności w Banku obejmuje planowanie płynności w horyzoncie krótko-, średnio- i długookresowym, sporządzanie raportów o poziomie nadzorczych miar płynności krótkoterminowej i długoterminowej, raportu dostępu do rynku hurtowego (MAR), oraz kontrolowanie wykorzystania limitów, progów ostrzegawczych dla relacji strukturalnych bilansu i sporządzanie testów warunków skrajnych.

Zasady i procesy ograniczania i monitorowania ryzyka

Podstawowymi raportami do oszacowania poziomu ryzyka płynności są: raport luki płynności krótkoterminowej pokazujący relację aktywów płynnych do niestabilnych źródeł finansowania oraz raporty poziomu nadzorczych miar płynności długoterminowej tj. współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych funduszami własnymi oraz współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych i aktywów o

ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi.

Komisja Nadzoru Bankowego ustaliła dla wszystkich współczynników minimalny limit na poziomie 1 tzn., że w każdym dniu roboczym aktywa płynne Banku powinny przewyższać niestabilne źródła finansowania, a fundusze własne wraz ze stabilnymi środkami obcymi powinny przewyższać poziom aktywów niepłynnych i o ograniczonej płynności. W ramach kalkulacji Bank regularnie przygotowuje analizy stabilności poszczególnych kategorii pasywów, dostępności i poziomu obrotów rynków do upłynniania aktywów oraz prognozy przyrostu aktywów klientów.

Dodatkowo w celu ograniczania ryzyka płynności płatniczej w Banku przygotowywany jest raport dostępu do rynku (*Market Access Report*, MAR). Raport ten pokazuje luki w przepływach finansowych Banku w indywidualnych przedziałach czasowych, wskazując na ewentualną konieczność znalezienia dodatkowych źródeł finansowania na rynku hurtowym. Raport MAR przedstawia wszystkie przepływy finansowe związane z transakcjami bilansowymi i pozabilansowymi. Raporty na temat luki płynności są przygotowywane codziennie. Raporty obejmują zagregowany bilans Banku i spółki lesingowej (podmiotu zależnego Banku) oraz bilanse w poszczególnych walutach.

Limity luki ustalane przez Komitet ALCO Banku obowiązują dla następujących okresów: O/N, 2-7 dni, 8-15 dni, 1 miesiąc, 2 miesiące, 3 miesiące, 6 miesięcy i 1 rok. Luka płynności powyżej 1 roku nie jest objęta limitem, ale podlega monitorowaniu. Podczas obliczania luki brane są pod uwagę badania statystyczne, zwłaszcza w odniesieniu do stabilności bazy depozytowej oraz założeń dotyczących udziału indywidualnych grup produktowych w ogólnej strukturze bilansu Banku. W skali miesiąca testy warunków skrajnych są przeprowadzane z uwzględnieniem potencjalnych zagrożeń wynikających np. z kryzysu systemu bankowego oraz związanych z tym ograniczeń płynności na rynku. Dodatkowo, w celu dokonania oceny ryzyka płynności analizowane i monitorowane są podstawowe relacje w strukturze bilansu Banku.

Metoda oceny ryzyka płynności Banku polega na określeniu poziomu zmodyfikowanej luki w przepływach finansowych w stosunku do potencjalnych źródeł finansowania. Dlatego poziomy luki porównywane są z możliwością uzyskania dodatkowego finansowania z rynku hurtowego (inne banki, fundusze inwestycyjne, fundusze emerytalne, firmy ubezpieczeniowe) oraz ze stanem aktywów płynnych (głównie płynne papiery wartościowe), które można sprzedać lub zastawić (w ramach transakcji repo lub przy pomocy kredytu lombardowego NBP) w określonym horyzoncie czasowym. Wielkości zmodyfikowanej luki przepływów finansowych oraz poziom aktywów płynnych na dzień 31 grudnia 2007 roku i 31 grudnia 2006 roku przedstawione są w poniższych tabelach.

Urealniona luka płynności na dzień 31 grudnia 2007 roku:

w tys. zł	Do 1 miesiąca	Powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	Powyżej 3 miesięcy do 1 roku	Powyżej 1 roku do 2 lat	Powyżej 2 lat
Aktywa	4 686 511	2 284 393	2 127 856	431 051	29 390 544
Pasywa	4 803 476	860 220	69 814	455 274	32 731 571
Luka bilansowa w danym okresie	(116 965)	1 424 173	2 058 042	(24 223)	(3 341 027)
Transakcje pozabilansowe – wpływy	16 145 664	6 012 349	12 864 609	873 564	4 227 464
Transakcje pozabilansowe – wypływy	16 073 820	6 109 831	12 783 930	902 277	4 277 569
Luka pozabilansowa w danym okresie	71 844	(97 482)	80 679	(28 713)	(50 105)
Luka skumulowana	(45 121)	1 281 570	3 420 291	3 367 355	(23 777)

Urealniona luka płynności na dzień 31 grudnia 2006 roku:

<i>w tys. zł</i>	Do 1 miesiąca	Powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	Powyżej 3 miesięcy do 1 roku	Powyżej 1 roku do 2 lat	Powyżej 2 lat
Aktywa	5 458 934	363 842	970 564	94 533	29 382 023
Pasywa	4 241 140	944 312	1 370 351	31 317	29 682 776
Luka bilansowa w danym okresie	1 217 794	(580 470)	(399 787)	63 216	(300 753)
Transakcje pozabilansowe – wpływy	20 006 340	4 970 988	5 669 392	1 490 991	3 928 360
Transakcje pozabilansowe – wypływy	19 665 812	4 940 719	5 644 507	1 494 484	4 237 106
Luka pozabilansowa w danym okresie	340 528	30 269	24 885	(3 493)	(308 746)
Luka skumulowana	1 558 322	1 008 121	633 219	692 942	83 443

Aktywa płynne i skumulowana luka płynności do 1 roku:

<i>w tys. zł</i>	31.12.2007	31.12.2006	Zmiana
Aktywa płynne, w tym:	10 424 552	10 077 752	346 801
rezerwa obowiązkowa w NBP i osad gotówki	3 059 474	489 459	2 570 015
dłużne papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	1 177 367	1 619 402	(442 035)
dłużne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	6 187 712	7 968 891	(1 781 179)
Skumulowana luka płynności do 1 roku	3 420 291	633 219	2 787 072
Wskaźnik pokrycia luki przez aktywa płynne	Pozytywna luka	Pozytywna luka	Nie dotyczy

Powyższa analiza ryzyka płynności finansowej obejmuje Bank – jednostkę dominującą oraz spółkę leasingową. Pozostałe jednostki Grupy nie zostały objęte analizą, z uwagi na to, że ryzyko płynności w tych jednostkach występuje na poziomie nieistotnym z punktu widzenia Grupy.

Poniżej przedstawione zostały zobowiązania finansowe Grupy według umownych terminów wymagalności.

Na dzień 31 grudnia 2007 roku

	Nota	Razem	Do 1 miesiąca	Od 1 do 3 miesięcy	Od 3 miesięcy do 1 roku	Od 1 roku do 5 lat	Ponad 5 lat	Odsetki
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu								
Zobowiązania z tytułu krótkiej sprzedaży papierów wartościowych	18	34 932	34 932	-	-	-	-	-
Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu								
Depozyty sektora finansowego	30	7 085 166	6 144 625	842 659	55 000	1 855	29	40 998
w tym: banki	30	3 790 469	2 864 837	835 859	50 000	-	-	39 773
Depozyty sektora niefinansowego	30	19 811 372	18 898 970	573 487	249 598	76 367	169	12 781
Pozostałe zobowiązania	30	1 103 687	237 009	20 650	224 394	617 456	-	4 178
		28 000 225	25 280 604	1 436 796	528 992	695 678	198	57 957
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu								
Instrumenty pochodne	18	3 097 536	157 773	218 318	675 047	1 335 325	711 073	-
Zobowiązania z tytułu niewykorzystanych linii kredytowych								
		10 874 042	9 742 453	1 492	274 002	778 667	77 428	-
		42 006 735	35 215 762	1 656 606	1 478 041	2 809 670	788 699	57 957
Instrumenty pochodne rozliczane brutto								
Wpływy		38 582 702	15 848 325	6 024 356	12 513 327	1 846 563	2 350 131	
Wypływy		38 648 175	15 775 189	6 071 284	12 522 393	1 902 218	2 377 091	
		(65 473)	73 136	(46 928)	(9 066)	(55 655)	(26 960)	

Na dzień 31 grudnia 2006 roku

	Nota	Razem	Do 1 miesiąca	Od 1 do 3 miesięcy	Od 3 miesięcy do 1 roku	Od 1 roku do 5 lat	Ponad 5 lat	Odsetki
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu								
Zobowiązania z tytułu krótkiej sprzedaży papierów wartościowych	18	278 109	278 109	-	-	-	-	-
Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu								
Depozyty sektora finansowego	30	6 156 952	3 765 404	1 145 260	1 202 028	13	27	44 220
w tym: banki	30	3 703 487	1 399 110	1 069 472	1 191 820	-	-	43 085
Depozyty sektora niefinansowego	30	18 880 182	17 504 182	833 622	468 332	53 868	448	19 730
Pozostałe zobowiązania	30	954 357	432 043	68 658	36 661	409 253	3 931	3 811
		<u>25 991 491</u>	<u>21 701 629</u>	<u>2 047 540</u>	<u>1 707 021</u>	<u>463 134</u>	<u>4 406</u>	<u>67 761</u>
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu								
Instrumenty pochodne	18	2 635 045	66 065	185 596	374 065	1 401 639	607 680	-
Zobowiązania z tytułu niewykorzystanych linii kredytowych								
		<u>9 177 576</u>	<u>8 196 094</u>	<u>7 085</u>	<u>163 034</u>	<u>651 339</u>	<u>160 024</u>	<u>-</u>
		38 082 221	30 241 897	2 240 221	2 244 120	2 516 112	772 110	67 761
Instrumenty pochodne rozliczane brutto								
Wpływy		35 086 368	19 927 664	5 233 505	4 787 271	2 761 189	2 376 739	
Wypływy		34 980 459	19 941 286	5 204 772	4 790 195	2 664 527	2 379 679	
		<u>105 909</u>	<u>(13 622)</u>	<u>28 733</u>	<u>(2 924)</u>	<u>96 662</u>	<u>(2 940)</u>	

Zarządzanie ryzykiem cenowym

Zakres ryzyka

Zarządzanie ryzykiem cenowym dotyczy wszystkich portfeli, z których dochody narażone są na negatywny wpływ czynników rynkowych, takich jak stopy procentowe, kursy walutowe, ceny akcji, ceny towarów masowych oraz parametrów zmienności tych czynników. W zarządzaniu ryzykiem cenowym wyodrębniono dwa rodzaje portfeli: handlowe i bankowe. Portfele handlowe obejmują transakcje na instrumentach finansowych (bilansowych i pozabilansowych), których celem jest osiągnięcie dochodu związanego ze zmianą parametrów rynkowych w krótkim okresie czasu. Portfele handlowe obejmują pozycje bilansowe, takie jak dłużne papiery wartościowe kwalifikowane jako przeznaczone do obrotu, tzn. nabywane w celach handlowych i spełniające określone kryteria płynności, oraz wszystkie pozycje w instrumentach pochodnych, przy czym w tym przypadku dokonuje się rozróżnienia portfeli nabywanych w celach czysto handlowych oraz tych, które są zwierane w celu zabezpieczenia ryzyka pozycji w portfelu bankowym – tzw. zabezpieczenia ekonomiczne (economic hedge). Wycena portfeli handlowych dokonywana jest bezpośrednio na podstawie cen rynkowych lub za pomocą modeli wyceny przy zastosowaniu parametrów cenowych notowanych na rynku. Działalność na portfelach handlowych prowadzona jest przez Departament Skarbu Banku w zakresie portfeli obejmujących ryzyko stopy procentowej oraz ryzyko kursu walutowego. Portfele bankowe obejmują wszystkie pozostałe, nie zaliczone do portfeli handlowych, pozycje bilansowe oraz pozabilansowe. Celem zawierania tych transakcji jest realizacja wyniku w całym, kontraktowym okresie transakcji. Departament Skarbu Banku przejmuje pozycje ryzyka stóp procentowych z portfeli bankowych z wszystkich innych jednostek organizacyjnych Banku oraz spółki leasingowej. Mechanizm przekazywania pozycji ryzyka stóp procentowych opiera się na systemie transferowej ceny funduszy. Kalkulacja wyniku z portfeli bankowych odbywa się zgodnie z metodą amortyzowanego kosztu opisaną w notcie 2.

Bilans Grupy obejmuje następujące aktywa i zobowiązania:

- obciążone ryzykiem wartości godziwej (związanym ze stopą procentową):
  - dłużne papiery wartościowe o stałym oprocentowaniu oraz papiery dyskontowe,
  - kredyty i depozyty o stałym oprocentowaniu,
- obciążone ryzykiem przepływów pieniężnych (związanych ze stopą procentową):
  - dłużne papiery wartościowe o zmiennym oprocentowaniu,
  - kredyty i depozyty o zmiennym oprocentowaniu,
- nieobciążone bezpośrednio ryzykiem stopy procentowej:
  - aktywa trwałe,
  - inwestycje kapitałowe,
  - wartości niematerialne.

Ponadto Grupa jest obciążona ryzykiem stopy procentowej z tytułu zawierania transakcji pochodnych takich jak jednawalutowe transakcje wymiany stóp procentowych (IRS), dwuwalutowe transakcje wymiany stóp procentowych (CIRS), transakcje typu Forward Rate Agreement, transakcje typu futures, swapy walutowe oraz terminowe transakcje walutowe.

Pomiar ryzyka cenowego portfeli bankowych

Do portfeli bankowych zastosowanie mają następujące metody pomiaru ryzyka:

- analiza luki stopy procentowej,
- metoda kosztów zamknięcia otwartych pozycji odsetkowych (*Value-at-Close*) / całkowitego zwrotu z portfela (*Total Return*),
- metoda dochodów odsetkowych narażonych na ryzyko (*Interest Rate Exposure*, IRE),
- testy warunków skrajnych.

Analiza luki stopy procentowej wykorzystuje harmonogram zapadalności lub przeszacowania pozycji bilansowych oraz instrumentów pochodnych ujmowanych w ramach rachunkowości zabezpieczeń lub zakwalifikowanych jako zabezpieczenia ekonomiczne w celu ustalenia różnic pomiędzy pozycjami, których termin zapadalności lub aktualizacji oprocentowania przypada na dany przedział czasowy.

Generalną zasadą w analizie luki oprocentowania jest klasyfikacja transakcji do poszczególnych pasm przeszacowania pozycji z portfeli bankowych wg kontraktowych lub zakładanych terminów zmian oprocentowania transakcji.

Przyjmuje się, że:

- Transakcje ze stałą stopą oprocentowania (takie jak: depozyty terminowe, lokaty międzybankowe, portfel dłużnych papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży, kredyty udzielone zarówno spłacane w całości w dniu zapadalności, jak i spłacane w ratach) klasyfikuje się do odpowiednich pasm przeszacowania na podstawie daty zapadalności lub wymagalności.
- Transakcje ze stopą zmienną, aktualizowaną w cyklicznych stałych okresach (głównie kredyty udzielone z oprocentowaniem ustalonym w oparciu o stopę np. WIBOR 1M) klasyfikuje się do odpowiednich pasm przeszacowania na podstawie daty najbliższej aktualizacji oprocentowania.
- Transakcje o oprocentowaniu zmiennym administrowanym (tzn. zmiana wysokości oprocentowania oraz jej termin zastrzeżona jest do wyłącznej decyzji Banku), bądź o niezdefiniowanym terminie zapadalności lub aktualizacji oprocentowania klasyfikuje się do odpowiednich pasm przeszacowania na podstawie historycznie zaobserwowanych lub ekspercko przyjętych przesunięć momentu i wielkości zmiany oprocentowania danej pozycji w stosunku do zmiany rynkowych stóp procentowych (model minimalizacji zmienności marży na produkcie). Do grupy tych transakcji / pozycji bilansu zalicza się m.in: rachunki bieżące, kredyty kartowe, kredyty w rachunku bieżącym, gotówkę, majątek trwały, kapitał, pozostałe aktywa/pasywa. Dodatkowym elementem jest uwzględnianie wcześniejszych spłat kredytów w oparciu o analizę faktycznych spłat dokonywanych przez klientów przed terminem i na tej podstawie ustalany jest profil aktualizacji oprocentowania produktu. Dotyczy to w szczególności kredytów ratalnych.
- Transakcje bezpośrednio zawierane przez Departament Skarbu na potrzeby zarządzania ryzykiem stóp procentowych oraz płynności (portfel własny DS) klasyfikowane są do odpowiednich pasm przeszacowania zawsze na podstawie dat zawartych w kontrakcie.

Metoda wartości zamknięcia luki stóp procentowych (*Value-at-Close*) określa wartość ekonomiczną lub „godziwą” pozycji, analogiczną do wyceny rynkowej portfela handlowego. Całkowity zwrot na portfelu to suma zmian wartości zamknięcia luki stóp procentowych, naliczonych odsetek oraz zysków/strat ze sprzedaży aktywów lub anulowania zobowiązań.

Metoda dochodów odsetkowych narażonych na ryzyko (IRE) określa wpływ potencjalnych zysków przed opodatkowaniem w danym okresie na pozycje w portfelu bankowym z punktu widzenia określonego przesunięcia równoległego krzywych rentowności dla poszczególnych walut. Jest to wskaźnik prospektywny, analogiczny do wskaźnika czynników wrażliwości (*Factor Sensitivity*) w przypadku portfeli handlowych. Przy czym przyjmuje się, że w standardowych warunkach przesunięcie stóp procentowych jest identyczne dla każdej waluty i wynosi 100 pkt. bazowych w górę. Miara IRE jest kalkulowana dla pozycji w każdej walucie odrębnie w horyzoncie dziesięciu lat, przy czym do bieżącego monitorowania oraz limitowania pozycji ryzyka stóp procentowych portfeli bankowych stosowane są zasadniczo miary IRE w horyzoncie jednego roku i pięciu lat.

Miary IRE kalkulowane są dla Grupy oraz odrębnie dla Pionu Skarbu. Miara IRE dla Grupy odzwierciedla wartości ekspozycji na ryzyko stóp procentowych przy zastosowaniu terminów przeszacowania ustalonych w umowach z klientami (zgodnie z wyżej wymienionymi zasadami konstrukcji luk przeszacowania). Miara IRE dla Pionu Skarbu odzwierciedla pozycje ryzyka przekazane przez inne jednostki Grupy do tego Pionu za pośrednictwem mechanizmu transferowej ceny funduszy oraz własne pozycje ryzyka tego Pionu.

Poniżej przedstawione są miary IRE dla Grupy na dzień 31 grudnia 2006 roku oraz na dzień 31 grudnia 2007 roku. Zestawienie prezentowane jest odrębnie dla głównych walut PLN, USD i EUR, stanowiących łącznie ponad 90% bilansu Grupy.

w tys. zł	31.12.2007		31.12.2006	
	IRE 12M	IRE 5L	IRE 12M	IRE 5L
PLN	8 130	90 683	21 835	84 119
USD	(3 649)	(4 469)	(6 313)	(6 978)
EUR	(18 431)	(48 043)	(14 294)	(38 204)

Testy warunków skrajnych mierzą potencjalny wpływ istotnych zmian w poziomie lub kształcie krzywych stóp procentowych na pozycje otwierane w portfelu bankowym.

Bank dokonuje testów warunków skrajnych dla zdefiniowanych scenariuszy ruchów stóp procentowych stanowiących kombinacje ruchów czynników rynkowych zdefiniowanych jako zmiany znaczące (large move) i kryzysowe (stress move) występujących zarówno w kraju, jak i zagranicą. Wielkości zakładanych przesunięć czynników rynkowych są rewidowane co najmniej raz do roku i odpowiednio dostosowywane do zmian rynkowych warunków działania Banku.

W uzupełnieniu do testów warunków skrajnych dla całej księgi bankowej Bank dodatkowo przeprowadza testy tylko dla portfela papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży (AFS), określające potencjalny wpływ na kapitał Banku zmiany wartości wyceny portfela tych papierów.

Obliczenia z wykorzystaniem analizy luki stopy procentowej, wartości zamknięcia luki stóp procentowych i IRE są prowadzone codziennie. Testy warunków skrajnych przeprowadzane są co miesiąc.

Limity IRE i AFS DV01 ustalane są dla znaczącego zaangażowania we wszystkich walutach. Waluty związane z niewielkim zaangażowaniem mogą być agregowane w oddzielnym portfelu.

DV01, czyli wartość pieniężna jednego punktu bazowego portfela papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży, stanowi uzupełnienie kontroli za pomocą metody IRE zastosowanej w przypadku ryzyka stóp procentowych w portfelu Banku. Wskaźnik ten pokazuje, w jaki sposób zmieni się wartość portfela instrumentów finansowych (w tym przypadku będą to papiery wartościowe dostępne do sprzedaży) przy zmianie stopy procentowej dla określonej waluty na określonym odcinku krzywej stóp procentowych. Metoda IRE pokazuje możliwość zmiany marży stopy procentowej w przyszłości, dlatego wpływ zmian stóp procentowych na wynik finansowy Grupy nastąpi w przyszłych okresach, tak jak dzieje się to w przypadku pozycji wycenianych za pomocą metody zamortyzowanego kosztu. Jednakże wpływ zmian stóp procentowych na wartość portfela papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży jest widoczny natychmiast, tyle że nie w wyniku finansowym, a w wartości funduszy kapitałowych Grupy, ponieważ niezrealizowany wynik z wyceny tych papierów wartościowych zmienia ich wartość.

Biuro Zarządzania Aktywami i Pasywami w Pionie Skarbu prowadzi działalność w zakresie papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży w Grupie. Określa się trzy podstawowe cele działalności w ramach portfela papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży:

- zarządzanie płynnością finansową,
- zabezpieczenie przed ryzykiem przejmowanym przez Pion Skarbu z innych jednostek organizacyjnych Banku lub podmiotów Grupy,
- otwieranie własnych pozycji ryzyka stóp procentowych w portfelach Banku przez Pion Skarbu.

Aby uniknąć nadmiernych wahań wartości funduszy kapitałowych Banku, spowodowanych przez przeszacowanie aktywów przeznaczonych do sprzedaży, ustala się maksymalne limity pozycji DV01 dla tego typu portfeli. Limity dotyczą również pozycji otwartych w instrumentach pochodnych (np. transakcjach swap stóp procentowych), przeprowadzanych w celu zabezpieczenia wartości godziwej portfela.

Przekroczenie wartości granicznych którejkolwiek z wymienionych miar ryzyka powoduje przekazanie informacji na wyższe szczeble zarządzania oraz konieczność określenia przez

zarządzających dalszego planu działania.

Poziom ryzyka określonego miarą DV01 dla portfela papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży z uwzględnieniem zabezpieczeń ekonomicznych w podziale na portfele w poszczególnych walutach przedstawione są w tabeli poniżej:

w tys. zł	31.12.2007			31.12.2006			Ogółem w okresie 01.01.2007 – 31.12.2007		
	Ogółem	Pap. Wart.	IRS	Ogółem	Pap. Wart.	IRS	średnia	min	max
PLN	(1 338)	(1 338)	-	(1 621)	(1 784)	163	(1 162)	(1 622)	(778)
USD	(123)	(203)	80	(125)	(157)	33	(216)	(463)	(40)
EUR	(650)	(827)	177	(672)	(846)	174	(897)	(1 099)	(574)

Działalność Grupy w zakresie inwestycji w dłużne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży była głównym czynnikiem wpływającym także na zmiany poziomu ryzyka niedopasowania terminów przeszacowania wyrażonych miarą IRE.

Systemy stosowane do raportowania i pomiaru ryzyka stopy procentowej księgi bankowej

Podstawowym systemem sporządzania raportów ryzyka stopy procentowej księgi bankowej jest CALM (Citi Asset Liability Model). Aplikacja działa w oparciu o wystandaryzowany zestaw danych na poziomie pojedynczej transakcji, pochodzącej z głównego systemu księgowego. CALM został opracowany i wdrożony w większości jednostek, w których Citibank N.A. jest podmiotem dominującym. Uzupełnieniem raportów z systemu CALM są informacje i miary ryzyka generowane dodatkowo na podstawie danych zawartych w wewnętrznych systemach Pionu Finansów.

Pomiar ryzyka cenowego portfeli handlowych

Do portfeli handlowych zastosowanie mają następujące metody pomiaru ryzyka:

- metoda czynników wrażliwości (*Factor Sensitivity*),
- metoda wartości narażonej na ryzyko (VaR),
- testy warunków skrajnych.

Czynniki wrażliwości mierzą zmianę wartości pozycji w danym instrumencie bazowym w przypadku określonej zmiany czynnika ryzyka rynkowego (np. zmiana o 1 punkt bazowy w oprocentowaniu w danym punkcie na krzywej stopy procentowej, zmiana o 1% w kursie walutowym lub cenie akcji).

W przypadku stóp procentowych miarą wrażliwości jest DV01 (Dollar Value of 1 bais point), która określa potencjalną zmianę wartości pozycji ryzyka dla danej krzywej stóp procentowych w określonym punkcie węzłowym krzywej (do którego sprowadzane są wszystkie przepływy pieniężne w ustalonym przedziale czasowym) spowodowaną przesunięciem rynkowej stopy procentowej o jeden punkt bazowy w górę. Całkowita wielkość DV01 dla danej waluty jest różnicą z wyceny wszystkich instrumentów wchodzących w skład portfela handlowego w danej walucie według struktury krzywych dochodowości na moment dokonywania wyceny, a wyceną tych instrumentów opartą na tych samych krzywych przy założeniu ich równoległego przesunięcia o 1 punkt bazowy w górę. DV01 jest kalkulowane dla każdego zdefiniowanego czynnika ryzyka (punktu węzłowego krzywej) osobno, po czym agregowane dla danej waluty.

W odniesieniu do ryzyka walutowego wielkość współczynnika wrażliwości jest równa co do wartości wielkości pozycji walutowej w danej walucie.

W przypadku pozycji w kapitałowych papierach wartościowych wielkość współczynnika wrażliwości jest równa co do wartości wielkości pozycji netto w danym instrumencie (akcji, indeksie, jednostce udziałowej).

Z zastosowaniem powyższych miar ustalane są limity pozycji ryzyka w podziale na waluty i poszczególne jednostki organizacyjne. W przypadku ryzyka stóp procentowych stosowane są dodatkowo progi ostrzegawcze dla pozycji ryzyka na poszczególnych odcinkach krzywych stóp procentowych. Limity ryzyka ustalane są dla pozycji na koniec dnia i monitorowane w cyklu dziennym.

Miara zintegrowaną ryzyka cenowego portfeli handlowych łączącą wpływ pozycji w poszczególnych czynnikach ryzyka i uwzględniającą efekt korelacji pomiędzy zmiennościami poszczególnych czynników, jest wartość narażona na ryzyko (VaR). Miara VaR jest stosowana do oszacowania potencjalnego spadku wartości pozycji lub portfela w normalnych warunkach rynkowych, przy ustalonym poziomie ufności i w określonym czasie. W przypadku pozycji otwieranych w portfelu handlowym Banku wartość VaR jest obliczana przy zastosowaniu 99% poziomu ufności i jednodniowego okresu utrzymania.

Bank dokonuje pomiaru VaR i monitoringu tej miary w operacyjnym zarządzaniu ryzykiem. VaR nie jest natomiast stosowany obecnie do kalkulacji regulacyjnego wymogu kapitałowego, w związku z czym nie występował do Komisji Nadzoru Bankowego o wydanie zgody na stosowanie metody wartości zagrożonej.

Zarówno wskaźnik DV01, jak i wskaźnik VaR dla portfela handlowego są obliczane jako kwota netto bez zabezpieczenia ekonomicznego portfela papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży, tzn. bez instrumentów pochodnych mających zabezpieczyć wartość godziwą portfela. Ekspozycja na ryzyko takich transakcji jest kontrolowana poprzez odpowiednie metody pomiaru ryzyka i ograniczana za pomocą limitów ryzyka portfeli bankowych.

W cyklu dziennym dokonywana jest analiza scenariuszy warunków skrajnych (stress test), przy założeniu większych niż przyjęte w pomiarze wartości zagrożonej, zmian czynników ryzyka oraz pominięciu historycznie obserwowanych korelacji pomiędzy tymi czynnikami.

Bank dokonuje pomiaru ryzyka w warunkach skrajnych dla trzech podstawowych scenariuszy:

- najbardziej prawdopodobnego opartego na historycznej zmienności czynników ryzyka,
- lokalnego kryzysu finansowego oraz,
- globalnego kryzysu finansowego.

Trzy powyższe narzędzia ograniczania i monitoringu ryzyka cenowego portfeli handlowych uzupełnione są:

- progiem ostrzegawczym skumulowanej w okresie miesiąca straty na portfelu handlowym,
- progami ostrzegawczymi ogólnego wolumenu nierozliczonych transakcji określonego rodzaju instrumentów finansowych (Aggregated Contracts Triggers),
- progami ostrzegawczymi maksymalnego terminu do zapadalności danego instrumentu finansowego (Maximum Tenor Trigger)
- limitami i progami ostrzegawczych koncentracji dla rodzajów papierów wartościowych, emitentów oraz emisji w przypadku dłużnych i właścicielskich papierów wartościowych

Bank notuje ekspozycje ryzyka cenowego portfeli handlowych w dwudziestu jeden walutach w przypadku pozycji walutowych oraz osiemnastu walutach w przypadku ekspozycji na ryzyko stóp procentowych, przy czym tylko w przypadku kilku walut ekspozycje są znaczące. Dla dużej grupy walut ekspozycje wynikają z niepełnego dopasowania transakcji zawartych na zlecenie klienta i transakcji domykających z innymi kontrahentami rynków hurtowych. Znaczące ekspozycje na ryzyko cenowe otwierane są w przypadku PLN, walut rynków wysokorozwiniętych (przede wszystkim USD oraz EUR; rzadziej GBP, CHF, JPY) oraz walut krajów Europy Środkowej.

Wartości znaczących ekspozycji na ryzyko stóp procentowych portfeli handlowych w ujęciu miary DV01 z pominięciem ekspozycji wynikających z zabezpieczeń ekonomicznych portfela papierów

wartościowych dostępnych do sprzedaży w 2007 roku prezentuje poniższa tabela:

w tys. zł	31.12.2007	31.12.2006	w okresie 01.01.2007 – 31.12.2007		
			Średnio	Maximum	Minimum
PLN	(43)	10	(45)	551	(690)
EUR	(73)	(17)	(104)	87	(379)
USD	(14)	25	(32)	122	(228)
HUF	(31)	(20)	(25)	37	(108)
CZK	(2)	(1)	6	87	(4)

Istotny wzrost wielkości ekspozycji na ryzyko stóp procentowych na koniec 2007 roku w porównaniu z końcem roku 2006 wynika w głównej mierze z niskiego poziomu ekspozycji na koniec 2006 roku, oraz przyjęcia relatywnie wysokiej ekspozycji w EUR. Pion Skarbu, prowadzący w ramach Banku działalność handlową na instrumentach finansowych, zarządzał w omawianym okresie bardzo aktywnie ekspozycjami na ryzyko cenowe tzn. dostosowywał wielkość i kierunek tych ekspozycji w zależności od zmieniających się warunków rynkowych, co obrazuje przedział wahań tych ekspozycji (wartości minimum i maksimum w powyższej tabeli).

Poziom ryzyka określonego miarą VaR (bez uwzględnienia zabezpieczeń ekonomicznych portfela papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży) w podziale na pozycje ryzyka walutowego i ryzyka stopy procentowej w okresie 2007 roku prezentuje poniższa tabela:

	31.12.2007	31.12.2006	w okresie 1.01.2007 – 31.12.2007		
			Średnio	Maximum	Minimum
Ryzyko walutowe	151	347	1 819	8 465	48
Ryzyko stóp procentowych	4 254	2 799	3 532	8 657	1 539
Ryzyko ogółem	4 225	2 742	4 205	8 948	1 521

Ogólny średni poziom ryzyka cenowego portfeli handlowych w 2007 roku był na bardzo zbliżonym poziomie jak w roku 2006, przy czym zanotowano istotnie wyższe maksymalne poziomy ryzyka tzn. 8,9 mln zł w porównaniu z 7,3 mln zł.

Systemy stosowane do raportowania i pomiaru ryzyka stopy procentowej księgi handlowej

Podstawowym systemem służącym do pomiaru, raportowania i monitorowania ryzyka cenowego portfela handlowego jest wewnętrzna baza raportowa Finansów i Ryzyka (TPRC), która czerpie dane źródłowe w cyklu dziennym z następujących systemów:

- systemu transakcyjnego Kondor+, w zakresie informacji dotyczących wielkości współczynników wrażliwości na zmiany stóp procentowych, w podziale na poszczególne instrumenty i przedziały zapadalności oraz wielkości pozycji walutowych. Powyższe wielkości są przesyłane do bazy TPRC w dziennym procesie 'końca dnia',
- systemu kalkulacyjno-raportowego Global Market Risk (GMR), należącego do Citibank N.A. podmiotu dominującego wobec Banku, w zakresie informacji dotyczącej wartości narażonej na ryzyka (VaR) dla wszystkich czynników ryzyka łącznie, a także w podziale na czynniki indywidualnie (kursy walutowe i stopy procentowe).

Ryzyko instrumentów kapitałowych

Podstawowym podmiotem Grupy prowadzącym działalność w zakresie instrumentów kapitałowych jest Dom Maklerski Banku Handlowego S.A. (DM BH). Stosownie do swojego podstawowego zakresu działalności DM BH jest uprawniony do podejmowania ryzyka cenowego portfela handlowego akcji, praw do akcji, znajdujących się lub mających się znaleźć w obrocie na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie (GPW) lub Centralnej Tabeli Ofert (CTO), kontraktów Futures na index

WIG20 i Indeksowanych Jednostek Udziałowych, a także akcji na giełdach zagranicznych tych spółek, które są notowane jednocześnie na GPW. Ryzyko cenowe portfela instrumentów DM BH ograniczane jest limitami wolumenowymi dla poszczególnych rodzajów instrumentów finansowych oraz progami ostrzegawczymi dla koncentracji dla poszczególnych emitentów. Dla DM BH stosowane są również progi ostrzegawcze potencjalnej straty dla scenariuszy warunków skrajnych oraz skumulowanej zrealizowanej straty na portfelu handlowym. Ogólny limit wolumenowy na portfel instrumentów kapitałowych został podwyższony w 2007 roku z 12,7 mln zł do 19,7 mln zł.

Ekspozycja walutowa aktywów i pasywów

Strukturę walutową aktywów i pasywów Grupy według podstawowych walut przedstawia poniższa tabela:

<i>w tys. zł</i>	31.12.2007	31.12.2006
<i>Aktywa</i>		
PLN	29 698 499	23 795 070
EUR	4 908 141	4 534 823
USD	4 074 052	7 042 912
GBP	11 818	82 287
CHF	199 114	202 470
Pozostałe waluty	16 360	333 173
	38 907 984	35 990 735
<i>Pasywa</i>		
PLN	32 110 716	29 281 940
EUR	3 892 161	3 751 299
USD	2 508 183	2 568 478
GBP	153 499	160 302
CHF	179 192	81 969
Pozostałe waluty	64 233	146 747
	38 907 984	35 990 735

Ryzyko kredytowe

Zarządzanie ryzykiem kredytowym

Głównym celem zarządzania ryzykiem kredytowym Grupy jest zapewnienie wysokiej jakości portfela kredytowego oraz bezpieczeństwa prowadzonej działalności kredytowej poprzez minimalizację ryzyka poniesienia strat.

Minimalizacji ryzyka kredytowego służą obowiązujące w Grupie regulacje, w szczególności dotyczące:

- zasad organizacji zarządzania, metod pomiaru i kontroli ryzyka kredytowego,
- polityki ryzyka oraz systemów oceny ryzyka kredytowego,
- uprawnień do podejmowania decyzji kredytowych,
- ustanawiania prawnych zabezpieczeń kredytów,
- działań windykacyjnych i restrukturyzacyjnych,
- procedur i programów kredytowych określających politykę kredytową.

Niektóre elementy zarządzania ryzykiem kredytowym w Bankowości Komercyjnej i Inwestycyjnej to:

- Niezależne stanowisko zarządzającego ryzykiem przy współodpowiedzialności Sprzedaży za jakość portfela kredytowego;
- Każda decyzja kredytowa musi być podjęta przez przynajmniej dwie upoważnione osoby. Kredyty opiewające na wyższą kwotę, z którymi związane jest większe ryzyko, wymagają odpowiednio zatwierdzenia przez bardziej kompetentne i upoważnione do tego osoby na wyższych stanowiskach;

- Niezależny Departament Audytu sprawdzający regularnie wszelkie działania dotyczące zarządzania ryzykiem;
- Każdy kredytobiorca otrzymuje rating ryzyka, oparty zarówno na kryteriach finansowych, jak i jakościowych. Ratingi ryzyka pozwalają Grupie zapewnić, że cały portfel pozostaje w ramach dopuszczalnego ryzyka;
- Każdemu klientowi Grupy przypisana jest jednostka kontrolna zarządzająca relacjami z danym klientem. W przypadku klientów wchodzących w skład grup kapitałowych ryzyko jest zarządzane na poziomie grupy w celu zapewnienia nieprzekraczalności koncentracji wierzytelności;
- Grupa zarządza koncentracją w ramach swego portfela, z zatwierdzonymi limitami oraz wymogami kapitałowymi dla danego portfela. Limity ryzyka kredytowego są ustalane dla poszczególnych dłużników;
- Grupa ustaliła wytyczne dla okresowego monitorowania wyników klientów oraz rozpoznawania niekorzystnych zmian w ich sytuacji finansowej, które muszą być od razu zakomunikowane wyższej lub średniej kadrze kierowniczej, w tym specjalistycznym jednostkom do spraw restrukturyzacji.

Zasady zarządzania ryzykiem kredytowym dla produktów oferowanych klientom detalicznym przez Bankowość Detaliczną są określone osobno dla każdego z oferowanych produktów. Do podstawowych narzędzi oceny ryzyka w tym zakresie należy:

- ocena ryzyka kredytowego na podstawie:
  - kryteriów minimalnych dla wniosku;
  - wartości oceny punktowej (modele scoringowe);
  - kryteriów jakościowych;
  - informacji zawartych w Biurze Informacji Kredytowej;
- wykorzystanie zaawansowanego systemu informacji zarządczej do monitorowania jakości portfela.

W całej Grupie istnieje jednolity wewnętrzny system klasyfikacji należności na podstawie ustalonych kryteriów, który odgrywa kluczową rolę przy ustalaniu poziomu odpisów z tytułu trwałej utraty wartości. Grupa wykorzystuje do tego celu wewnętrzne ratingi oparte zarówno na kryteriach finansowych jak i jakościowych, uwzględniające sytuację finansową oraz perspektywę rozwoju branży. Wyższa wartość ratingu oznacza wyższy poziom ryzyka należności.

Portfel bez utraty wartości został zaprezentowany według wewnętrznych ratingów ryzyka, natomiast należności klientów ze stwierdzoną utratą wartości dla potrzeb prezentacyjnych pogrupowane zostały w kategorii ryzyka na bazie wewnętrznych ratingów.

Poniższe tabele przedstawiają ekspozycje Grupy na ryzyko kredytowe.

w tys. zł

	31.12.2007		31.12.2006	
	Należności od klientów	Należności od banków	Należności od klientów	Należności od banków
Należności oceniane indywidualnie				
kategoria ryzyka II	43 759	-	28 479	-
kategoria ryzyka III	670 272	-	560 568	9 491
kategoria ryzyka IV	495 785	1 852	796 208	-
Wartość brutto	1 209 816	1 852	1 385 255	9 491
Utrata wartości	1 004 895	1 852	1 153 549	9 491
Wartość netto	204 921	-	231 706	-
Należności oceniane portfelowo				
kategoria ryzyka II	11 421	-	15 991	-
kategoria ryzyka III	29 718	-	29 537	-
kategoria ryzyka IV	446 416	-	463 503	-

w tys. zł

	31.12.2007		31.12.2006	
	Należności od klientów	Należności od banków	Należności od klientów	Należności od banków
Wartość brutto	487 555	-	509 031	-
Utrata wartości	385 638	-	413 670	-
Wartość netto	101 917	-	95 361	-
Należności bez utraty wartości				
rating ryzyka 1-4	9 760 222	8 269 748	7 536 371	8 847 883
rating ryzyka 5-6	2 762 258	1 403	2 686 799	50 612
rating ryzyka 7-8	154 783	-	123 483	-
Wartość brutto	12 677 263	8 271 151	10 346 653	8 898 495
Utrata wartości	49 845	34	55 916	81
Wartość netto	12 627 418	8 271 117	10 290 737	8 898 414
Łączna wartość netto	12 934 256	8 271 117	10 617 804	8 898 414

Dla celów określenia maksymalnej ekspozycji Grupy na ryzyko kredytowe należy uwzględnić również ekspozycje o charakterze pozabilansowym (opisane w nocie 36), dłużne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży (opisane w nocie 19), aktywa finansowe przeznaczone do obrotu (opisane w nocie 18) oraz inne aktywa (opisane w nocie 28).

w tys. zł

31.12.2007 31.12.2006

Należności objęte odpisem na poniesione niezidentyfikowane straty

Należności nieprzeterminowane		
0-30 dni	20 882 043	19 226 570
Należności przeterminowane		
31-90 dni	66 323	21 887
91-180 dni	48	79
Wartość brutto	20 948 414	19 248 536

w tys. zł

	31.12.2007		31.12.2006	
	Należności od klientów	Należności od banków	Należności od klientów	Należności od banków
Utrata wartości oceniana indywidualnie				
kategoria ryzyka II	3 113	-	8 350	-
kategoria ryzyka III	541 207	-	433 736	9 491
kategoria ryzyka IV	460 575	1 852	711 463	-
	1 004 895	1 852	1 153 549	9 491
Utrata wartości oceniana portfelowo				
kategoria ryzyka II	2 771	-	4 147	-
kategoria ryzyka III	12 352	-	13 276	-
kategoria ryzyka IV	370 515	-	396 247	-
	385 638	-	413 670	-
Odpis na poniesione niezidentyfikowane straty				
rating ryzyka 1-4	32 923	25	31 083	77
rating ryzyka 5-6	12 911	9	18 206	4
rating ryzyka 7-8	4 011	-	6 627	-
	49 845	34	55 916	81
Łączna utrata wartości	1 440 378	1 886	1 623 135	9 572

Zgodnie z polityką kredytową, w celu ograniczenia ryzyka, Grupa przyjmuje następujące rodzaje zabezpieczeń ekspozycji klientów korporacyjnych:

- kaucja, cesja praw lub blokada środków na rachunku lokaty terminowej,
- hipoteka,
- przewłaszczenie lub zastaw rejestrowy na majątku rzeczowym oraz na papierach skarbowych i innych papierach wartościowych dopuszczonych i niedopuszczonych do obrotu na rynku regulowanym,
- cesja należności,
- gwarancje i poręczenia.

W przypadku klientów indywidualnych Grupa przyjmuje następujące rodzaje zabezpieczeń:

- kaucja,
- hipoteka,
- ubezpieczenie.

Rodzaj zabezpieczenia oraz jego wartość jest ustalana przy uwzględnieniu ratingu ryzyka kredytobiorcy. Grupa monitoruje ustanowione prawne zabezpieczenia transakcji kredytowych poprzez ocenę wartości i jakości przyjętych zabezpieczeń.

Koncentracja zaangażowania

Limity zaangażowania

Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe (Dz. U. z 2002 r., Nr 72, poz. 665 z późniejszymi zmianami), oraz wydane na jej podstawie akty wykonawcze Komisji Nadzoru Bankowego określają limity maksymalnego zaangażowania Grupy. Zgodnie z obowiązującymi od 1 stycznia 2002 roku przepisami art. 71 ust. 1, wspomnianej ustawy suma wierzytelności Grupy oraz udzielonych przez Grupę zobowiązań pozabilansowych w stosunku do jednego podmiotu lub podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie, nie może przekraczać odpowiednio 20% funduszy własnych Grupy w przypadku, gdy którykolwiek z tych podmiotów jest w stosunku do Banku podmiotem dominującym lub zależnym albo jest zależny od podmiotu dominującego wobec Banku oraz 25% w przypadku, gdy podmioty te nie są w ten sposób podmiotami powiązanymi z Bankiem. Przy zachowaniu warunków określonych przepisami uchwały nr 1/2007 Komisji Nadzoru Bankowego z dnia 13 marca 2007 r. w sprawie zakresu i szczegółowych zasad wyznaczania wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka (...) (Dz. Urz. NBP, Nr 2, poz. 3) dopuszcza się utrzymywanie przez Grupę przekroczenia limitów koncentracji wierzytelności ponad limity określone w art. 71 ust. 1 ustawy – Prawo bankowe wyłącznie w zakresie wierzytelności wynikających z operacji zaliczanych do portfela handlowego. Fundusze własne dla celów wyznaczania limitów zaangażowania określonych w ustawie Prawo Bankowe ustalone zostały zgodnie z uchwałą nr 2/2007 Komisji Nadzoru Bankowego z dnia 13 marca 2007 r. w sprawie innych pomniejszych funduszy podstawowych, ich wysokości, zakresu i warunków pomniejszania o nie funduszy podstawowych banku (...) (Dz. Urz. NBP, Nr 3, poz. 4)

Według stanu na dzień 31 grudnia 2007 roku Grupa posiadała zaangażowanie wobec podmiotu powiązanego z sektora bankowego przekraczające ustawowe limity koncentracji wierzytelności. Przekroczenie limitu dotyczyło wierzytelności wynikających z transakcji instrumentami pochodnymi. Z tytułu przekroczenia limitu koncentracji wierzytelności wyznaczony został dodatkowy wymóg kapitałowy, który włączony został do rachunku całkowitego wymogu kapitałowego na dzień 31 grudnia 2007 roku.

Grupa dąży do ograniczenia koncentracji zaangażowania wobec grup klientów. Według danych z dnia 31 grudnia 2007 roku zaangażowanie Grupy dotyczące portfela bankowego w transakcje z grupami klientów, wobec których łączne zaangażowanie przekracza 10% funduszy własnych Grupy, wynosi 2 805 204 tys. zł, czyli 81,7% tych funduszy (31 grudnia 2006 roku: 2 596 676 tys. zł, tj. 76,6%).

Koncentracja zaangażowań wobec poszczególnych 10 największych kredytobiorców Grupy (niebankowych):

w tys. zł	31.12.2007			31.12.2006		
	Zaangażowanie bilansowe *	Zaangażowanie pozabilansowe	Łączne zaangażowanie	Zaangażowanie bilansowe *	Zaangażowanie pozabilansowe	Łączne zaangażowanie
Grupa 1	132 638	473 595	606 233	124 929	474 429	599 358
Grupa 2	443 585	159 694	603 279	327 613	144 832	472 445
Grupa 3	186 218	298 882	485 100	180 299	360 088	540 387
Klient 4	49	400 000	400 049	57 607	-	57 607
Grupa 5	21	360 522	360 543	255 437	130 836	386 273
Klient 6	199 913	150 087	350 000	127 231	302 773	430 004
Grupa 7	167 690	141 592	309 282	1 982	105 839	107 821
Grupa 8	36 406	255 205	291 611	5	309 856	309 861
Grupa 9	16 273	270 564	286 837	36 440	50 468	86 908
Grupa 10	250 000	-	250 000	-	-	-
Razem 10	1 432 793	2 510 141	3 942 934	1 111 543	1 879 121	2 990 664

*Nie obejmuje zaangażowań z tytułu posiadanych akcji i innych papierów wartościowych

Koncentracja zaangażowania w sektorach gospodarki

W celu uniknięcia nadmiernej koncentracji ryzyka kredytowego Grupa na bieżąco monitoruje zaangażowanie w poszczególnych sektorach gospodarki, określając pożądane kierunki, w których zaangażowanie Grupy powinno się zwiększać, oraz sektory o niekorzystnych perspektywach rozwojowych, w których zaangażowanie powinno być zmniejszane. Polityka zaangażowania Grupy wobec klientów należących do poszczególnych sektorów prowadzona jest odrębnie wobec klientów korporacyjnych w ramach Pionów Bankowości Korporacyjnej i Komercyjnej, małych i średnich przedsiębiorstw w ramach Pionu Bankowości Przedsiębiorstw oraz wobec mikro przedsiębiorstw w ramach CitiBusiness w Bankowości Detalicznej.

Polityka zaangażowania Grupy wobec klientów korporacyjnych należących do poszczególnych sektorów prowadzona jest poprzez definiowanie rynków docelowych. Jednym z kluczowych elementów uwzględnianych przy definiowaniu rynków jest ocena ryzyka branżowego. Analizy sektorowe wykonywane są przez specjalistów branżowych. W ramach określonych rynków docelowych definiowane są programy kredytowe o udokumentowanych wymaganiach dotyczących zatwierdzania ryzyka dla specyficznych rodzajów działalności. Im wyższe ryzyko sektorowe, tym ostrzejsze są kryteria akceptacji ryzyka. Ocena sytuacji finansowej branż oraz perspektyw rozwojowych jest istotnym elementem wpływającym na rating klienta.

Polityka zaangażowania Grupy wobec małych, średnich i mikro przedsiębiorstw prowadzona jest w drodze określenia rynku docelowego poprzez negatywną selekcję branż, polegającą na wyeliminowaniu z rynku docelowego branż, z którymi ryzyko współpracy uznawane jest za zbyt wysokie jak na standardy obowiązujące w Grupie.

W polityce wyróżniono następujące kryteria będące podstawą negatywnej selekcji:

- branże wykluczone ze względu na niezgodność z charakterem małych i średnich przedsiębiorstw,
- branże wykluczone ze względu na ich wrażliwość na czynniki rynkowe i niestabilność wyników finansowych,
- branże wykluczone ze względu na tendencje spadkowe.

Rynek docelowy określany jest jako wszystkie inne branże, które nie znalazły się na liście negatywnej. Wobec wybranych branż wykluczonych ze względu na ich wrażliwość i niestabilność oraz wykluczonych ze względu na tendencje spadkowe można stosować podejście selektywne, co oznacza,

że nie eliminuje się klientów z najwyższymi ratingami.

Ze względu na duże zróżnicowanie klientów reprezentujących poszczególne sektory gospodarki, w poniższej tabeli przedstawiono zagregowane dane w zakresie zaangażowania Grupy w sektory skupione w największych 20 branżach gospodarki według stanu na porównawcze okresy.

Branża gospodarki według PKD	31.12.2007	31.12.2006
	w %	w %
Handel hurtowy i komisowy, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi, motocyklami	17,5	16,1
Pośrednictwo finansowe, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszy emerytalno-rentowych	9,1	9,9
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	8,2	9,6
Produkcja artykułów spożywczych i napojów	7,4	5,8
Produkcja wyrobów chemicznych	5,4	5,4
Handel detaliczny, z wyłączeniem sprzedaży pojazdów samochodowych, motocykli; naprawa artykułów użytku osobistego i domowego	4,3	3,7
Poczta i telekomunikacja	3,7	5,1
Pozostałe usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej	3,0	2,4
Sprzedaż, obsługa i naprawa pojazdów samochodowych i motocykli; sprzedaż detaliczna paliw do pojazdów samochodowych	3,0	2,1
Produkcja wyrobów gumowych i z tworzyw sztucznych	2,6	3,2
Pierwsze "10" branż gospodarki	64,2	63,3
Budownictwo	2,5	3,7
Wytwarzanie koksu, produktów rafinacji ropy naftowej i paliw jądrowych	2,3	4,0
Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana	2,2	2,7
Transport lądowy, transport rurociagowy	2,2	0,9
Produkcja maszyn i aparatury	1,9	1,2
Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń	1,9	1,6
Produkcja wyrobów z pozostałych surowców niemetalicznych	1,8	1,3
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	1,6	1,7
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep	1,6	1,9
Produkcja wyrobów tytoniowych	1,6	1,2
Pierwsze "20" branż gospodarki	83,8	83,5
Pozostałe branże	16,2	16,5
	100,0	100,0

Działalność Grupy prowadzona jest wyłącznie na terenie Polski. Ze względu na brak związku lokalizacji na terenie kraju placówek Grupy z poziomem ryzyka kredytowego zdecydowano o odstąpieniu od prezentacji koncentracji ryzyka kredytowego w ujęciu geograficznym.

w tys. zł

Należności brutto od klientów i banków w podziale na typ prowadzonej działalności

Należności brutto od podmiotów gospodarczych i banków

finansowa	9 010 899	9 106 664
produkcyjna	3 586 522	2 781 197
usługowa	1 591 744	2 414 947
pozostała	3 689 717	3 194 352
	17 878 882	17 497 160

Należności brutto od osób fizycznych

	4 768 755	3 651 765
	22 647 637	21 148 925

Ryzyko operacyjne

Grupa definiuje ryzyko operacyjne jako ryzyko poniesienia strat, w wyniku niewłaściwych lub zawodnych procesów wewnętrznych, ludzi, systemów technicznych lub zdarzeń zewnętrznych. Ryzyko operacyjne obejmuje ryzyko związane z praktykami biznesowymi, jak również ryzyko prawne, czyli ryzyko niezgodności z obowiązującymi przepisami prawa oraz z regulacjami wewnętrznymi Grupy.

Podstawowe zasady zarządzania ryzykiem oraz role i zakresy odpowiedzialności na różnych poziomach kierownictwa Grupy zostały uregulowane w „Polityce zarządzania ryzykiem operacyjnym”. Za bieżące monitorowanie ryzyka operacyjnego w Grupie odpowiada odpowiedni Komitet ds. Ryzyka, Systemu Kontroli i Zgodności. Uchybienia kontrolne, działania naprawcze, zdarzenia operacyjne i wskaźniki związane z ryzykiem operacyjnym są przedmiotem regularnych raportów przedstawianych odpowiednim Komitetom. Jednocześnie jakość procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym (w tym proces samooceny) w poszczególnych jednostkach organizacyjnych Grupy są przedmiotem kontroli i oceny przez audyt wewnętrzny.

Od kilku lat Grupa zarządza ryzykiem operacyjnym przy użyciu różnych narzędzi i technik (w tym przede wszystkim procesu samooceny, list kontrolnych, limitów, planów awaryjnych). Proces zarządzania ryzykiem operacyjnym wspierany jest jakościowymi i ilościowymi pomiarami ryzyka operacyjnego. Procesy kontrolne stosowane w Grupie służą ograniczaniu przyczyn wystąpienia negatywnych skutków zdarzeń operacyjnych (włącznie ze stratami operacyjnymi), zmniejszaniu prawdopodobieństwa ich wystąpienia oraz minimalizowaniu dotkliwości potencjalnych skutków

Zarządzanie ryzykiem operacyjnym bazuje na następujących kluczowych elementach:

- identyfikacja ryzyka
- ograniczanie ryzyka
- samoocena ryzyka i kontroli
- monitoring ryzyka
- pomiar ryzyka
- sprawozdawczość obszarów narażonych na ryzyko operacyjne

Wdrożony w Grupie proces samooceny umożliwia bieżącą identyfikację, kontrolę, ocenę, monitorowanie, pomiar i raportowanie oceny jakości procesów kontrolnych i potencjalnych zagrożeń. Dane na temat wpływu zdarzeń wiążących się z ryzykiem operacyjnym (strat) są zbierane regularnie od kilku lat. Wprowadzone w ostatnich latach centralizacja i automatyzacja procesów pozwoliły na znaczne obniżenie liczby oraz kwot strat operacyjnych.

W ramach analizy strat wyodrębniane są następujące ich kategorie:

- straty spowodowane błędami pracowników,
- straty będące skutkiem zewnętrznych oszustw i kradzieży,
- straty spowodowane wadliwością systemów i technologii,
- straty wynikające z wadliwości procesów lub produktów.

Zdaniem Zarządu ogólny poziom ryzyka operacyjnego oceniany jest jako umiarkowany, typowy dla skali działalności Grupy. Dalsze działania będą się koncentrować na procesach objętych profilem ryzyka Grupy.

Grupa stosuje metodę standardową do wyliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego.

Zarządzanie kapitałem własnym

Zgodnie z obowiązującymi w Polsce Prawem Bankowym banki są zobligowane do utrzymywania kapitałów własnych w wielkości adekwatnej do poziomu ponoszonego ryzyka.

Na dzień 31 grudnia 2007 roku, kapitał własny Grupy wynosił 5,6 mld zł, zaś kapitał regulacyjny uwzględniający pozycje i pomniejszenia określone przez Komisję Nadzoru Bankowego (KNB)

wynosił 3,4 mld zł. Taki poziom kapitałów uznawany jest za wystarczający do prowadzenia działalności biznesowej, w konsekwencji czego Grupa planuje utrzymać obecną strukturę kapitału. Poziom kapitału jest regularnie monitorowany wykorzystując do tego celu współczynnik adekwatności kapitałowej.

Decyzją Zarządu Banku wymogi kapitałowe Grupy z tytułu ryzyka kredytowego oraz operacyjnego obliczane są zgodnie z metodami standardowymi określonymi w uchwałach KNB. Długoterminowym celem jest wdrożenie metod zaawansowanych dla tych ryzyk.

Od 2008 roku, Grupa rozpoczęła proces szacowania kapitału wewnętrznego. Zidentyfikowane zostały istotne ryzyka i oszacowany kapitał wymagany do pokrycia tych ryzyk.

W procesie zarządzania kapitałem Bank określa politykę wypłat przyszłych dywidend dla akcjonariuszy. W procesie tym uwzględnia się szereg czynników, takich jak zyski Banku, oczekiwania Banku w zakresie przyszłych wyników finansowych, poziom wymogów kapitałowych, jak również uwarunkowania podatkowe, regulacyjne i prawne.

45. Adekwatność kapitałowa

Współczynnik wypłacalności Grupy obliczony został zgodnie z przepisami obowiązującymi banki w Polsce w danym okresie sprawozdawczym.

Poniższa tabela prezentuje dane finansowe do wyliczenia współczynnika wypłacalności na podstawie skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy.

Współczynnik wypłacalności na dzień 31 grudnia 2007 roku obliczony został według zasad określonych w uchwale nr 1/2007 Komisji Nadzoru Bankowego z dnia 13 marca 2007 r. w sprawie zakresu i szczegółowych zasad wyznaczania wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka (...) (Dz. Urz. NBP Nr 2, poz. 3), która weszła w życie z dniem 1 kwietnia 2007 roku. Zgodnie z przepisami niniejszej uchwały Grupa skorzystała z określonego do dnia 31 grudnia 2007 roku okresu przejściowego w obliczeniach wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego w zakresie ekspozycji nieobjętych metodą wewnętrznych ratingów, w którym dopuszcza się zastosowanie w obliczeniach dotychczas obowiązujących zasad.

Współczynnik wypłacalności na dzień 31 grudnia 2006 roku obliczony został według zasad określonych w uchwale nr 4/2004 Komisji Nadzoru Bankowego z dnia 8 września 2004 roku w sprawie zakresu i szczegółowych zasad wyznaczania wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka (...) (Dz. Urz. NBP Nr 15, poz. 25).

w tys. zł	31.12.2007	31.12.2006
Całkowity wymóg kapitałowy	2 137 404	1 923 574
Fundusze własne, z tego:	3 434 911	3 390 917
Fundusze podstawowe (z uwzględnieniem pomniejszych)	3 489 031	3 556 495
Fundusze uzupełniające	4 267	(81 501)
Pomniejszenia sumy funduszy podstawowych i uzupełniających	58 387	84 077
Współczynnik wypłacalności (w %)	12,86	14,10

46. Oświadczenia Zarządu Banku

Prawdziwość i rzetelność prezentowanych sprawozdań

Zgodnie z najlepszą wiedzą Zarządu Banku roczne dane finansowe oraz dane porównywalne zaprezentowane w „Rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej Banku Handlowego w Warszawie S.A. za okres kończący się 31 grudnia 2007 roku” zostały sporządzone zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości i odzwierciedlają w sposób

prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową Grupy oraz osiągnięty przez nią wynik finansowy. Zawarte w niniejszym skonsolidowanym raporcie rocznym „Sprawozdanie z działalności Grupy Kapitałowej Banku Handlowego w Warszawie S.A. w 2007 roku” zawiera prawdziwy obraz rozwoju, osiągnięć oraz sytuacji (wraz z opisem podstawowych rodzajów ryzyka) Grupy w 2007 roku.

Wybór podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych

Podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych KPMG Audyt Sp. z o.o., dokonujący przeglądu „Rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Banku Handlowego w Warszawie S.A. za okres kończący się 31 grudnia 2007 roku”, został wybrany zgodnie z przepisami prawa. Podmiot ten oraz biegli rewidenci spełnili warunki konieczne do wydania bezstronnej i niezależnej opinii o badaniu zgodnie z właściwymi przepisami prawa polskiego.

podpisy Członków Zarządu

13.03.2008 roku ..... Data	Sławomir Sikora ..... Imię i nazwisko	Prezes Zarządu ..... Stanowisko/funkcja	..... Podpis
13.03.2008 roku ..... Data	Michał H. Mrożek ..... Imię i nazwisko	Wiceprezes Zarządu ..... Stanowisko/funkcja	..... Podpis
13.03.2008 roku ..... Data	Edward Wess ..... Imię i nazwisko	Wiceprezes Zarządu ..... Stanowisko/funkcja	..... Podpis
13.03.2008 roku ..... Data	Sonia Wędrychowicz- Horbatońska ..... Imię i nazwisko	Wiceprezes Zarządu ..... Stanowisko/funkcja	..... Podpis
13.03.2008 roku ..... Data	Witold Zieliński ..... Imię i nazwisko	Wiceprezes Zarządu ..... Stanowisko/funkcja	..... Podpis
13.03.2008 roku ..... Data	Lidia Jabłonowska-Luba ..... Imię i nazwisko	Członek Zarządu ..... Stanowisko/funkcja	..... Podpis